

„Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“ za rok 2015

Praha, červen 2016

Obsah

1.	Úvod	3
2.	Celkové zhodnocení plnění opatření NAP dle gestorů.....	5
3.	Závěr.....	10
	Př. č. 1 - Plnění Národního akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí	11
	Oblast A – Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice	11
	Oblast B - Zajištění a ochrana lidských práv starších osob.....	15
	Oblast C – Celoživotní učení.....	25
	Oblast D: Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů.....	28
	Oblast E: Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce	35
	Oblast F. Kvalitní prostředí pro život seniorů	41
	Oblast G. Zdravé stárnutí	53
	Oblast H. Péče o seniory s omezenou soběstačností	58
	Př. č. 2 – Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací	63
	Př. č. 3 - Vyhodnocení krajských úřadů a magistrátů.....	76
4.	Seznam zkratk.....	106

1. Úvod

Současná společnost je charakteristická rychle se měnící demografickou situací a prodlužováním lidského věku. Dle predikce ČSÚ z roku 2013 populace ČR v průběhu 1. poloviny tohoto století bude dále výrazně stárnout. Zastoupení osob v základních věkových skupinách se bude vyznačovat mírným snižováním podílu osob mladších 15 let, výrazným snižováním podílu tzv. ekonomicky aktivních osob a naopak nárůstem osob starších 65 let, který bude odrazem celkového zlepšování úmrtnostních poměrů a různorodé početnosti jednotlivých generací narozených v průběhu 20. a 21. století.

V roce 2050 se předpokládá pokles celkového počtu obyvatelstva na 9,8 milionu, avšak počet starších lidí se zdvojnásobí; počet osob ve věku 65 let a více se odhaduje na téměř 3,8 milionu, což bude představovat více než jednu třetinu ze všech osob žijících v ČR. Současně se do roku 2050 ztrojnásobí počet osob 85letých a starších na téměř 0,6 milionu, což bude představovat přibližně 6 % populace.

Pokročilým zdravotnictvím, zdravou stravou, podpůrnou infrastrukturou, ekonomikou se prodlužuje střední délka života neboli naděje dožití. O kvalitě života a zdraví však vypovídá jiný ukazatel – zdravá délka života - délka života prožitá ve zdraví. Podle tzv. zdravé délky života při narození prožijí muži v ČR v průměru pouze 62 let v dobrém zdraví, tj. bez zdravotního omezení, a ženy 64 let. Jak muži, tak ženy tedy prožívají relativně značnou část svého seniorského věku s nějakou zdravotní indispozicí. Přičemž naděje dožití při narození byla v ČR v roce 2014 cca 75,8 let pro muže a 81,7 let pro ženy; průměr za EU byl v roce 2013 cca 77,8 let pro muže a 83,3 let pro ženy.

Usnesením vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218 byla schválena aktualizovaná verze Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/20851/NAP_311214.pdf). Cílem aktualizované verze je řešit efektivněji na vládní úrovni problematiku stárnutí populace, projednat reálné možnosti jednotlivých gestorů plnit navrhovaná opatření a aktualizovat opatření. S tím souvisí nutnost personálního a finančního posílení agendy přípravy na stárnutí, zlepšení mediálního obrazu seniorů, podpora rozvoje mezigeneračních vztahů, posílení role rodiny v zajištění péče o seniory, provázanost opatření Národního akčního plánu s koncepčními dokumenty na dalších rezortech a vytvoření prostoru pro prosazování politiky přípravy na stárnutí na regionální úrovni. Příprava na stárnutí a vybraná opatření NAP jsou důležitou součástí připravované Koncepce rodinné politiky, jejímž cílem je vytvářet rodinám takové prostředí, ve kterém mohou svobodně volit formy rodinného života a odpovědně naplňovat svá rozhodnutí týkající se rodinných hodnot, cílů, funkcí a péče o závislé členy – i seniory.

Aktualizovaná verze Národního akčního plánu zahrnuje všechny průřezové oblasti týkající se problematiky stárnutí populace a navazuje na předchozí národní strategie k řešení problematiky stárnutí populace a přípravy na stárnutí, které jsou zpracovávány do roku 2002 jedenkrát za 5 let. Záměrem je podpořit komplexní přístup k řešení problematiky stárnutí populace, koordinaci a propojování jednotlivých strategií rezortů v oblasti přístupů ke stárnutí a implementace politiky přípravy na stárnutí na krajskou a regionální samosprávu. Konkrétní úkoly, opatření a gesce za plnění jednotlivých opatření jsou vymezeny s cílem řešit dopady

stárnutí populace napříč všemi rezorty a ve spolupráci s místními a krajskými samosprávami, sociálními partnery, nestátními organizacemi, akademickou sférou a dalšími relevantními aktéry. Národní akční plán respektuje mezinárodní priority a je v souladu s principy Mezinárodního akčního plánu pro problematiku stárnutí (OSN, Madrid 2002).

Předkládaná hodnotící zpráva se zaměřuje na následující strategické oblasti a priority:

- Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice
- Zajištění a ochrana práv starších osob
- Celoživotní učení
- Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů
- Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce
- Kvalitní prostředí pro život seniorů
- Zdravé stárnutí
- Péče o seniory s omezenou soběstačností.

Hodnotící zpráva obsahuje informace o implementaci politiky přípravy na stárnutí a plnění opatření za rok 2015, v souladu s Usnesením vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218 o Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (Aktualizovaná verze ke dni 31. prosince 2014). Zpráva je překládána pro informaci a případné doplnění členům Rady vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) s tím, že do 30. června 2016 se předkládá na jednání Vlády.

Vzhledem k tomu, že výše uvedené usnesení v bodě III. vyzývá hejtmany, primátora hlavního města Prahy, primátory měst Brna, Ostravy a Plzně a představitele místní samosprávy ke spolupráci na realizaci cílů a opatření Programu a k podpoře regionálních a místních aktivit v této oblasti, požádalo Ministerstvo práce a sociálních věcí hejtmany a primátory uvedených měst o zaslání informací o aktivitách a iniciativách kraje (města) v této oblasti. Zasláné informace jsou podnětnou inspirací o aktivitách krajských a místních samospráv v oblasti podpory seniorských aktivit.

Kromě výše uvedených subjektů byly osloveny také vybrané seniorské a proseniorské organizace, jejichž předsedové jsou zároveň členy Rady. Zástupcům těchto organizací byla tak nabídnuta možnost presentovat své aktivity a iniciativy, vztahující se k naplňování politiky přípravy na stárnutí. Nabídka byla využita a informace do hodnotící zprávy byly zaslány předsedou Rady seniorů České republiky a ředitelem neziskové organizace Život 90.

Vlastní materiál obsahuje úvod se shrnutím stávající situace, celkové zhodnocení plnění opatření gestory dle jednotlivých oblastí a závěr. Materiál je doplněn 3 přílohami. Příloha č. 1 - Plnění Akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí, příloha č. 2 – Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací (Rada seniorů ČR a Život 90) a příloha č. 3 - Vyhodnocení krajských úřadů a magistrátů.

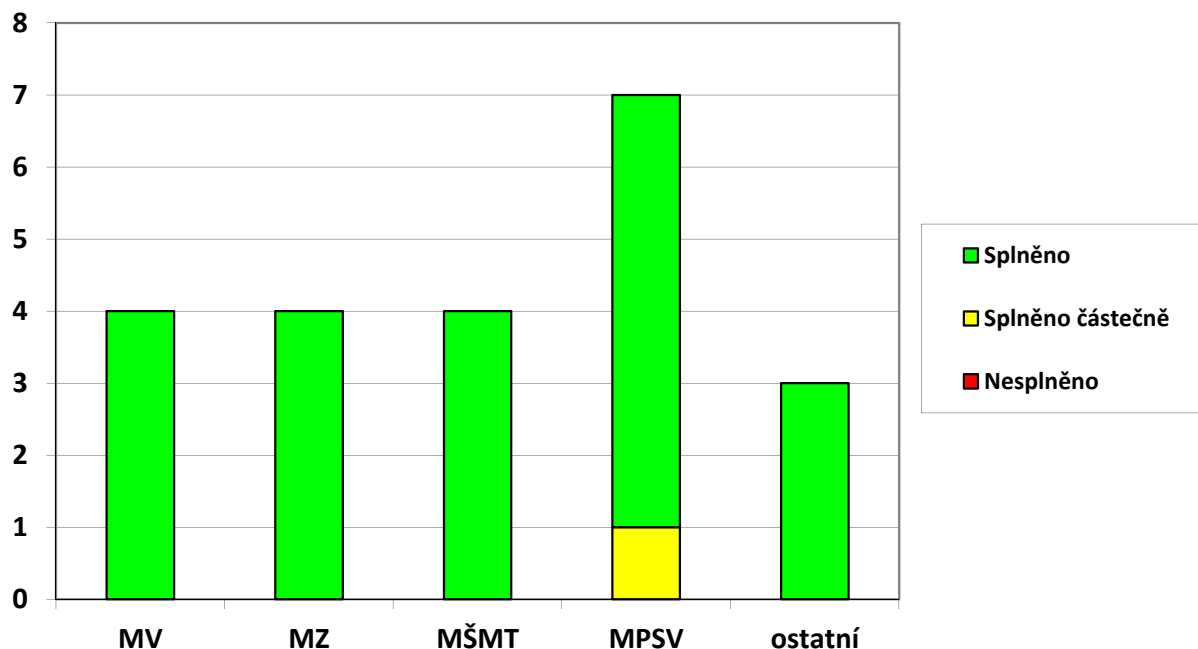
2. Celkové zhodnocení plnění opatření NAP dle gestorů

V hodnoceném období za rok 2015 bylo v Národním akčním plánu v gesci jednotlivých ministerstev a ostatních ústředních orgánů státní správy **k plnění celkem 102 opatření**. Převážná většina opatření jsou průběžně plněna nebo plněna částečně. Přehled plnění gestory dle jednotlivých oblastí je znázorněn graficky a slouží pro základní orientaci nad plněním jednotlivých opatření. Konkrétní plnění Národního akčního plánu gestory je uvedeno v př. č. 1.

Oblast A: Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

Celkem pro rok 2015: 7 opatření.

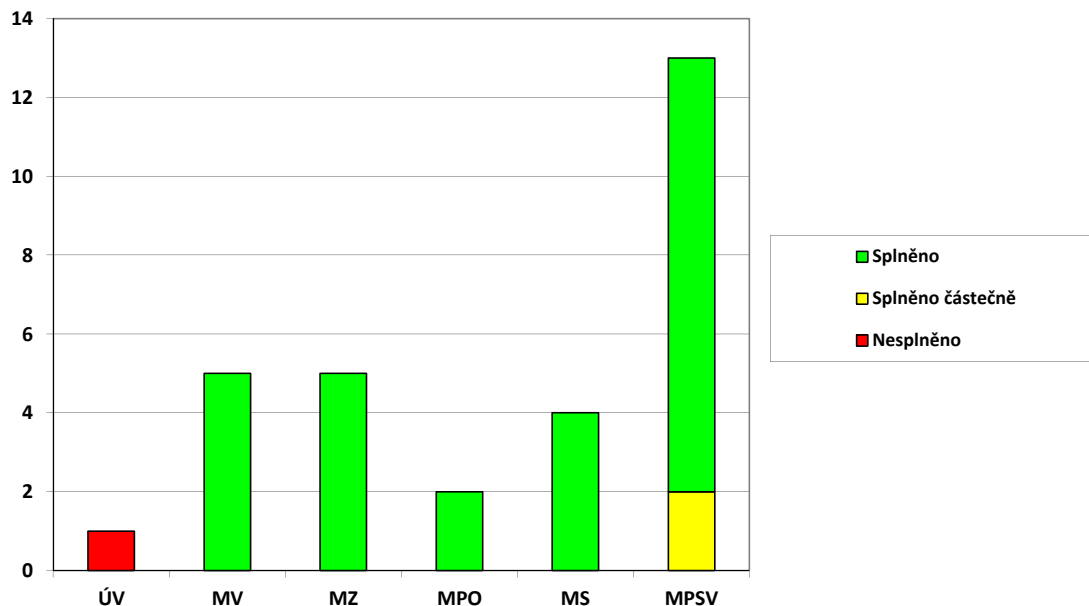
Gesce za plnění opatření: MV – 4 opatření, MZ – 4 opatření, MŠMT – 4 opatření, MPSV – 7 opatření, ostatní rezorty (MMR, MK, MD, MŽP, MO, MZe) – 3 opatření.

Oblast B: Zajištění a ochrana práv starších osob

Celkem pro rok 2015: 14 opatření.

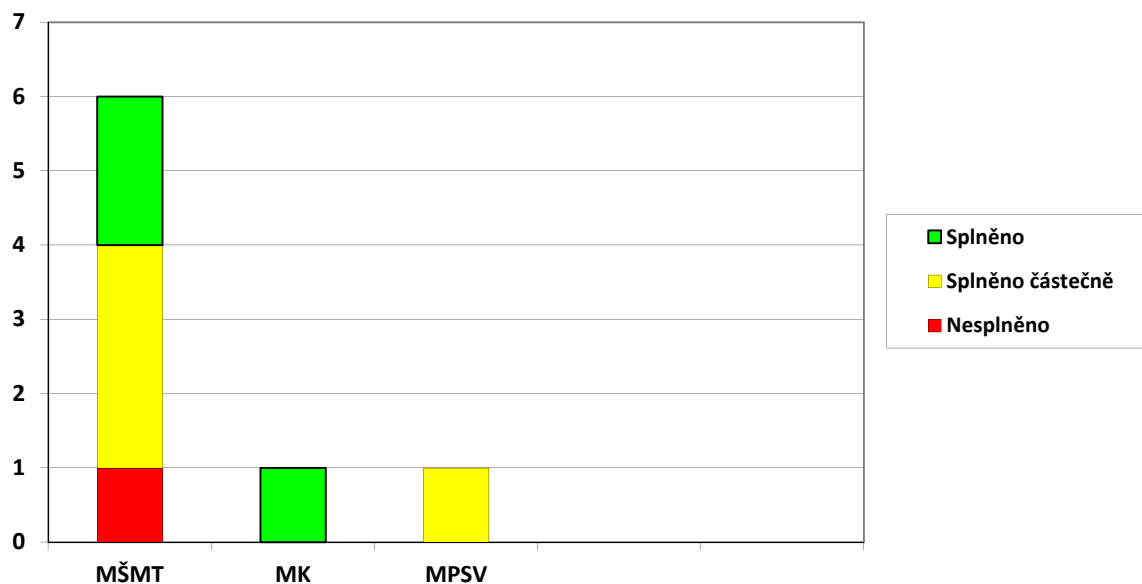
Gesce za plnění opatření: ÚV ČR – 1 opatření, MV – 5 opatření, MZ – 5 opatření, MPO – 2 opatření, MS – 4 opatření, MPSV – 13 opatření.

Oblast C: Celoživotní učení

Celkem pro rok 2015 - 8 opatření.

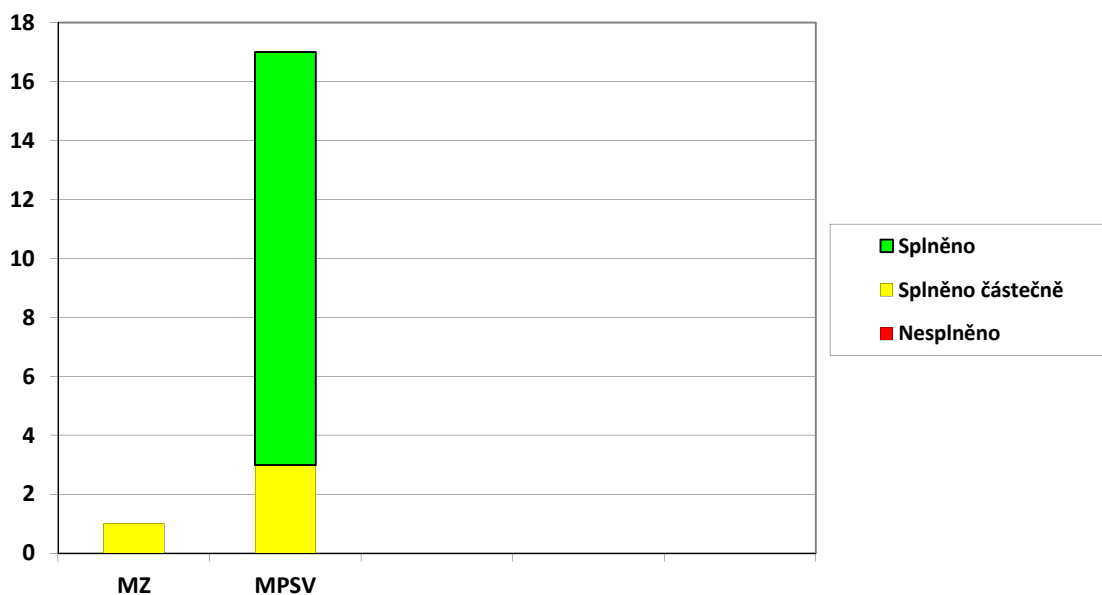
Gesce za plnění opatření: MŠMT – 6 opatření, MK – 1 opatření, MPSV – 1 opatření.

Oblast D: Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

Celkem pro rok 2015: 17 opatření.

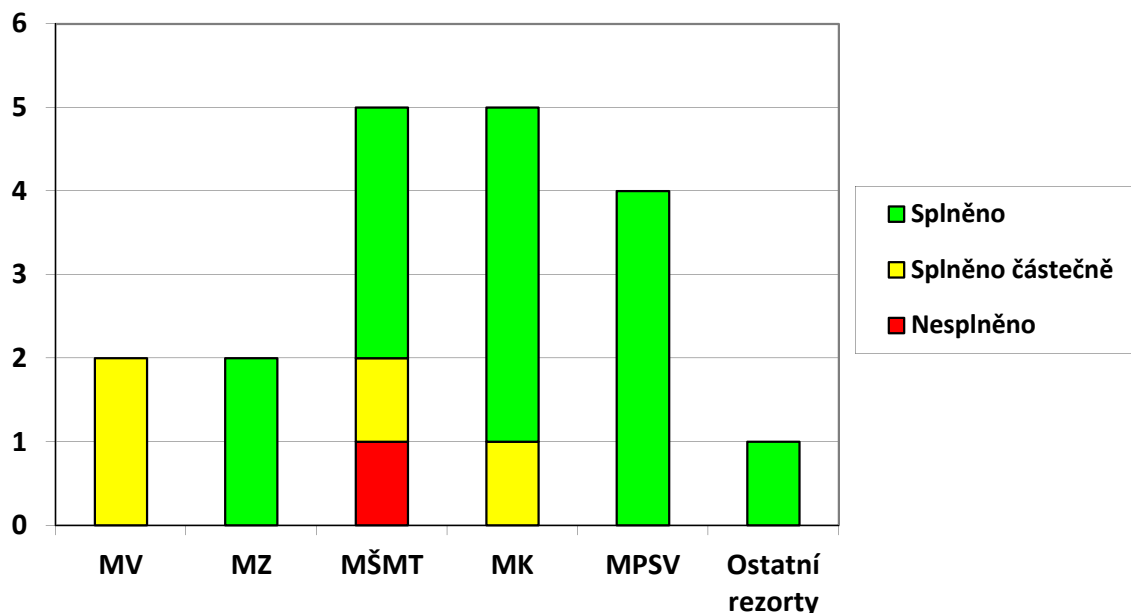
Gece za plnění opatření: MZ – 1 opatření, MPSV (ČSSZ, ÚP ČR) - 17 opatření

Oblast E: Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Celkem pro rok 2015: 9 opatření

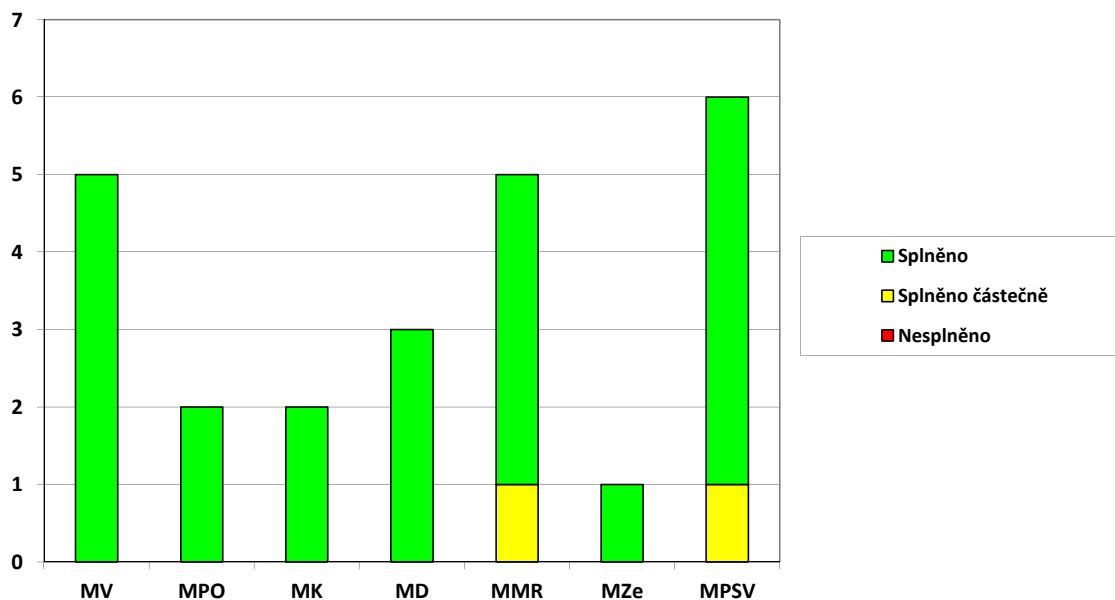
Gece za plnění opatření: MV – 2 opatření, MZ – 2 opatření, MŠMT – 5 opatření, MK (SKIP, Národní knihovna) – 5 opatření, MPSV – 4 opatření, ostatní rezorty (MS, MZe, MŽP, MO) – 1 opatření.

Oblast F: Kvalitní prostředí pro život seniorů

Celkem pro rok 2015: 21 opatření

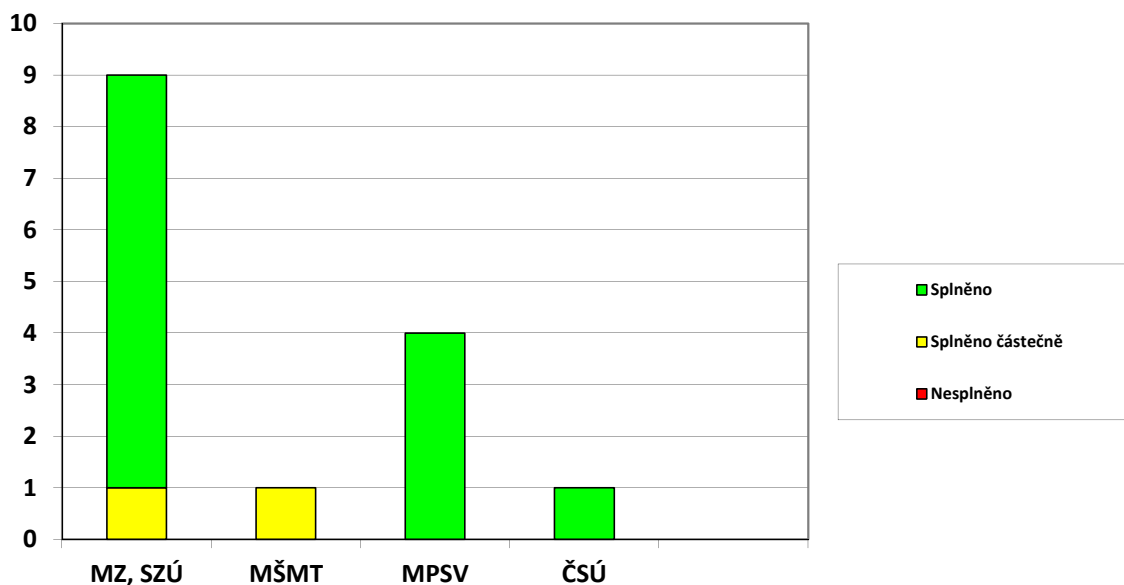
Gesce za plnění opatření: MV – 5 opatření, MPSV – 6 opatření, MK - 2 opatření, MD – 3 opatření, MMR – 5 opatření, MZe – 1 opatření, MPO – 2 opatření.

Oblast G: Zdravé stárnutí

Celkem pro rok 2015: 12 opatření.

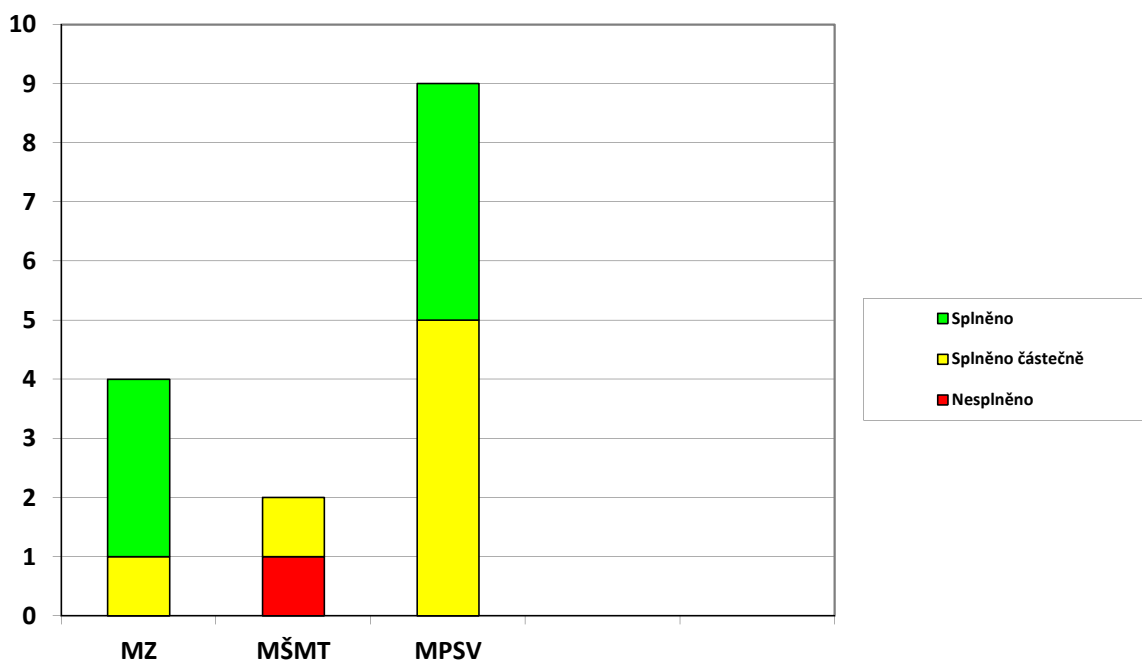
Gesce za plnění opatření: MZ, SZÚ – 9 opatření, MŠMT – 1 opatření, MPSV – 4 opatření, ČSÚ – 1 opatření.

Oblast H: Péče o seniory s omezenou soběstačností

Celkem pro rok 2015: 14 opatření.

Gece za plnění opatření: MZ – 4 opatření, MŠMT – 2 opatření, MPSV – 9 opatření

Krajské úřady a magistráty

Národní akční plán je výchozím mezirezortním strategickým dokumentem, který obsahuje základní cíle a opatření pro naplňování politiky přípravy na stárnutí ve společnosti. Pro úspěšnost politiky přípravy na stárnutí je nutné cíle a opatření NAP rovněž implementovat do příslušných rezortních dokumentů, a to nejenom na národní úrovni, ale i do koncepčních a strategických dokumentů v krajích a obcích.

Kraje se snaží vytvářet podmínky pro zvýšení kvality života seniorské populace a pro větší zapojení seniorů do nejrůznějších aktivit obce či kraje. Konkrétní aktivity krajských a místních samospráv jsou uvedeny v příloze č. 3.

Seniorské a proseniorské organizace

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 je důležitým podkladem a inspirací pro činnost neziskového sektoru. Seniorské a proseniorské organizace se zaměřují na aktivity, k nimž patří zvýšení ochrany práv starších osob, zlepšení životní úrovně seniorů v České republice, podpora zdravého stárnutí, kvalita prostředí, bezpečnost seniorů, zdravotní péče ve stáří, dobrovolnictví a celoživotní vzdělávání.

Zástupci významných seniorských organizací - Rady seniorů ČR, neziskové organizace Život 90 jsou zastoupeni v Radě vlády pro seniory a stárnutí populace, stálého poradního orgánu vlády v otázkách stárnutí populace. Mnohá z témat jsou jejich prostřednictvím předkládána na Radu k řešení. Informace o aktivitách seniorských organizací – členů Rady vlády pro seniory a stárnutí populace, jsou uvedeny v příloze č. 2.

3. Závěr

Politika přípravy na stárnutí je problematika velmi komplexní a průřezová, ovlivňující řadu oblastí společenského života (sociální, zdravotní, ekonomickou, právní, kulturní, rodinnou, komunální, regionální). Podpora aktivního života seniorů, zlepšování péče o seniory, důraz na prevenci a zdravý životní styl, odpovědný přístup populace ke svému zdraví jsou důležitou podmínkou pro zvládnutí problémů spojených se stárnutím populace v budoucnosti.

Nezastupitelný význam při řešení problémů spojených se stárnutím populace v budoucnu má role rodiny a kvalita mezigeneračních vztahů. Proto je třeba mnohem více posilovat roli rodiny a zdůrazňovat její význam pro zdravý vývoj společnosti.

Neméně důležitá součást strategického přístupu ke stárnutí populace je genderová dimenze, která napomáhá zohledňovat různou situaci a různé potřeby mužů a žen ve stárnoucí populaci a na tato specifika následně reagovat příslušnými opatřeními. Ženy-seniorky v důsledku vyšší délky života a nižších důchodů musejí žít s nižšími příjmy po delší dobu než muži-senioři. V důsledku těchto skutečností jsou ženy ve stáří ohroženy chudobou a sociálním vyloučením ve výrazně vyšší míře než muži, především pak ženy ve věku nad 65 let.

Politika stárnutí a její prosazování bude úspěšné, pokud odpovídajícím způsobem bude podporována na vládní úrovni. Sociální soudržnost, dodržování právního prostředí, prosazování rovných příležitostí pro každého, překonání stereotypů a často ageistického pohledu na starší lidi, umět využít potenciál starších lidí patří k základním předpokladům pro udržitelný rozvoj společnosti.

Př. č. 1 - Plnění Národního akčního plánu jednotlivými gestory dle oblastí

Oblast A – Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

Strategický cíl A1: Zajistit naplňování opatření NAP

Specifický cíl A1.1: Posilovat na všech úrovních státní správy a samosprávy soudržnost rodin

Opatření:

A1.1a) Při implementaci opatření NAP klást důraz na významnou roli rodiny pro zdravý vývoj společnosti.

Gestor: MPSV, MZ, MV, MŠMT a další gestoři opatření NAP

MPSV: V roce 2015 byla ustavena Odborná komise pro rodinnou politiku, která se zaměřuje na vytvoření návrhu dlouhodobého a systémového řešení rodinné politiky v ČR a spolupracuje na přípravě Koncepce rodinné politiky. Klíčovým principem rodinné politiky je vytvářet rodinám takové prostředí, ve kterém mohou svobodně volit formy rodinného života a odpovědně naplňovat svá rozhodnutí týkající se rodinných hodnot, cílů, funkcí a péče o závislé členy. **Příprava na stárnutí a vybraná opatření NAP jsou důležitou součástí připravované Koncepce rodinné politiky** (podpora komunitního života, zlepšení mezigeneračních vztahů, podpora neformální péče, podpora flexibilních forem práce apod.)

MZ, MV, MŠMT a další gestoři: Gestoři kladou důraz při výkonu svých agend na významnou roli rodiny pro zdravý vývoj společnosti. Problematika je zohledněna ve strategických materiálech, podporována je činnost neziskových organizací prostřednictvím dotačních programů na podporu rodinné a seniorské problematiky.

Plněno průběžně.

Specifický cíl A1.2: Zajištění efektivní realizace politiky přípravy na stárnutí na úrovni krajské a místní samosprávy

Opatření:

A1.2a) Projednat a specifikovat formu podpory a spoluúčasti při naplňování politiky přípravy na stárnutí v České republice (implementace opatření do strategických dokumentů krajů, měst a obcí, realizace opatření finanční zdroje a zřízení koordinátorů politiky přípravy na stárnutí na krajské a regionální úrovni).

Gestor: MPSV

V rámci ESF, v rámci OP Zaměstnanost, se na MPSV připravuje projekt „Implementace politiky stárnutí na krajskou úroveň“. Projekt je zaměřen zejména na metodickou podporu aktivit politiky přípravy na stárnutí na národní i regionální úrovni v návaznosti na strategický dokument „Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 – 2017“ (dále jen „NAP“). V rámci projektu budou podporovány aktivity krajských samospráv v jejich samostatné i přenesené působnosti. Jednou z hlavních klíčových aktivit projektu je pilotní

vytvoření a ověření pracovních pozic krajských koordinátorů přípravy na stárnutí na úrovni krajských úřadů. Předpokládaným termínem realizace projektu je období 2017 – 2020.

V oblasti dotačních programů ze státního rozpočtu je v současné době připravováno zřízení nového dotačního titulu, jehož účelem bude podpora přípravy na stárnutí na úrovni samosprávy, s vyčleněnou částkou 20 mil. Kč.

Plněno částečně.

Specifický cíl A1.3: Zajištění efektivní realizace politiky přípravy na stárnutí na úrovni celostátní

Opatření:

A1.3a) Naplňovat roli rezortních koordinátorů (Age Focal Point) na jednotlivých ministerstvech - spolupracovat s mezirezortním koordinátorem (MPSV), krajskou samosprávou a dalšími gestory jednotlivých opatření.

Gestor: MPSV, další ministerstva, další orgány státní správy, GŘ ÚP, ČSÚ

MPSV naplňuje roli národního koordinátora politiky přípravy na stárnutí. Základním strategickým dokumentem pro politiku přípravy na stárnutí je Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (Aktualizovaná verze k 31. 12. 2014), schválená usnesením vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218.

Pro zajištění spolupráce s ostatními rezorty je zřízena ad hoc pracovní skupina pro naplňování politiky přípravy na stárnutí. Členy pracovní skupiny jsou rezortní koordinátoři - zástupci GŘ ÚP, ministerstev, zástupci dalších orgánů státní správy, zástupci krajských samospráv a další odborníci z oblasti přípravy na stárnutí. Při plnění úkolů z oblasti přípravy na stárnutí koordinátoři politiky přípravy na stárnutí rovněž spolupracují s Radou vlády pro seniory a stárnutí populace (dále jen „Rada“) a v rámci pracovních skupin Rady.

Rada vlády pro seniory a stárnutí populace je stálým poradním orgánem vlády pro otázky týkající se seniorů a stárnutí populace. Prostřednictvím Rady mohou členové Rady – zástupci ministerstev, dalších orgánů státní správy i zástupci seniorských, proseniorských organizací a další odborníci z řad veřejnosti se vyjadřovat a ovlivňovat řešení problémů spojených s demografickým stárnutím populace. Informace o činnosti Rady jsou přístupné veřejnosti na webových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí. <http://www.mpsv.cz/cs/2897>.

Plněno průběžně.

Opatření:

A1.3b) Zajistit prostřednictvím rezortních koordinátorů implementaci opatření NAP do koncepčních materiálů a strategií.

Gestor: Ministerstva, další orgány státní správy

MPSV: Politika přípravy na stárnutí a implementace opatření NAP jsou zohledňována v připravovaných koncepčních materiálech MPSV. Jedná se především o nově připravovanou Koncepci rodinné politiky, novelu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (s předpokládanou platností od poloviny roku 2017), příprava věcného záměru zákona o sociálních pracovnících.

MZ: V roce 2015 zpracovalo MZ v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí „Akční plán Zvýšení dostupnosti, kvality a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče“, který byl spolu s ostatními akčními plány vzat vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor

pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím usnesení č. 99.

MV: Opatření NAP, která jsou v gesci či spolugesci MV, byla implementována do připravované Rezortní strategie přípravy na stárnutí a prosazování rovnosti starších osob a seniorů na období let 2016 až 2017, s termínem dokončení do 31. 3. 2016.

MK: Opatření NAP i problematika stárnutí a seniorů byly zohledněny v hlavním strategickém dokumentu resortu kultury „Státní kulturní politika na léta 2015 – 2020 (s výhledem do roku 2025) schválené usnesením vlády č. 266 ze dne 15. dubna 2015.

MS: Resortní koordinátor informuje útvary MS a resortní složky o potřebě implementovat opatření NAP do koncepčních materiálů a strategií.

MŽP: Ministerstvo postupuje v dané problematice v souladu se základními principy přístupu ke starším osobám schválenými příslušnými usneseními vlády. Důležitým nástrojem pro zavádění udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni představuje Místní Agenda 21 (MA21), v rámci které se naplňuje řada opatření s cílem zvyšovat kvalitu života ve všech jeho aspektech.

MŠMT: Tematika pozitivního stárnutí je průběžně implementována do strategických i koncepčních dokumentů resortu jako jsou např. Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2020 či Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR na období 2015 - 2020. Národním ústavem pro vzdělávání bylo zpracováno digifolio „Stáří a mezigenerační dialog“, které je k dispozici veřejnosti od listopadu 2014. Problematika stárnutí je rovněž začleněna do rámcových vzdělávacích programů a bude dále rozvíjena v rámci jejich cyklických revizí.

MPSV, MZ, MV, MK, MS, MŽP, MŠMT - plněno průběžně.

Opatření:

A1.3c) Vyjádřit a uplatnit požadavky na finanční zdroje pro realizaci opatření v rozpočtech příslušných ministerstev a dalších úřadech státní správy.

Gestor: Ministerstva, další orgány státní správy

MPSV: V souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 30. března 2015 č. 218 o Národním akčním plánu podporujícím pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 (Aktualizovaná verze ke dni 31. prosince 2014) byly vyčleněny v roce 2016 v rámci rozpočtové kapitoly MPSV finanční prostředky ve výši 20 mil. Kč na zřízení dotačního titulu pro oblast podpory přípravy na stárnutí na místní úrovni. Dále v souladu s tímto usnesením bylo vyčleněno 5 mil. Kč k zajištění plnění úkolů uložených NAP v rámci schválených výdajových ukazatelů kapitoly MPSV.

MZ: Dne 3. 11. 2015 byly poradou vedení MZ schváleny finanční prostředky ve výši 3 mil. Kč pro navýšení dotačního programu Národní program zdraví – projekty podpory zdraví pro rok 2016. Prostředky budou využity na podporu preventivních aktivit pro seniory. V roce 2015 byly dále podpořeny projekty pro seniory v rámci dotačních titulů Program grantové podpory, Program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, Národní program zdraví - projekty podpory zdraví, Program na podporu činnosti NNO působícím v oblasti zdravotnictví a podpory zdraví.

MV: Realizace opatření NAP jsou financována z jiných finančních zdrojů, např. prostřednictvím dotačních programů nebo v rámci projektů ESF.

MK: Opatření NAP jsou v resortu kultury plněna prostřednictvím výběrových dotačních programů nebo v rámci činnosti příspěvkových organizací Ministerstva kultury z rozpočtu organizací.

MS: Opatření NAP jsou realizována z rozpočtových prostředků kapitoly resortu spravedlnosti, nejsou vyčleněny dodatečné finanční zdroje na plnění opatření NAP.

MŠMT: Opatření NAP jsou v rámci MŠMT a jeho přímo řízených organizací realizována z rozpočtových prostředků kapitoly resortu, aktuálně nejsou vyčleněny dodatečné finanční zdroje.

MPSV, MZ, MV, MK, MŠMT, MS - plněno průběžně.

Opatření:

A1.3d) Navrhnout mechanismus hodnocení Národního akčního plánu s tím, že budou vytvořeny měřitelné indikátory, které umožní efektivní hodnocení a evaluaci plnění opatření NAP.

Gestor: MPSV

V současné době probíhá projekt „Zvyšování efektivnosti Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“. Součástí je zpracování hodnotících indikátorů, s předpokladem ukončení projektu v srpnu 2016. Realizátorem veřejné zakázky je Mendelova universita v Brně. Výsledky projektu budou rovněž využity při zpracování nové koncepce rezortu pro oblast přípravy na stárnutí od roku 2018.

Splněno.

Opatření:

A1.3e) Spolupracovat s akademickou sférou, zohledňovat další související výzkumné potřeby, které povedou ke zkvalitnění a naplňování politiky přípravy na stárnutí

Gestor: MPSV

V rámci naplňování politiky přípravy na stárnutí spolupracuje se zástupci akademické sféry. Spolupráce probíhá např. v rámci projektové činnosti a při přípravě koncepčních materiálů z oblasti politiky přípravy na stárnutí. Zástupci akademické sféry jsou členy odborných pracovních skupin rezortu (např. Pracovní skupina ke Koncepci rodinné politiky, Odborná komise pro důchodovou reformu, pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace).

V současné době ve spolupráci s akademickou sférou jsou realizovány následující projekty: Projekt „Zvyšování efektivnosti Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017“ a „Výzkum v oblasti kvality života seniorů v ČR“ s termínem dokončení 4. čtvrtletí 2016.

Splněno.

Oblast B - Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Strategický cíl B1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších lidí a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl B1.1: Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů

Opatření:

B1.1a) Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu starších osob

Gestor: MPSV, MZ, MV, MPO ve spolupráci s Radou vlády pro seniory a stárnutí populace, MS, Veřejnou ochránkyní práv, Svazem měst a obcí.

MPSV: Téma přípravy na stárnutí je součástí webových stránek MPSV, které spravuje Odbor rodinné politiky a politiky stárnutí MPSV. Na stránkách jsou pravidelně zveřejňovány aktuální informace z oblasti politiky přípravy na stárnutí. (<http://www.mpsv.cz/cs/2856>).

V rámci dotačních programů MPSV jsou podporovány projekty, které se věnují problematice ochrany starších osob. Součástí projektů je rovněž medializace a šíření informačních materiálů.

Plněno průběžně.

MZ: V roce 2015 zveřejnilo MZ na svých webových stránkách 3. přepracované vydání Rádcce pacienta. V rámci dotačních programů MZ jsou podporovány organizace, které se zaměřují na ochranu práv starších osob, např. Život 90.

Plněno průběžně.

MV: Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality šíří požadované informace prostřednictvím webových stránek MV, portálu www.prevencekriminality.cz a pomocí zpravodaje Prevence do každé rodiny.

Každoročně zveřejňuje výzvu k podávání žádostí v rámci dotačního programu „Prevence sociálně patologických jevů - prevence domácího násilí na seniorech a trestné činnosti páchané na seniorech“ a informuje o jeho výsledcích a podpořených projektech.

Elektronický zpravodaj Prevence do každé rodiny - pravidelné zveřejňování příspěvků ke zvyšování bezpečí seniorů a k ochraně jejich práv (distribuce samosprávám měst a obcí, manažerům prevence kriminality, policejním a sociálně zaměřeným školám, nestátním neziskovým organizacím a dalším spolupracujícím institucím).

Policejní akademie ČR:

- Kurzy celoživotního vzdělávání s názvem „Kriminalita seniorů páchaná na seniorech – kriminologicko-kriminalistický pohled“. Cílovou skupinou vzdělávání byli policisté SKPV a SPP, kteří se seznámili s novými poznatky z oblasti sociálně patologických jevů u seniorů a možnostmi jejich kontroly.

Policejní prezídium ČR:

- Rozšiřování preventivních videospotů z KŘP Královéhradeckého kraje prostřednictvím sítě multikin CINESTAR,
- realizace projektu Nedáme se – Šmejdi – KŘP Královéhradecký kraj:
- divadelní zpracování problematiky šmejdu. Inovativní divadelní představení, která mají interaktivním přístupem naučit seniory odmítnutí asertivních a iniciativních

prodejců, podpořeno finančními prostředky odboru bezpečnostní politiky a prevence kriminality Ministerstva vnitra, zrealizováno ve městech Jičín, Ústí nad Labem a Praha.

- BESIP - Vidíme se! - celorepubliková preventivní informační kampaň zaměřená na viditelnost účastníků v silničním provozu.
- Rádio Dechovka - Možná přijde i podvodník, aneb Policie ČR radí - spolupráce s rádiem Dechovka je pro Policii ČR důležitá a zároveň výjimečná tím, že vysoká poslechovost rádia dovoluje dostat se s informacemi a preventivními doporučeními do velkého množství domácností nejstarších spoluobčanů.

Plněno průběžně.

MPO: V roce 2015 MPO podpořilo projekty nestátních neziskových organizací zaměřených na ochranu spotřebitelů v celkové výši téměř 14 mil. Kč. Tyto projekty byly zaměřené ve velké míře na ochranu práv tzv. zranitelných skupin, k nimž patří bezesporu senioři. Nestátní neziskové organizace, jako např. dTest, Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace, Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, Sdružení českých spotřebitelů, vydaly informační brožury a letáky, které svým zaměřením přispěly ke zvýšení právního vědomí spotřebitelů, a tedy rovněž seniorů. Sdružení českých spotřebitelů mj. vydalo dvě osvětové publikace, a to Průvodce pro spotřebitele – seniory s názvem „Babi, dědo! Nenechte se okrást“ s podtitulkem „Jak nenaletět trikům podvodných prodejců“ a Průvodce pro spotřebitele – seniory s názvem „Jak nenakupovat zajíce v pytli“ s podtitulkem „Rady a tipy pro bezpečný nákup v e-shopech“. Distribuce letáků a osvětových publikací se spotřebitelskou tematikou probíhala např. prostřednictvím Domovů seniorů, na besedách a seminářích pro seniory, prostřednictvím poraden pro spotřebitele. Informace byly šířeny také prostřednictvím jejich webových stránek.

Plněno průběžně.

MS jako spolupracující rezort prostřednictvím tiskového odd. komunikovalo s médii mnohá témata, která v sobě zahrnují tematiku týkající se seniorů. Podobně jako v předchozím roce byla medializovaným tématem pomoc obětem trestné činnosti, kterými senioři často jsou. V této souvislosti se medializace týkala **předložení a schválení novely zákona č. 45/2013 Sb. o obětech trestných činů** (viz opatření B2, 1c).

Plněno průběžně.

Opatření:

B1.1b) Podporovat průběžné vzdělávání soudců, státních zástupců, úředníků, policistů, zdravotníků a sociálních pracovníků, pečujících osob (členů domácnosti), advokátů a dalších odborníků v problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami a podporovat s tím související aktivity.

Gestor: MPSV, MZ, MV

MPSV: Průběžné vzdělávání odborníků z oblasti sociální se realizuje v rámci akreditovaných vzdělávacích programů. Sociální pracovníci, pracovníci v sociálních službách a neformální pečovatelé mají na výběr velké množství vzdělávacích programů týkající se problematiky seniorů. Jsou mimo jiné akreditovány kurzy s tématy v oblasti tělesného a duševního zdraví, hygieny, psychohygieny, aktivit společenských, pohybových i kognitivních, výživy seniorů, léčby bolesti, aspekty stáří a změny ve stáří, gerontopsychiatrie, velkým tématem je téma demencí, zejména téma Alzheimerovy demence a také Parkinsonovy choroby, psychologie stárnutí a stáří, potřeby ve stáří a další.

V návrhu novely zákona o sociálních službách (s předpokládanou platností od poloviny roku 2017) je také úprava akreditačního procesu a Kvalifikačního kurzu pro pracovníky v sociálních službách.

V rámci projektu „Systémová podpora profesionálního výkonu sociální práce“ byla v březnu 2015 uspořádána konference na téma „Sociální práce a lidská důstojnost“, zaměřená na lidskoprávní problematiku v sociální práci.

V rámci přípravy věcného záměru zákona o sociálních pracovnících je akcentována lidská důstojnost a etický přístup, a to zařazením podmínky dodržování etického kodexu jako předpokladu pro výkon profese sociální práce.

Plněno průběžně.

MZ: V rámci vzdělávacích programů všech oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů byl v roce 2005 zaveden povinný kurz „Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace“, v jehož rámci jsou tito zdravotníci edukováni pro komunikaci a jednání s pacientem. Tento kurz tedy zahrnuje získávání znalostí a dovedností pro práci se všemi pacienty. K 1. 1. 2016 byl obsah kurzu aktualizován.

V roce 2015 zpracovalo MZ v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí „Akční plán rozvoj zdravotní gramotnosti“, který byl spolu s ostatními akčními plány vzat vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím unesení č. 99.

Plněno průběžně.

MV - v rámci projektu „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“ byla naplánována dílčí aktivita – vytvoření vzdělávacích programů pro pracovníky veřejné správy a samosprávy (především pro pracovníky Policie ČR, soudce a státní zástupce a pracovníky orgánů územní samosprávy) v oblasti prevence, vyšetřování a stíhání trestných činů páchaných na seniorech. Základní odborná příprava obsahuje modul prevence kriminality, modul komunikace a etika policejní práce a modul domácí násilí a vykázaní násilné osoby. Navazující kurzy na základní odbornou přípravu určené jednotlivým službám získanou úroveň kompetencí prohlubují.

Policisté byli rovněž proškoleni ze zákona č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů. Zákon komplexně upravuje oblast práv obětí trestných činů, mimo jiné obsahuje i právo na individuální přístup k obětem (zohlednění věku, zdravotního a psychického stavu).

Policejní vzdělávání se podílí v souladu se strategickým a specifickým cílem úkolu na informovanosti příslušníků PČR o specifických potřebách seniorů; příslušníky vede k respektování práv (důstojnosti, víry, potřeb, soukromí atd.), ochraně starších osob v rizikových situacích (zneužívání, násilí, ageismus, diskriminace), ke vstřícnosti a empatii při výkonu služby a tím se nepřímo podílí na naplňování požadavku z celospolečenského hlediska.

Policie ČR participovala na projektu Ministerstva vnitra Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů. V průběhu trvání tohoto projektu (tj. od května 2014 do října 2015) byly v rámci realizovaných aktivit navrženy a pilotně vyzkoušeny vzdělávací programy mj. pro policisty ze služby kriminální policie a vyšetřování a služby pořádkové policie. Informace:

<http://www.mvcr.cz/clanek/mezioborovym-vzdelavanim-ke-zvyseni-bezpecnosti-senioru.aspx?>

Policejní prezídium ČR: V prosinci 2014 proběhlo v Červené nad Vltavou školení pro policisty služby kriminální policie a vyšetřování a služby pořádkové policie. Jedním

z největších přínosů tohoto semináře byla skutečnost, že se vůbec poprvé nad problematikou trestné činnosti páchané na seniorech společně sešli odborníci z řad kriminalistů a pořádkové policie. V červnu 2015 proběhla pilotní výuka studentů základní odborné přípravy v Jihlavě v rámci zavedení výukového programu Specifika komunikace se seniorem jako obětí či svědkem trestného činu. V září 2015 proběhlo v Jihlavě školení učitelů a lektorů policejních škol a školních policejních středisek. Jednodenní pilotní ověření vzdělávacího programu pro lektory z řad středních a vyšších policejních škol bylo tematicky propojeno s předcházejícím školením pro nastupující policisty.

Plněno: Průběžně.

MS: Prostřednictvím Justiční akademie proběhly semináře, které jsou určeny pro soudce, státní zástupce, vyšší soudní úředníky: 1) Sebereflexe v pokročilém věku 2) Senior jako oběť trestné činnosti, 3) Psychologie výslechu dospělých.

Akademie Vězeňské služby ČR (VS ČR) se podílí na vzdělávání vězeňského personálu o problematice práv seniorů jako skupiny se specifickými problémy a potřebami tím, že daná problematika je začleněna do kurzů základní odborné přípravy všech zaměstnanců VS ČR, dále v rámci akreditovaných kurzů pro sociální pracovníky organizačních jednotek VS ČR a kurzů celoživotního vzdělávání, zaměřených např. na výchovu ke zdravému životnímu stylu. Příprava projektové žádosti projektu Probační a mediační služby (PMS) „Proč zrovna já? II“ - v rámci projektu budou odborně proškoleni poradci pro oběti (školení bude zaměřeno mj. také na práci se zvláště zranitelnými oběťmi s důrazem na seniory). Předpokládáme zahájení realizace projektu v prvním pololetí roku 2016.

Splněno.

Opatření:

B1.1c) Zpracovat informační brožuru na téma příprava na stárnutí v České republice (česko - anglická verze)

Gestor: MPSV

Zpracování a vydání informační publikace „Politika přípravy na stárnutí v České republice 2015“ v rámci realizace projektu ESF "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni", z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, pod registračním číslem CZ.1.04/3.1.00/04.00016. Publikace byla vydána v česko - anglické verzi a shrnuje základní informace z oblasti politiky přípravy na stárnutí v České republice.

Elektronická verze publikace je k dispozici na webových stránkách MPSV: http://www.mpsv.cz/files/clanky/24024/Brozura_starnuti_160426.pdf.

Splněno.

Opatření:

B1.1d) Realizovat mediální kampaň s cílem podpořit diskusi ve společnosti na téma zvládnutí sociálně negativních jevů ve společnosti spojených se sociálním začleňováním ohrožených skupin - starších lidí do společnosti - v rámci realizace projektu "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni"

Gestor: MPSV

V rámci projektu ESF "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni" (registrační číslo CZ.1.04/3.1.00/04.00016) byly realizovány semináře v krajích na téma naplňování politiky přípravy na stárnutí. Cílem byla osvěta politiky přípravy na stárnutí v regionech a metodická podpora pro prosazování politiky přípravy na stárnutí pro kraje

a ORP. V rámci projektu vznikly následující materiály: „Metodika vytváření akčních plánů podporujících pozitivní stárnutí pro období let 2013–2017 na regionální a místní úrovni“, „Analýza zapojení osob 50+ do dobrovolnických aktivit“, „Analýza stávajícího nastavení systému odchodu do důchodu“.

Splněno.

Opatření:

B1.1e) Zajistit vydání dokumentu "Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017" (anglicko - česká verze)

Gestor: MPSV

V roce 2015 byla vydána aktualizovaná verze dokumentu Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017. Dokument byl vydán pod číslem IBSN 978-80-7421-111-9 v česko-anglické verzi. K dispozici je v elektronické podobě, na stránkách MPSV: http://www.mpsv.cz/files/clanky/20851/NAP_311214.pdf

Splněno:

Opatření:

B1.1f) Zajistit zřízení a provozování web stránek, na kterých by byla k dispozici legislativa (OSN, EU, mezinárodní, česká), která upravuje život a práva starších osob. Zajistit vydání sborníku s touto legislativou.

Gestor: MPSV

V rámci rezortu MPSV jsou provozovány webové stránky, rubrika Senioři a příprava na stárnutí: <http://www.mpsv.cz/cs/2856>. Stránky byly rozšířeny o rubriky, obsahující informace o vnitrostátní a mezinárodní legislativě a dalších dokumentech z oblasti politiky přípravy na stárnutí. Jedná se o následující rubriky:

Vnitrostátní dokumenty: <http://www.mpsv.cz/cs/2857>

Mezinárodní dokumenty a legislativa: <http://www.mpsv.cz/cs/2857>

Splněno částečně.

Strategický cíl B2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl B2.1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů (před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním, posílení jejich samostatnosti a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv, zvýšení prevence před nabídkami např. nebankovních půjček a současně zvýšení postižitelnosti podvodných prodejců)

Opatření:

B2.1b) Podporovat osvětové, vzdělávací a další aktivity zaměřené na předcházení věkové diskriminaci, zajistit veřejnou diskusi, vzdělávací a osvětové akce o analyzovaných případech věkové diskriminace; formalizovat výstupy z nich pro účely novelizace legislativy.

Gestor: MPSV, MZ ve spolupráci s Veřejnou ochránkyní práv, Svazem měst a obcí.

MPSV: V rámci rezortu MPSV jsou osvětové, vzdělávací a další aktivity podporovány prostřednictvím dotačních řízení nebo programů z ESF (viz opatření A1 a), B1 d).

Plněno průběžně.

MZ: V rámci vzdělávacích programů všech oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů byl v roce 2005 zaveden povinný kurz „Základy zdravotnické legislativy, etiky a komunikace“, v jehož rámci jsou tito zdravotníci edukováni pro komunikaci a jednání s pacientem. Tento kurz tedy zahrnuje získávání znalostí a dovedností pro práci se všemi pacienty. K 1. 1. 2016 byl obsah kurzu aktualizován.

Plněno průběžně.

Opatření:

B2.1c) Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní, finanční apod.). Připravit výzvy z Operačního programu Zaměstnanost na zajištění odborného a sociálního poradenství pro seniory různými formami s využitím různých informačních nástrojů.

Gestor: MPSV, MZ ve spolupráci s Veřejnou ochránkyní práv, Svazem měst a obcí.

MPSV: MPSV každoročně podporuje v rámci dotačního řízení na podporu poskytování sociálních služeb sociální službu „odborné sociální poradenství“. Podporováni jsou poskytovatelé těchto služeb bez ohledu na právní formu. Tato odborná sociální poradenství svým různorodým zaměřením poskytují bezplatnou pomoc a podporu široké škále cílových skupin a v neposlední řadě právě seniorům. Jedná se o poradenství finanční, právní, psychologické, poradenství seniorům se zdravotním postižením.

V dubnu 2014 byla ustavena pracovní skupina MPSV za účelem nastavení změn v řízení o příspěvek na péči. Výstupem je metodická instrukce č. 5/2015 Postup při vykonávání sociálního šetření v rámci řízení o příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vydaná v roce 2015.

V rámci dotačního řízení bylo v roce 2015 podpořeno ze strany MPSV 510 odborných sociálních poradenství částkou v úhrnu 274 mil. Kč. V roce 2015 byl zaveden dotační titul podporující výkon sociální práce na obcích a krajích, s účelem podpořit sociální práci v území a přiblížit tak podporu a pomoc sociálních pracovníků co nejbližší klientům, a to i potencionálním.

Plněno průběžně.

MZ: V rámci dotačního titulu „Program grantové podpory“ ministerstvo podporuje např. organizační zázemí organizace Život 90, která zajišťuje tísňovou péči v krizových situacích, senior telefon a další.

Plněno průběžně.

MV: MV finančně podporuje od roku 2006 vznik speciálních výslechových místností, které slouží k dotazování a výslechům zvláště zranitelných osob. Vedle dětí, obětí domácího násilí či znásilnění jsou využívány pro seniory, kteří se stali obětí trestného činu. Výslech je prováděn specialistou často za přítomnosti policejního psychologa v příjemném nestresujícím prostředí (většinou mimo prostory PCR), je nahráván a oběť tak nemusí absolvovat další výslech u soudu, takže nedochází k sekundární viktimizaci oběti. Ke konci roku 2015 bylo v provozu po celé republice 60 těchto speciálních výslechových zařízení.

V roce 2015 pokračovalo MV v realizaci dotačního programu „Prevence sociálně patologických jevů“ se zaměřením na prevenci domácího násilí a trestné činnosti páchané

na seniorech (zaměření dotačního programu zůstává stejné i pro rok 2016). V rámci dotačního programu bylo v roce 2015 podpořeno 8 projektů nestátních neziskových organizací v celkové výši 1.614.000,- Kč.

Odbor sociálního zabezpečení v roce 2015 zabezpečoval v rámci výkonu působnosti Ministerstva vnitra zejména řízení, kontrolu a provádění důchodového pojištění a plnil funkci orgánu sociálního zabezpečení pro příslušníky Policie České republiky, Hasičského záchranného sboru České republiky, Bezpečnostní informační služby, Úřadu pro zahraniční styky a informace, Generální inspekce bezpečnostních sborů a osoby, kterým je poskytována zvláštní ochrana a pomoc na základě zákona č. 137/2001 Sb., o zvláštní ochraně svědka a dalších osob v souvislosti s trestním řízením.

Odbor sociálního zabezpečení v roce 2015 evidoval 543 nových žádostí o jednorázový příspěvek podle nařízení vlády č. 135/2009 Sb., o poskytnutí jednorázového příspěvku ke zmírnění některých křivd způsobených komunistickým režimem, ve znění pozdějších předpisů.

Plněno průběžně.

MS – spolupracující gestor

- Realizace individuálního projektu PMS „Proč zrovna já?“, příprava projektové žádosti projektu PMS „Proč zrovna já? II“ (viz opatření B2, 1ch)
- **Vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění zákona č. 77/2015 Sb., a další související zákony; předpokládaný termín nabytí účinnosti zákona je 1. července 2016. Navrhovaná úprava řadí osoby vysokého věku mezi tzv. zvláště zranitelné oběti trestného činu a přisuzuje jim tak větší ochranu s cílem zvýšit ochranu starších lidí ve společnosti. V praxi novela zavádí například změny v zacházení, na které mají osoby do této kategorie zahrnuté (tedy nově i senioři) nárok.** Této kategorii obětí zákon ve srovnání s ostatními oběťmi přiznává některá zvláštní práva (např. právo na bezplatnou odbornou pomoc za stanovených podmínek, právo na zabránění kontaktu oběti s pachatelem, zejména pokud jde o bezprostřední vizuální kontakt, právo na provádění výslechu obzvláště citlivě zvláště pro to vyškolenou osobou stejného nebo opačného pohlaví dle výběru oběti a některá další), která mají zajistit minimalizaci uvedeného rizika sekundární viktimizace.
- Ministerstvo spravedlnosti připravilo věcný záměr zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s rozšířením státem zajištěné právní pomoci. Věcný záměr byl dne 10. 3. 2016 rozeslán do mezirezortního připomínkového řízení. Účelem navrhované právní úpravy je doplnit a rozšířit státem zajištěnou právní pomoc do oblastí, ve kterých není v současnosti poskytována, čímž by byl vytvořen komplexnější systém státem zajištěné právní pomoci ve všech oblastech, ve kterých je potřebná právní pomoc poskytovat.

Plněno průběžně.

Opatření:

B2.1f) Aktivně mapovat neregistrované sociální služby a preventivní a represivní opatření (stíhání správního deliktu) s cílem ochrany práv uživatelů.

Gestor opatření: MPSV

MPSV čtvrtletně sleduje a vyhodnocuje počty podezřelých zařízení v celorepublikové úrovni a počty zahájených vedených správních řízení v zařízeních poskytujících služby bez oprávnění. Dále poskytuje součinnost při vyhledávání takových služeb a při o jejich

kontrolách. V roce 2015 se připravoval návrh novely zákona o sociálních službách, který také obsahuje ustanovení, jejichž cílem je eliminovat výskyt nelegálně poskytovaných služeb. Návrh novely bude v roce 2016 procházet legislativním procesem a na polovinu roku 2016 je plánována účinnost.

Plněno průběžně.

Opatření:

B2.1g) Vést a vyhodnocovat statistiku případů domácího násilí pro věkovou kategorii senior (65 let a více).

Gestor: MV, P ČR

MV v rámci projektu ESF „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“ došlo i ke změnám ve vedení statistik P ČR. Za účelem efektivního využívání statistických údajů z různých zdrojů se za spolupráce pracovníku Policejního prezidia podařilo u výstupních sestav kriminální statistiky zavést kategorii osob „65 let a více“ (do ledna 2015 existovala pouze kategorie „60 let a více“). Nově byla zavedena kategorie osob „65 a více“ u statistických údajů pořádkové policie týkající se domácího násilí (do ledna 2015 existovaly pouze kategorie osob „do 18 let“ a „nad 18 let“). Kategorii osob nad 65 let ve svých výstupech uvádí např. Český statistický úřad, a Světová zdravotnické organizace a tím jsou údaje z ČR kompatibilní s evropskými a světovými statistickými výstupy.

Splněno.

Opatření:

B2.1ch) Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem zvýšení informovanosti odborné i široké veřejnosti o nepřijatelnosti špatného zacházení, zanedbávání a všech forem zneužívání zranitelnosti starších osob a seniorů, prevenci a možnostech řešení a zlepšení spolupráce.

Gestor: MPSV, MZ, MV

MPSV: Spolupráce s neziskovým sektorem je realizována především formou podpory projektů v rámci dotačního programu MPSV „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“ (viz opatření A1 1a). Dále se rezort účastní odborných seminářů, konferencí a spolupracuje v rámci pracovních skupin Rady vlády pro seniory a stárnutí populace.

Plněno průběžně.

MV: Spolupráce s neziskovým sektorem probíhá jednak přidělováním finančních prostředků formou dotačního titulu „Prevence sociálně patologických jevů“, jednak vzájemnou účastí na odborných seminářích, konferencích a spoluprací v rámci zastoupení v Radě vlády pro seniory a stárnutí populace a v jejích pracovních skupinách či v Radě vlády pro rovné příležitosti žen a mužů a Výboru pro prevenci domácího násilí a násilí na ženách.

Plněno průběžně.

MZ: Ministerstvo je v kontaktu s neziskovým sektorem prostřednictvím podpory nestátních neziskových organizací v rámci dotačních programů a prostřednictvím podpory Státního zdravotního ústavu, jehož posláním je ochrana a podpora zdraví a jehož aktivity se mimo jiné zaměřují na podporu zdraví seniorů. Dále prostřednictvím účasti na odborných seminářích, konferencích.

Plněno průběžně.

MS - spolupracující rezort: Projekt PMS „Proč zrovna já?“ - realizace Týmů pro oběti ve 40 lokalitách (nastavována spolupráce organizací podílejících se na ochraně a podpoře obětí trestné činnosti (včetně seniorů).

V roce 2015 byla připravována projektová žádost projektu PMS „Proč zrovna já? II“. Jednou z projektových aktivit bude další rozvoj Týmů pro oběti - předpokládáme realizaci Týmů v 55 lokalitách na úrovni okresů a ve 13 lokalitách na úrovni krajů. Důraz bude kladen především na rozvoj spolupráce v oblasti podpory zvláště zranitelných obětí včetně seniorů. Projekt je ve fázi přípravy (předpokládáme zahájení realizace projektu v prvním pololetí roku 2016).

Plněno průběžně.

Specifický cíl B2.2: Participace na veřejných/politických záležitostech v oblasti lidských práv v souvislosti se seniorskou problematikou v mezinárodní oblasti

Opatření:

B2.2a) Podílet se v rámci Pracovní skupiny EHK pro stárnutí (UNECE Working Group on Ageing) na zpracování "Zprávy o plnění Regionální implementace strategie Evropského hospodářského prostoru k Madridskému mezinárodnímu plánu aktivního stárnutí (MIPAA) pro léta 2012 - 2016 a projednat možnost finanční spoluúčasti pro činnost UNECE Working Group on Ageing.

Gestor: MPSV

V rámci členství v Pracovní skupiny EHK pro stárnutí se rezort podílí na činnostech pracovní skupiny včetně zpracování hodnotící zprávy o plnění Regionální implementace strategie k MIPAA za Českou republiku pro léta 2012 – 2016, s termínem zpracování do konce října 2016.

Na půdě Evropské hospodářské komise OSN v rámci 8. zasedání pracovní skupiny ke stárnutí byla představena politika stárnutí v České republice. Uspořádání akce proběhlo ve spolupráci se zástupci Stále mise v Ženevě za účasti velvyslance ČR v Ženevě. V rámci programu proběhla výměna zkušeností s expertem na lidské zdroje a problematiku stárnutí na téma diversifikace zaměstnanců v CERNu, setkání se zástupci Světové zdravotnické organizace na téma přípravy „Global Strategy and Action Plan on Ageing and Health a jednání se zástupcem Vysokého komisaře pro lidská práva při OSN na téma ochrany práv starších osob.

Finanční prostředky pro činnost UNECE Working Group on Ageing v Ženevě se nepodařilo zajistit.

Splněno částečně

Opatření:

B2.2b) Spolupracovat v oblasti lidských práv týkajících se seniorů v rámci činnosti Otevřené pracovní skupiny OSN ke stárnutí v New Yorku.

Gestor: MPSV, ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu – ÚV ČR

MPSV: Zástupci MPSV se podíleli na zpracování stanovisek za ČR za oblast politiky stárnutí v rámci příprav zasedání Otevřené pracovní skupiny OSN ke stárnutí. V ústředí OSN v New Yorku, u příležitosti zasedání Komise OSN pro sociální rozvoj, Stálá mise České republiky New York, ve spolupráci s MZV a MPSV, uskutečnila doprovodnou akci „Stárnutí spojuje generace“. V rámci akce byla prezentována politika přípravy na stárnutí v ČR na národní úrovni, na úrovni krajské a místní samosprávy a z pohledu neziskových organizací.

Plněno průběžně

Ministr pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu – ÚV ČR:
Neplněno.

Opatření:

B2.2d) Zpracovat analýzu existujících zahraničních i domácích výzkumů v oblasti sociálního začleňování zaměřenou na seniorskou problematiku a jejich aplikace do regionálních a místních politik.

Gestor: MPSV.

Problematika sociálního začleňování je řešena průběžně v rámci prioritních témat Strategie sociálního začleňování 2014 – 2020.

Splněno částečně.

Oblast C – Celoživotní učení

Strategický cíl C.1: Podpora všech možností učení v dětství i v dospělosti, v tradičních vzdělávacích institucích v rámci vzdělávacího systému i mimo ně

Specifický cíl C1.1: Rámcové vzdělávací programy i pedagogické postupy upravit tak, aby žáci měli dostatek informací o měnících se potřebách v rámci celoživotního cyklu, byli vychováváni k úctě ke stáří a došlo k posilování mezigenerační solidarity a spolupráce

Opatření:

C1.1a) Zpracovat a uveřejnit podpůrné materiály pro pedagogické pracovníky, které jim usnadní výuku žáků a studentů v jednotlivých stupních vzdělávání v oblastech uvedených v tomto cíli.

Gestor: MŠMT

Národní institut pro další vzdělávání (NIDV), který se věnuje dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP), připravil k akreditaci nové vzdělávací programy pro DVPP. NIDV nabízí vzdělávací programy prostřednictvím svých krajských pracovišť. Úprava rámcových vzdělávacích programů (RVP) bude řešena v rámci nejbližší cyklické revize RVP, která se uskuteční nejdříve v roce 2017. Průběžně je poskytována metodická podpora na portále www.rvp.cz prostřednictvím digifolia "Stáří a mezigenerační dialog".

Plněno částečně.

Strategický cíl C2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do vzdělávání zejména prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost

Specifický cíl C2.1: Rozvíjet programy středních škol, U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory, a to jak formou kontaktní výuky, tak způsobem vhodným pro zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Opatření:

C2.1a) Průběžně monitorovat realizaci U3V mimo stávající místa poskytování této formy vzdělávání, zvláště v síti veřejných knihoven ČR.

Gestor: MK

Ve spolupráci s Asociací U3V, místní a krajskou samosprávou, krajskými knihovnami, SKIP ČR se připravuje vydání publikace – Služby knihoven pro seniory, kde je mj. monitorována situace U3V v knihovnách. Přehled U3V v knihovnách viz. <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/60/metodika>.

Príspevkové organizace v gesci odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (OMG) tento bod průběžně naplňují vlastními aktivitami a spoluprací s U3V, pořádaných vysokými školami. Jsou to např. Národní muzeum, Muzeum umění Olomouc, Národní galerie v Praze, Památník Lidice, Moravské zemské muzeum, Moravská galerie v Brně a Technické muzeum v Brně.

Splněno.

Opatření:

C2.1b) V rámci U3V podporovat vznik center celoživotního vzdělávání, případně jiné podobné aktivity

Gestor: MŠMT

Podpora rozvoje U3V v uvedených oblastech z úrovně MŠMT je podmíněna finančními možnostmi v rámci celého systému financování vysokého školství.

Neplněno.

Opatření:

C2.1c) Vyhodnotit současný systém více zdrojového financování, které zlepšuje podmínky pro možné rozšiřování nabídky vzdělávacích kurzů v rámci U3V, a na základě výsledků navrhnout případnou úpravu.

Gestor: MŠMT

Financování U3V z prostředků státního rozpočtu je koncipováno jako podpora tohoto typu vzdělávání a předpokládá zapojení vlastních zdrojů školy. V rámci posuzování podkladů pro stanovení výše podpory je ověřována výše úplaty účastníků U3V.

Plněno částečně.

Opatření:

C2.1d) Každoročně vyhodnocovat fungování U3V včetně virtuálních U3V, poptávku a nabídku po nabízených kurzech a navrhnout plán rozvoje na další období.

Gestor: MŠMT, Asociace U3V

Rozsah realizovaného vzdělávání prostřednictvím U3V je sledován a meziročně vyhodnocován. Podpora dalšího rozvoje z úrovně MŠMT je podmíněna finančními možnostmi v rámci celého systému financování vysokého školství.

Plněno částečně.

Opatření:

C2.1e) Informovat obce a regiony prostřednictvím osvěty a příkladů dobré praxe o přínosech virtuální U3V

Gestor: MŠMT

Propagaci virtuální U3V zajišťují přímo poskytovatelé této formy vzdělávání seniorů.

Plněno průběžně.

Opatření:

C2.1h) Otevřít debatu s cílem navrhnout další možnosti podpory vzdělávacích aktivit (profesních i zájmových), na základě aktuálních požadavků měnící se společnosti, ve kterých starší lidé mohou nacházet svoje alternativní uplatnění po odchodu z trhu práce“.

Gestor: MPSV:

V rámci pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace je zřízena pracovní skupina na podporu vzdělávání a dobrovolnictví. Členové pracovní skupiny jsou zástupci MPSV, MŠMT, další experti, odborníci a zástupci z akademické sféry. Mezi spolupracujícími subjekty nebylo zatím dosaženo shody ohledně půdorysu a očekávaných výstupů, které má pracovní skupina prioritně řešit v oblasti celoživotního učení.

Plněno částečně.

Strategický cíl C3: Umožnit seniorům využití mezinárodních zkušeností a zapojení se do projektů mezinárodní spolupráce s jinou organizací

Specifický cíl C3.1: Zvýšit podíl seniorů (seniorských organizací) zapojených do projektových aktivit programu Erasmus+

Opatření

C3.1a) Pomocí propagačních aktivit (např. seminářů cílených na seniorské organizace, vydáním publikace s příklady projektů zaměřených na seniorské aktivity, článků v časopisech určených seniorům) podpořit zájem seniorských organizací o zapojení se do aktivit programu Erasmus+.

Gestor: MŠMT, Dům zahraniční spolupráce – národní agentura programu (DZS)

V roce 2015 Dům zahraniční spolupráce v rámci plnění strategického cíle realizoval 3 semináře:

- Seminář na podporu vzdělávání, dobrovolnictví a mezigenerační spolupráci“, zaměřený na cílovou skupinu seniorských organizací
- Konzultační den pro končící dobrovolnické projekty, kde byly poskytnuty informace o možnostech programu Erasmus+
- 3 semináře pro předkladatele.

Dále byly publikovány články s cílem informovat o možnostech zapojení do programu Erasmus+:

- Revue 50+ s názvem Erasmus+ a dobrovolnické aktivity pro seniory aneb Nebojte se nových v/Výzev! 03/2015
- Revue 50+ článek "Erasmus+ podporuje zahraniční spolupráci seniorských organizací" 04/2015
- Age Management "Erasmus+ podporuje zahraniční spolupráci seniorských organizací" 05/2015.

Plněno průběžně

Oblast D: Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

Strategický cíl D1: Zajistit kvalitní informovanost veřejnosti o důchodové reformě a možnostech pracovní činnosti v kombinaci s dávkou v důchodovém systému

Specifický cíl D1.1: Revidovat systém důchodového pojištění za účelem zvýšení motivace osob v předdůchodovém věku k delšímu setrvání na trhu práce, a to s ohledem na pojistně-matematickou neutralnost a vyváženost systému pro průměrného pojištěnce a s ohledem na všechny způsoby odchodu do důchodu

Opatření

D1.1b) Na základě provedené analýzy otevřít diskusi a případně v rámci Odborné komise pro důchodovou reformu navrhnout změny nastavení parametrů výše starobního důchodu vedoucí ke zvýšení motivace osob v předdůchodovém věku k delšímu setrvání na trhu práce.

Gestor: MPSV

V roce 2014 k problematice nastavení důchodového systému s ohledem na časování a způsob odchodu do důchodu se věnovala „Analýza efektivního věku odchodu do starobního důchodu a nastavení koeficientů pro úpravu předčasných a odložených starobních důchodů“, která byla součástí „Pojistněmatematické zprávy o důchodovém pojištění 2014“, publikované na webu MPSV, viz http://www.mpsv.cz/files/clanky/20304/PMZ_2014_final.pdf.

Odborná komise pro důchodovou reformu při svých jednáních i na speciálních seminářích a dalších akcích, které navazují na činnost Odborné komise, diskutuje o možnostech změny nastavení parametrů pro výpočet výše starobních důchodů, a to i z pohledu zvýšení motivace a možnosti setrvání osob v předdůchodovém věku na trhu práce, ale i témata valorizace a výše dávek důchodového pojištění obecně. Žádný konkrétní návrh však nebyl v roce 2015 přijat.

Plněno průběžně.

Opatření:

D1.1c) Zpracovat analýzu o kvalitě života seniorů v České republice (v souvislosti s Memorandem Rady seniorů ČR).

Gestor: MPSV

Prostřednictvím Technologické agentury ČR byl zadán projekt „Výzkum v oblasti kvality života seniorů v ČR“. Realizátorem výzkumu je Mendelova universita Brno. Výzkum je zaměřen na stávající systém nastavení odchodu do důchodu v ČR, mechanismus valorizace důchodů v českém důchodovém systému a mezinárodní srovnání přístupů ke zvyšování důchodových dávek v zemích EU. Součástí projektu bude průzkumová analýza o důvodech lidí v rozhodování ve využití jednotlivých forem odchodu do důchodu. Výsledky výzkumu budou předloženy koncem roku 2016.

Splněno.

Opatření:

D1.1e) Zkvalitňovat informační servis poskytující občanům přehledné a včasné informace v oblasti důchodového a nemocenského pojištění.

Gestor: ČSSZ

ČSSZ dále rozvíjela v roce 2015 služby poskytované veřejnosti prostřednictvím ePortálu ČSSZ. V rámci zvýšení informovanosti o budoucích důchodových nárocích byly rozeslány pojištěncům v předdůchodovém věku (mužům ročníku narození 1954 a ženám ročníku narození 1957) tzv. Přehledy dob důchodového pojištění, které adresátům umožnily kontrolu jejich nárokových podkladů v evidencích ČSSZ, doložení případných chybějících dob pojištění a tím i urychlení a bezproblémový průběh budoucího důchodového řízení.

Zároveň ČSSZ zveřejnila na svých webových stránkách vlastní věkovou a důchodovou kalkulačku, která umožňuje klientům provedení informativního výpočtu důchodů včetně predikce až na 5 roků dopředu. Se žádostí o provedení informativního výpočtu důchodu se mohou občané nadále obracet také na klientská centra OSSZ nebo ČSSZ.

ČSSZ rozšířila počet dnů poskytování specifického poradenství o budoucích důchodových nárocích, které se koná ve spolupráci s nositeli pojištění okolních států pro občany pojištěné jak v ČR, tak v jednom z těchto států.

Opatření bylo dále průběžně plněno publikováním a aktualizací informací na internetových stránkách ČSSZ, činností call centra pro nemocenské a důchodové pojištění, informační činností zaměstnanců ČSSZ v rámci setkávání s veřejností či vystupováním v médiích.

Informace pro klienty byly doplněny řadou informačních materiálů (např. tematické letáky, Příručka budoucího důchodce, tiskové zprávy s informačně-osvětovým zaměřením na dávky důchodového a nemocenského pojištění atd.). V roce 2015 se ČSSZ rovněž podílela na zpracování publikace „Slovník sociálního zabezpečení“, který je cílem na řadové občany a má přispět právě k jejich informovanosti v oblastech patřících pod resort MPSV.

Plněno průběžně.

Strategický cíl D2: Prodloužit pracovní kariéru pracovníků a motivovat je k odkladu odchodu do důchodu prostřednictvím úpravy legislativních podmínek, podporovat zaměstnavatele k akcentování konceptu Age Managementu na pracovištích a bojovat proti výskytu věkové diskriminace

Specifický cíl D2.1: Zvýšit informovanost starších osob o možnostech uplatnění na trhu práce, využít celoživotních zkušeností starších pracovníků, případná podpora jejich samostatného podnikání

Opatření:

D2.1a) Zlepšit informovanost veřejnosti o možnostech uplatnění starších pracovníků na trhu práce.

Gestor: ÚP ČR ve spolupráci s MPSV

O možnostech uplatnění na trhu práce jsou informováni uchazeči o zaměstnání prostřednictvím poradenské činnosti ÚP ČR (viz opatření d2 1b).

Pravidelně probíhá komunikace s médii na téma podpora zaměstnávání lidí nad 50 let. A to pravidelně, v rámci měsíční tiskové zprávy k nezaměstnanosti, ve které ÚP ČR vždy věnuje prostor této problematice. Dále ÚP ČR vydává tiskové zprávy k probíhajícím nebo novým projektům zaměřeným na tuto cílovou skupinu. Dle potřeby také klade ÚP ČR důraz na tuto oblast v rámci rozhovorů či odpovědí novinářům, týkajících se podpory zaměstnanosti

a zvyšování uplatnitelnosti na trhu práce. Vždy kladen důraz na pozitivní stránky zaměstnanců nad 50 let.

Plněno průběžně.

Opatření:

D2.1b) Každoročně monitorovat počet podpořených i nepodpořených osob 50+ a vyhodnocovat úspěšnost a neúspěšnost navracení se na trh práce.

Gestor: ÚP ČR ve spolupráci s MPSV

Statisticky se sleduje počet UoZ 50+ podpořených v rámci jednotlivých nástrojů APZ, nepodpoření UoZ 50+ sledování nejsou. V roce 2015 se na rekvalifikacích podílelo celkem 24,9 % osob nad 50 let a u zvolené rekvalifikace to bylo 12,8 %. Jsou připravovány projektové záměry VÚSPV na vyhodnocování dopadů APZ na cílovou skupinu - projekt „Efektivita APZ, pro vyhodnocování rekvalifikací - projekt „KVASAR“.

Projekty OP Z vytváří podmínky pro rekvalifikace pro starší osoby, zaměřené na získání kompetencí potřebných na trhu práce

- Začínáme po 50 ve Středočeském kraji II
- Aktivní v padesáti v Královéhradeckém kraji
- Jdi dál! 50+ v Moravskoslezském kraji
- Šance pro padesátníky v Plzeňském kraji
- 50 PLUS v Jihomoravském kraji
- Aktivně do práce v Libereckém kraji

Projekty v rámci OP LZZ na podporu zaměstnanosti a zvýšení dovedností a kompetencí starších osob:

- Zpět do práce (hl. m. Praha)
- Zkušenosti pro Prahu
- Začínáme po 50 (Středočeský kraj)
- Klíčové kompetence v Královéhradeckém kraji
- Třetí kariéra (kraj Vysočina)

Plněno průběžně.

Specifický cíl D2.2: Podporovat zavádění principů Age Managementu, zvýšit dostupnost kvalitativních a kvantitativních dat o možnostech Age Managementu a jeho využití, na jejichž základě dojde k rozvoji Age Managementu v České republice

Opatření:

D2.2a) Pokračovat v činnosti Pracovní skupiny pro rozvoj Age Managementu, vzniklé při Radě vlády pro seniory a stárnutí populace, složené ze zástupců státní správy a expertů a zaměstnavatelů.

Gestor: MPSV

Činnost pracovní skupiny na podporu zaměstnávání starších lidí má přispět k prosazování principů Age Managementu ve společnosti. V období roku 2015 došlo k obměně členů pracovní skupiny. Pracovní skupina se podílí na zpracovávání podkladů a návrhů pro Radu vlády pro seniory a stárnutí z oblasti zaměstnanosti starších lidí.

Plněno průběžně.

Opatření:

D2.2b) S ohledem na stárnutí zaměstnanců zpracovat analýzu k problematice zaměstnávání, pracovních podmínek a postavení starších lidí na trhu práce (uplatňování nástrojů Age Managementu, oblast BOZP, měření pracovní schopnosti – Work Ability Index, podpora pečujících o své blízké, sdílená péče).

Gestor: MPSV

Opatření plněno v rámci aktivit projektu AIVD ČR, o.s. z OP LZZ „Implementace Age Managementu v České republice eg. Č.: CZ.1.04./5.1.01/B2.00012. V rámci projektu realizovány aktivity, které seznamovaly české zaměstnavatele s nástroji Age Managementu, zejména s konceptem pracovní schopnosti. V rámci realizace projektu bylo rovněž uskutečněno měření pracovní schopnosti pomocí nástroje Work Ability Index (WAI) u následujících zaměstnavatelů: Komerční banka a.s., Witte Nejdek s r.o., Policejní prezidium ČR, u klientů úřadu práce, Krajské pobočky v Brně. Mimo projekt byli do měření zahrnuti i pracovníci Skupiny ČEZ a.s. Celkový počet měření WAI je 300 osob.

Splněno částečně.

Opatření:

D2.2d) Realizovat výzkumný záměr na sběr a analýzu příkladů dobré praxe v oblasti Age Managementu.

Gestor: MPSV

Realizováno v rámci aktivit AIVD ČR a dalších organizací v rámci projektů ESF (viz. D2.2f, D3.3c).

Plněno průběžně.

Opatření:

D2.2f) Zvýšit informovanost o nabídce možných nástrojů Age Managementu včetně možnosti jejich implementace do vnitropodnikových nástrojů řízení a rozvoje lidských zdrojů – v souladu se Strategií zaměstnanosti do roku 2020 a naplňováním cílů Národního akčního plánu společenské odpovědnosti organizací ČR“ (Work Ability Index, bilanční diagnostika, společenská odpovědnost firem - CSR...).

Gestor: MPSV, MZ

MPSV: V rámci realizaci klíčových aktivit projektu AIVD ČR, o.s. z OP LZZ „Implementace Age Managementu v České republice eg. Č. : CZ.1.04./5.1.01/B2.00012 byla vyvinuta vzdělávací aktivita „Age Management a podpora pracovní schopnosti“, která byla pilotně ověřena u zapojených zaměstnavatelů (KB a.s., Witte Nejdek s r.o., Policejní prezidium ČR). Pilotního ověření v rozsahu 6 hodin se zúčastnilo 32 osob. Současně byl široké i odborné veřejnosti představen výstup projektu - publikace: M. Novotný a kol. autorů. *Age Management. Jak rozumět stárnutí a jak na něj reagovat. Možnosti uplatnění Age Managementu v České republice.* AIVD ČR, Praha, 2014. ISBN 978-80-904531-7-3. K dispozici ke stažení na webových stránkách realizátora projektu: <http://www.aivd.cz/publikacni-cinnost>.

Splněno částečně.

MZ: Státní zdravotní ústav se od února 2013 do května 2016 účastní mezinárodního projektu Strengthening occupational health professionals' capacities to improve the health of the ageing workforce (e-CAPACIT8; <http://e-capacit8.eu/>), podporovaného Evropskou komisí. Cílem projektu e-CAPACIT8 je vytvoření internetové platformy, která bude obsahovat kurz ke zvýšení kvalifikace všech odborníků pečujících o zdraví zaměstnanců na pracovišti.

E-learningový kurz je určen odborníkům v ochraně zdraví na pracovišti (lékaři, zdravotní sestry, psychologové, ergonomové, technici BOZP), ale i zaměstnavatelům, personalistům i samotným zaměstnancům. Hlavním řešitelem projektu je NIOM, The Nofer Institute of Occupational Medicine v Lodži (Polsko). Plnění 2015 – 2017.

Splněno částečně.

Specifický cíl D3.3: Změnit postoje ke stárnutí na základě informování společnosti o věkové diverzitě jakožto konkurenční výhodě pro firmy i společnost

Opatření

D3.3a) Realizovat kampaň směrem k veřejnosti za účelem zvýšení informování o Age Managementu a o aktivním stárnutí a výhodách mezigenerační spolupráce.

Gestor: MPSV

Problematika aktivního stárnutí, Age Managementu a mezigeneračního dialogu byla medializována v rámci projektu ESF "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni" (registrační číslo CZ.1.04/3.1.00/04.00016). V rámci projektu byly realizovány semináře v krajích na téma podpory politiky přípravy na stárnutí v regionech.

Splněno.

Opatření:

D3.3b) Vyhodnotit úspěšnost projektu na zvýšení zaměstnatelnosti starších pracovníků, v jehož rámci bude pilotně ověřeno sdílené pracovní místo (starší a mladší pracovník sdílí jednu pracovní pozici).

Gestor: MPSV

Projekty „Generační tandem“ byly realizovány jako regionální individuální projekty v kompetenci ÚP ČR. V rámci projektu, žádáme proto změnu gestora v rámci MPSV na ÚP ČR. Vyhodnocování projektu – viz opatření D3 4b).

Splněno.

Opatření:

D3.3c) Zapojit se do mezinárodních projektů za účelem přenosu dobré praxe a šíření Age Managementu v ČR.

Gestor: MPSV

Zástupci odborných úseků MPSV se účastní mezinárodních aktivit vztahujících se k podpoře znevýhodněných osob na trhu práce, včetně osob starších (např. sociální podnikání). Rezort v případě potřeby a v případě nalezení vhodných mezinárodních sítí je připraven zapojit se do jejich činnosti, jestliže účast v nich bude vyhodnocena jako přínosná pro politiku zaměstnanosti v České republice.

K přenosu mezinárodních zkušeností v oblasti Age Managementu došlo např. v rámci projektu AIVD ČR, o.s. „Implementace Age Managementu v České republice“, reg. č: CZ.1.04./5.1.01/B2.00012, kdy byla navázána spolupráce se zahraničním partnerem společnosti Blick op Werk v Nizozemsku. Tato společnost je v Nizozemsku pověřena zaváděním konceptu pracovní schopnosti a nástrojem WAI na celonárodní úrovni.

Plněno průběžně.

Opatření:

D3.3d) Podpořit starší uchazeče o zaměstnání v návaznosti na cíle a priority v rámci OP Zaměstnanost:

- Zvýšit podíl účasti starších lidí na trhu práce a jejich zaměstnatelnost,
- podpořit flexibilní formy zaměstnání jako způsobu vytváření podmínek pro uplatnění starších osob na trhu práce (zkrácený úvazek, rotace na pracovním místě, sdílení pracovního místa, práce na dálku apod.),
- realizovat vzdělávání a poradenské aktivity pro osoby pečující o závislé osoby či ženy ve starším věku;
- vytvářet inovativní formy organizace práce příznivé zejména pro starší osoby za účelem dlouhodobějšího udržení starších pracovníků v zaměstnání.

Gestor: MPSV

V rámci nástrojů APZ je podporována tvorba zkrácených pracovních úvazků, podpora flexibilních organizací práce je pak součástí IP 1.1 a IP 1.3 OP Z. V rámci OP LZZ byly pilotně realizovány regionální projekty „Generační tandem“, ve kterých bude v některých regionech pokračováno i v rámci OP Z.

Plněno průběžně.

Specifický cíl D3.4: Podpořit zavádění konceptu Age Managementu na úřadech práce ČR

Opatření

D3 4a) Proškolit vedoucí pracovníky úřadů práce a poradců pro práci s věkově staršími uchazeči o zaměstnání a zaměstnavateli pro vytvoření věkově příznivé atmosféry.

Gestor: ÚP ČR

S cílem proškolit vedoucí zaměstnance pro práci se staršími lidmi byl vytvořen vzdělávací kurz „Age management“, který byl zařazen do plánu vzdělávacích akcí a realizován. V roce 2015 proběhlo 7 běhů, kterých se zúčastnilo celkem 105 zaměstnanců ÚP ČR.

V rámci realizace klíčových aktivit projektu AIVD ČR o.s. („Implementace Age Managementu v České republice“, reg. č: CZ.1.04./5.1.01/B2.00012) byla vyvinuta a pilotně ověřena nová vzdělávací aktivita pro tuto cílovou skupinu „Age Management v poradenství.“ Pilotního ověření v rozsahu 6 hodin se zúčastnilo 22 osob.

Plněno průběžně.

Opatření:

D3.4b) Pravidelně vyhodnocovat realizované projekty na podporu rozvoje Age Managementu na úřadech práce ČR a realizovat kroky vedoucí k přenosu zkušeností a případné aplikaci do praxe.

Gestor: ÚP ČR ve spolupráci s MPSV

Úřad práce ČR realizoval v roce 2015 regionální individuální projekty (RIP). RIP jsou zaměřeny na komplexní řešení situace určité cílové skupiny uchazečů o zaměstnání na trhu práce v regionu při využití více nástrojů a opatření APZ s přihlédnutím k regionálním odlišnostem. Mezi podpořenou cílovou skupinu patří také osoby starší 50 let.

ÚP ČR v OP LZZ v r. 2015 prostřednictvím svých krajských poboček realizoval celkem 10 RIP na podporu zaměstnatelnosti uchazečů o zaměstnání starší věkové kategorie z oblasti podpory 2.1.

V OP LZZ byly v realizaci dále 3 RIP „Generační tandem – podpora generační výměny“, zaměřené na zajištění generační výměny a podporu mezigenerační solidarity na trhu práce prostřednictvím udržení v zaměstnání pracovníků v předdůchodovém věku a posílení souladu mezi kvalifikační nabídkou a poptávkou na trhu práce u osob na trh práce nově vstupujících. Projekty podpořily přenos pracovních zkušeností na osoby vstupující na trh práce, a to bez předchozích pracovních zkušeností. Současně projekty podpořily delší zaměstnatelnost starších osob v předdůchodovém věku, kdy dochází ke snížení produktivity nebo aktivity v rámci pracovní činnosti. Projekty „Generační tandem – podpora generační výměny“ byly realizovány v Karlovarském, Středočeském kraji a v Olomouckém kraji.

Rozpočet projektů:

Generační tandem - podpora odborného rozvoje v Olomouckém kraji, 19 500 000,00 Kč

Generační tandem - Karlovarský kraj, 12 238 000,00 Kč

Generační tandem - Středočeský kraj, 30 021 050,00 Kč

Co se týče vyhodnocování efektu regionálních individuálních projektů, probíhá pravidelný monitoring čerpání finančních prostředků. V OP LZZ byl také realizován audit projektů.

Plněno průběžně.

Opatření:

D3.4c) Pilotně ověřit a v případě pozitivních výsledků zařadit koncept Age Managementu jako modulu poradenských programů pro cílovou skupinu 50 a více let.

Gestor: ÚP ČR ve spolupráci s MPSV

Koncept Age managementu byl v rámci projektu, na kterém spolupracoval Úřad práce ČR – KrP Brno, pilotně odzkoušen. Pilotního ověření se zúčastnilo cca 70 osob starších 50 let z řad uchazečů o zaměstnání. Na základě pilotu byl zpracován poradenský program, který lze, v rámci interních poradenských skupinových aktivit, realizovat pro tuto cílovou skupinu z řad uchazečů o zaměstnání (projekt AIVD ČR o.s. - Implementace Age Managementu v České republice“, reg. č: CZ.1.04./5.1.01/B2.00012) - ověřena nová vzdělávací aktivita pro tuto cílovou skupinu „Age Management v poradenství pro práci s cílovou skupinou osob 50 plus.“

Splněno částečně.

Opatření:

D3.4d) Hledat možnosti zapojení starších pracovníků na pozicích mentorů ve firmách, při vedení absolventů škol a na pozicích vedoucích kroužků v základních či středních školách pro posílení zájmu žáků o technické a přírodovědné obory, apod.

Gestor: ÚP ČR

- Směrnice generálního ředitele ÚP ČR č. 1/2015

- 3 x regionální individuální projekt ESF – Generační tandem - ve Středočeském, Olomouckém a Karlovarském kraji;

- 14x regionální individuální projekt ESF – Odborná praxe pro mladé do 30 let v kraji (všechny kraje, včetně možnosti příspěvku na mentora)

Plněno průběžně.

Oblast E: Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Strategický cíl E1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni

Specifický cíl E1.1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

Opatření:

E1.1a) Zvyšovat povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků a seniorů pro společnost.

Gestor: MPSV

MPSV: V oblasti rodinné politiky je podporován **dotační program „Rodina“**. Cílem tohoto dotačního programu je podpora služeb pro rodiny, které mají preventivní a podpůrný charakter. Služby mají posilovat rodičovské kompetence, zkvalitňovat rodinné vztahy, podporovat rodiny v péči o děti, jejich výchově a při harmonizaci práce a rodiny. Cílem je poskytnout komplexní pomoc rodině jako celku (tj. širší rodině včetně dětí a prarodičů). Za rok 2015 bylo podpořeno 304 projektů v celkové výši 101,7 mil. Kč.

V roce 2016 budou podporovány 2 dotační oblasti: I. Preventivní aktivity na podporu rodiny a II. Podpora rodin v oblasti sociálně právní ochrany dětí (dále jen SPOD). Cílovou skupinu v I. dotační oblasti tvoří rodiny s dětmi, matky/otcové na mateřské/rodičovské dovolené, těhotné ženy a jejich partneři, širší rodina (**aktivity cílené rovněž na seniory a jejich vnoučata, zaměřené na mezigenerační vztahy**), sendvičové generace, rodiny v krizi, podpora rovnosti žen a mužů a střešní organizace, které se podporou rodiny zabývají a zajišťují podporu svým členským organizacím.

V oblasti seniorské politiky je podporován dotační program „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací“ s cílem podpořit problematiku spojenou se stárnutím populace. V rámci dotačního titulu jsou podporovány projekty, které pomáhají zvyšovat povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků pro společnost. Od roku 2015 došlo k jeho navýšení na 12 mil. Kč, podpořeno bylo 47 projektů neziskových organizací.

MK: Spolupracující gestor, ve spolupráci se SKIP pořádalo k tématu odborné konference – např. Knihovny pro seniory, viz <http://www.skipcr.cz/odborne-organy/60/knihovny-pro-seniory>.

MŠMT: Spolupracující gestor, ve spolupráci s NIDV začleňuje téma potenciálu a přínosu starších pracovníků a seniorů pro společnost do vzdělávacích programů v rámci DVPP.

Plněno průběžně.

Opatření:

E1.1b) Vytvářet prostor pro veřejnou diskusi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Gestor: MPSV, MZ, MV, MŠMT, MK, MS, MZe, MŽP, MO,

MPSV: Podpora veřejné diskuse zaměřenou na problematiku stáří, postavení seniorů ve společnosti či rodině a zohlednění jejich potřeb je podporována v rámci dotačních titulů

MPSV viz opatření E1 1a). Zástupci ministerstva se rovněž aktivně účastní konferencí, seminářů a dalších akcí, MPSV uděluje záštity na akce podporující veřejnou diskusi na téma přípravy na stárnutí.

Plněno průběžně.

MZ: V rámci Dvouleté smlouvy o spolupráci mezi MZ a Regionální úřadovnou WHO pro Evropu na období 2014 – 2015 byla zpracována studie „Ekonomická analýza dlouhodobé lůžkové a terénní péče“ odevzdaná v září 2015. Studie spočívá v popisu současného stavu, monitoringu dat (spolupráce s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR), případně indikátorů kvality (spolupráce s CELLO - Centrum pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče), dále v popisu současného systému financování dlouhodobé lůžkové a terénní péče. Studie se zabývá také dopady do praxe či srovnáním s vybranými zeměmi Evropského regionu. Hlavním výstupem studie jsou doporučení pro MZ a MPSV.

V rámci spolupráce s Národní sítí zdravých měst (NSZM) probíhá zveřejňování dobrých praxí na portálu NSZM v souladu s průvodcem Globální města přátelská k seniorům.

Plněno průběžně.

MV: Pracovníci oddělení tisku a prevence Policejního prezidia ČR se aktivně zapojují do veřejných diskuzí rezortních i mimorezortních subjektů, navštěvují jako odborníci panelové diskuze k tématům prevence kriminality apod.

Plněno průběžně

MŠMT: NIDV spolupracuje s nevládními neziskovými organizacemi a připravuje vzdělávací programy pro Další vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) k akreditaci; Probíhá síťování škol s NNO, výměna zkušeností a příkladů dobré praxe; Školská zařízení pro zájmové vzdělávání - školní družiny, střediska volného času pořádají různé akce v oblasti smysluplného využití volného času, na nichž dochází k mezigenerační spolupráci. Jedná se o společné akce dětí, rodičů, prarodičů i široké veřejnosti, ať příležitostného či pravidelného charakteru. V rámci Evropské dobrovolné služby (Program „Mládež v akci“) vyslalo Koordinační centrum česko-německých výměn mládeže Tandem v letech 2012-2015 pět dobrovolníků ze Spolkové republiky Německo do Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM, jehož posláním je vytvářet pozitivní a funkční mezilidské vztahy. Národní ústav pro vzdělávání vytvořil ve spolupráci se středními školami 5 programů "SENIOR", jejichž cílem je navodit mezigenerační dialog.

Plněno průběžně.

MK: Desítky knihoven v ČR organizují průběžně mezigenerační projekty, byly pořádány odborné konference – např. Knihovny pro seniory

<http://www.skipcr.cz/odborne-organy/60/knihovny-pro-senior>

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici napomáhá v rámci prohlídek v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy k detabuizaci smrti - jeden z prohlídkových okruhů „Život lidský“, je zaměřený na důležité okamžiky v lidském životě, mezi něž patří i smrt.

Príspevkové organizace v gesci OMG jsou prostorem mezigeneračního setkávání a místem dalších aktivit spojených se seniory:

- Zaměstnávají seniory, kteří se o své zkušenosti dělí s mladšími spolupracovníky a aktivně se podílí na odborných výstupech muzeí a jejich prezentaci. Senioři se také velmi významně podílejí na chodu muzeí a galerií jako dobrovolníci nebo v rámci společností přátel muzeí a galerií.

- Pořádají i výtvarné dílny organizované pro rodiče a děti a prarodiče s vnoučaty; např. v roce 2015 lektorská oddělení Sbírký moderního a současného umění a Sbírký umění 19. století realizovala ve Veletržním paláci 90 Otevřených výtvarných heren pro děti od 1,5 roku do 5 let, kterých se zúčastnilo celkem 2 328 návštěvníků, z čehož 10% tvořili prarodiče se svými vnoučaty, tj. 233 osob.
- Památník Lidice pak pořádá besedy, programy pro seniory, výstavy, výtvarné dílny
- V Moravském zemském muzeu se již dva roky po sobě uskutečnil Den seniorů při příležitosti Mezinárodního dne seniorů (1. října).
- Moravská galerie v Brně realizuje již tradičně pořad Creative 60+, který je určený exkluzivně pro seniory a současně nabízí možnost setkávání se zajímavými lidmi napříč všemi generacemi.
- Muzeum romské kultury pak pravidelně zařazuje do své programové nabídky specializované programy pro seniory, zejména moderované společenské pamětnické akce se vzpomínkami, hudbou a promítáním archivních filmů a foto pásma, také nově plánuje zařadit speciální „filmový čtvrtek“ pro pamětníky s promítáním filmu z němé éry a živým hudebním doprovodem. Podobné aktivity mají i další příspěvkové organizace v gesci OMG, tento trend bude rozvíjen i do budoucna.

Plněno průběžně.

MS: Prostor pro veřejnou diskusi o problematice práv seniorů je v Akademii VS ČR vytvořen činností jejich řídicích pracovníků, personalistů a spoluprací s odborovou organizací, dále i setkáními s bývalými pracovníky.

Plněno průběžně.

MZe: Za účelem vytváření prostoru pro veřejnou diskusi k otázce stárnutí populace organizuje MZe průběžně semináře v regionech. Jsou určeny pro zástupce nestátních neziskových organizací, státní správy a místní samosprávy (obecní a krajské úřady, úřady práce, správy sociálního zabezpečení...), místních akčních skupin, regionálních agrárních komor, zaměstnavatele v resortu zemědělství i v jiných oborech, poskytovatele sociálních služeb, pedagogické pracovníky odborných škol a sociálních fakult univerzit a ostatní veřejnost – zejména seniory - se zájmem o danou problematiku.

Cílem seminářů:

- zvýšit povědomí ve společnosti o potřebách starších osob a seniorů, vytvořit prostor pro veřejnou diskusi k procesu stárnutí a postavení seniorů na venkově a podpořit rozvoj nových forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální místní potřebu (v souladu s NAP),
- zvýšení otevřenosti společnosti vůči potřebám seniorů ve venkovských oblastech, v možnosti zapojení seniorů do diskuse nad důležitými opatřeními týkajícími se života obyvatel na místní úrovni a v možnosti nastavení spolupráce mezi neziskovým sektorem, místní samosprávou a dalšími subjekty při řešení problematiky života seniorů na venkově.

Plněno průběžně.

MO: Cíle opatření jsou plněna ve spolupráci s Československou obcí legionářskou, Sdružením válečných veteránů ČR, Sociálních partnerů a v souladu se zákony. (Zákon č. 170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů, Vnitřní předpis – rozkaz ministra obrany č. 60/2010, Věstník „Péče o vojenské důchodce v působnosti Ministerstva).

Plněno průběžně.

MŽP: Obecně lze konstatovat, že aktivity v ochraně životního prostředí, které jsou nestátním neziskovým organizacím vlastní, podporují zapojení veřejnosti bez rozdílu věku a již tradičně starší generace předává zkušenosti generaci mladší. Dobrovolnická práce je podporována v rámci Programu na podporu projektů nestátních neziskových organizací, kde je každoročně uznatelným osobním nákladem dobrovolnická práce organizovaná dle zákona o dobrovolnické službě. V jeho tematickém podtitulu „Aktivity vedoucí ke zlepšování životního prostředí obyvatel měst a obcí“ byla pro roky 2014 a 2015 podporována aktivita „Zapojení místních občanů do péče o zeleň“. V Národním programu Životní prostředí, který je financován ze zdrojů SFŽP ČR, je v rámci prioritního programu „Životní prostředí ve městech a obcích“ podporována aktivita „Zavedení /další rozvoj místní Agendy 21“ zahrnující i zapojování místních občanů do rozvoje municipality.

Plněno průběžně.

Specifický cíl E1.2: Zvyšovat respekt k životu starších lidí, podporovat dialog a spolupráci mezi žáky a seniory na základních a středních školách

Opatření

E1.2b) Vyhlášením soutěží a udělováním záštít MŠMT nad akcemi motivovat instituce předškolního, základního, středního a vyššího odborného vzdělávání k mezigenerační spolupráci

Gestor: MŠMT

MŠMT: Problematika stárnutí a mezigeneračních vztahů je při posuzování žádostí o převzetí záštity zohledňována.

Plněno částečně.

Opatření:

E1.2c) Podpořit realizaci projektů mezigeneračního učení ve školách (např. kurzy, do jejichž vedení budou zapojeni vedle odborných lektorů i žáci základních a středních škol)“ a prostřednictvím knihoven."

Gestor: MŠMT, MK

MŠMT: Neplněno. (Odloženo. Není vyjasněna forma podpory).

MK: Zkušenosti muzejních institucí s mezigeneračními kurzy v jejich prostředí budou mít prostor k prezentaci v rámci odborné konference Muzeum bez bariér (v rámci projektu Strážci paměti – 200 let muzejnictví v České republice). Památník Lidice pořádá besedy pamětníků se studenty jak v samotném památníku, tak i v jednotlivých školách. Muzeum romské kultury pořádá tzv. živé knihovny, kdy pamětníci dětem vyprávějí své vzpomínky zejména dobu druhé světové války, ale také na tradiční život Romů, jezdí s takovými výukovými programy po školách všech stupňů po celé ČR, spolupracuje na projektu Živá paměť. Pořádá autorská čtení seniorů – romských literátů apod.

Také NPÚ realizuje předávání znalostí a zkušeností mladším pracovníkům formou přednáškové činnosti seniorských zaměstnanců na řadu odborných památkových témat.

Nejsou k dispozici metodiky pro realizaci projektů mezigeneračního učení prostřednictvím knihoven; v tomto případě by knihovny měly být spíše poskytovatelem prostor než vlastním tvůrcem obsahu; metodiku by mělo poskytnout MŠMT či jeho odborné instituce.

Plněno průběžně.

Specifický cíl E1.3: Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci

Opatření:

E1.3b) V návaznosti na doporučení Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a za pomoci participujících subjektů připravit metodiku pro práci městských a obecních knihoven zaměřenou na posilování sociálních vazeb a snášenlivost v místní komunitě a na rozvíjení mezigeneračního dialogu dětí, mládeže a seniorů. Doplnit vzdělávání knihovníků o příslušnou oblast.

Gestor: Národní knihovna ČR, krajské knihovny.

Částečně. Jako náhrada je připraven rekvalifikační kurz pro knihovny se specializací na práci se seniory, plánovaný na r. 2016.

Strategický cíl E2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit

Specifický cíl E2.1: Rozvoj dobrovolnictví na základě schválení nového zákona o dobrovolnictví a podpory dobrovolných činností

Opatření

E2.1a) V nové legislativní úpravě o dobrovolnické službě jasně definovat a uzákonit benefity pro dobrovolnickou činnost.

Gestor: MV

MV: Usnesením vlády ČR č. 768 ze dne 30. září 2015 byl schválen věcný záměr nového zákona o dobrovolnictví. Nový zákon o dobrovolnictví se bude vztahovat na celou oblast dobrovolnictví v ČR a pokryje i benefity pro dobrovolnickou činnost (daňové úlevy, zdravotní pojištění, spolufinancování projektů dobrovolnickou činností, státní účelovou dotaci). **Splněno částečně.**

Opatření:

E2.1b) Zakotvit v zákoně o dobrovolnické službě podmínky k získávání certifikátů ověřených pracovních zkušeností získaných v průběhu dobrovolnických činností – s cílem formalizovat dobrovolnické aktivity jako jednu z forem celoživotního učení.

Gestor: MV

MV: Splněno v roce 2015 (viz hodnocení NAP za rok 2014).

Splněno.

Opatření:

E2.1c) Podporovat zapojení seniorů do projektů podporujících dobrovolnické aktivity ve veřejných službách a institucích, jako například ve školství (pěší doprovod dětí do škol, hlídání přechodů před školami, doučování, smysluplné využití volného času dětí), v knihovnách, v nemocnicích nebo v sociálních a zdravotních službách (domovy pro seniory, aj.).

Gestor: MPSV, MZ, MŠMT, MK (SKIP ČR)

MPSV: Zapojení seniorů do dobrovolnických aktivit je podporováno prostřednictvím dotačních titulů MPSV – viz opatření E1 1a). Jsou podporovány projekty a neziskové organizace, které realizují aktivity ve prospěch seniorů, mezigeneračních vztahů a dobrovolnické služby.

Plněno průběžně.

MZ: V rámci dotačního titulu „Program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením“ jsou každoročně podporovány organizace zajišťující dobrovolnické aktivity ve zdravotnických zařízeních na území ČR.

Plněno průběžně.

MŠMT: NIDV - podpora spolupráce s NNO, kulatý stůl k tématu pozitivního stárnutí; začleňování opatření do vzdělávacích programů pro DVPP.

Plněno částečně.

SKIP ČR - V roce 2015 se konaly odborné konference se zaměřením na tuto problematiku, např. Knihovny pro seniory, viz

<http://www.skipcr.cz/odborne-organy/60/knihovny-pro-seniory>.

Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, ale i další příspěvkové organizace Ministerstva kultury, podporuje zapojování seniorů i pohled veřejnosti na stáří využíváním celoživotních zkušeností a znalostí seniorů v poradenské a lektorské praxi, i přímým zapojením seniorů v pracovněprávních vztazích (buď zaměstnanci jako pracující důchodci nebo externí spolupracovníci).

Plněno průběžně.

Opatření:

E2.1d) Podpořit zapojení seniorů do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory (např. využívání tzv. časové banky).

Gestor: MPSV

V rámci dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací“ jsou podporovány projekty, jejichž cílem jsou aktivity na podporu zapojení seniorů do komunitního života. Příkladem je projekt SOUSEDÉplus, realizovaný Mezigeneračním a dobrovolnickým centrem Totem, z.s.

Splněno.

Oblast F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

Strategický cíl F1: Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života, usilovat o snižování sociálních a územních rozdílů v přístupu k veřejným službám

Specifický cíl F1.1: Zapojit seniory do diskuze nad důležitými opatřeními týkajícími se života obyvatel na místní a krajské úrovni

Opatření

F1.1a) Podporovat prohlubování spolupráce krajských a místních samospráv se seniorskými a proseniorskými organizacemi ve prospěch života seniorů - vzájemná výměna informací, zdroj validních dat o potřebách seniorů na území kraje, dostupnost zdravotních a sociálních služeb, podpora aktivního života seniorů.

Gestor: MPSV

Senioři jsou zapojováni do procesů střednědobého plánování rozvoje soc. služeb v regionech, zejm. na místní úrovni. Cílová skupina seniorů je zastoupena v těchto plánech a jsou v nich navrhovány služby, které pomáhají naplňovat některé jejich potřeby.

S cílem prohloubit spolupráci s krajskou a místní samosprávou při naplňování politiky přípravy na stárnutí byl realizován projekt ESF "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni" (registrační číslo CZ.1.04/3.1.00/04.00016). V rámci projektu byly realizovány semináře v krajích na téma podpory politiky přípravy na stárnutí v regionech. Semináře byly určeny především pro zaměstnance krajských a místních samospráv pracujících se seniorskou populací.

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu OP LZZ „Podpora procesů v sociálních službách“ v roce 2015 vytvořilo Informační systém pro sledování sociálních jevů. Informační systém byl spuštěn a zpřístupněn pro vybrané pracovníky veřejné správy a samosprávy. Tímto ministerstvo podpořilo přístup krajských a místních samospráv k relevantním datům.

Plněno průběžně:

Opatření:

F1.1b) Sbírat a oceňovat podněty pro nové koncepce práce se seniory a podporovat jejich přenos do praxe na místní a krajské úrovni.

Gestor: MPSV

Ministerstvo v rámci svých aktivit, v rámci činnosti Rady vlády pro seniory a stárnutí populace a pracovních skupin Rady vlády se seznamuje s podněty a názory odborníků z oblasti stárnutí. Přenos podnětů do praxe a do nově vznikajících koncepcí záleží na společenském konsensu.

Plněno průběžně.

Opatření:

F1.1c) Zpracovat dotazníkové šetření s cílem zjistit současné potřeby a úroveň kvality života seniorů (projektu TAČR „Vybrané aspekty péče o seniory z hlediska sociálního začleňování“).

Gestor: MPSV

V rámci projektu TA ČR „TD020330 – Vybrané aspekty péče o seniory z hlediska sociálního začleňování“ byl realizován VÚPSV ve spolupráci s Institutem evaluací a sociálních analýz (INESAN) empirický průzkum, jehož cílem bylo získat a vyhodnotit informace získané od seniorů, žijících v obcích s méně než 5 000 obyvateli. Výsledky průzkumu budou zohledněny při přípravě nového NAP pro období let 2018 – 2022.

Splněno.

Specifický cíl F1.2: Usilovat o snižování sociálních a územních rozdílů v přístupu k veřejným službám

Opatření

F1.2a) Podporovat dostupnost kulturních událostí, památek a dalších kulturních a duchovních hodnot starším osobám ohrožených izolací a sociálním vyloučením a motivovat vlastní příspěvkové organizace k poskytování slev ze vstupného.

Gestor: MK

Ministerstvo kultury sleduje, aby v jím zřizovaných příspěvkových organizacích byl zajištěn rovný přístup občanů ke kulturním službám. Ve všech institucích jsou poskytovány slevy držitelům průkazu ZTP i seniorům.

Ministerstvo kultury přehled slev ze vstupného a do kulturních zařízení každoročně aktualizuje a zveřejňuje na svých webových stránkách <https://www.mkcr.cz/slevy-pro-senior-y-178.html>

Plněno průběžně.

Opatření:

F1.2b) Prostřednictvím výběrových dotačních řízení podporovat kulturní aktivity, které nabízejí hodnotné využití volného času seniorů, jsou zdrojem jejich seberealizace a sociálních kontaktů, přispívají k prevenci sociálního vyloučení a izolace seniorů a jsou příležitostí pro posílení mezigeneračních kontaktů a sounáležitosti.

Gestor: MK

Podpora seniorů je součástí vyhlášených podmínek **výběrového dotačního řízení na podporu neprofesionálních uměleckých aktivit** od roku 2003. V tomto výběrovém dotačním řízení jsou podporovány přehlídky, festivaly a jiné otevřené akce s prokazatelným a nezastupitelným významem pro českou kulturu. Jedná se zejména o akce v oblasti folkloru, divadla, foto, filmu aj. Senioři jsou nejen účastníky akcí, ale jsou často také zapojeni i do organizačních příprav a realizace příslušných projektů. V roce 2015 bylo takto podpořeno 8 projektů zacílených přímo na seniory ve výši 280 000 Kč.

Ministerstvo kultury uděluje každoročně také **Cenu MK** za celoživotní, významný a dlouholetý přínos v oblasti neprofesionálního umění.

V rámci **výběrového dotačního řízení na Podporu regionálních kulturních tradic** jsou mj. poskytovány dotace projektům zaměřeným na významná výročí narození žijících osobností – seniorů. V roce 2015 byly takové projekty podpořeny částkou 1 675 000 Kč.

V rámci **výběrového dotačního řízení na podporu kulturních aktivit zdravotně postižených občanů a seniorů** jsou podporovány kulturní akce, jimiž zdravotně postižení lidé a senioři prezentují své umělecké aktivity pro sebe a pro veřejnost. Je podporována také dlouhodobá systematická práce v zařízeních, kde zdravotně postižení lidé nebo senioři jsou

umístění trvale nebo do nich docházejí k dennímu pobytu, dále aktivity, které nabízejí hodnotné využití volného času seniorů, jsou zdrojem jejich seberealizace a sociálních kontaktů, přispívají k prevenci sociálního vyloučení a izolace seniorů a jsou příležitostí pro posílení mezigeneračních kontaktů a sounáležitosti. Obsahem dotovaných projektů jsou různé formy arteterapie, výtvarné činnosti, keramika, divadelní a literární tvorba, hudební činnosti, aktivity zaměřené na podporu odstraňování architektonických a komunikačních bariér neinvestičními prostředky. V roce 2015 byla v uvedeném programu poskytnuta státní dotace v celkové výši 5 291 000 Kč na podporu realizace 71 projektů, přičemž z toho 35 projektů v celkové podpořené výši 2 277 000 Kč bylo zaměřeno buď přímo na seniory, nebo senioři tvořili značnou část jejich účastníků.

Také příspěvkové organizace Ministerstva kultury v rámci svých rozpočtů organizují velké množství aktivit, které jsou obsahem tohoto opatření.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F1.3: Vytvořit podmínky pro trvalý rozvoj komunitních center, senior co-housingu a Systému integrovaných podpůrných služeb (SIPS)

Opatření:

F1.3a) Připravit výzvu na podporu rozvoje víceborových komunitních programů (tzv. ageing in place) a Systému integrovaných podpůrných služeb (SIPS).

Gestor: MPSV

Podpora péče o seniory v domácím prostředí je podporována v rámci projektů ESF, např. projekt „Podpora odborných partnerství“ č. CZ.1.04/3.1.03/97.00042 (finančně podpořen z Evropského sociálního fondu – OP LZZ). Oblast podpory neformálních pečovatelských je podporována rovněž v rámci dotačního programu MPSV „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“.

Splněno částečně.

Opatření:

F1.3b) Otevřít diskusi o podpoře a rozvoji komunitních center a senior co-housingu, které jsou příležitostí pro udržení a rozvoj schopností starších lidí či prostoru pro svépomoc a spontánní mezigenerační solidaritu

Gestor: MMR, MPSV

MMR: V Senátu proběhla dne 27. 1. 2015 **konference o sociálním bydlení**, kde se mimo jiné řešilo i bydlení seniorů.

Cíle a opatření NAP týkající se problematiky bydlení lze naplňovat v rámci naplňování opatření přijatých strategií:

Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2014–2020, schválena dne 15. 5. 2013 usnesením vlády ČR č. 344 (SRR ČR).

Akční plán Strategie regionálního rozvoje pro období 2015 – 2016 (AP SRR):

- kap. 3.1.1 Zvyšování kvality a vybavenosti optimálně dimenzované sítě škol, zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb s ohledem na demografické potřeby a aktuální i budoucí potřeby).
- Kap. 4.1.2 Snížení nerovností v územní dostupnosti bytových služeb komunitního typu
- Kap. 4.1.3 Posílení služeb sociální prevence a sociálního poradenství.

Politika architektury a stavební kultury ČR (schválena dne 14.1.2015 usn. vlády ČR č.22/2015)

Splněno.

MPSV: Ministerstvo se aktivně účastní konferencí a seminářů týkajících se problematiky seniorského bydlení. Problematika byla rovněž předmětem diskusí v rámci přípravy Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025, schválené 12. října 2015. Neinvestiční podpora aktivit komunitních a mezigeneračních center je rovněž podporována z dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací“.

Plněno průběžně.

Strategický cíl F2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlení a dostatečné občanské vybavenosti, vytvářet podmínky pro bezpečný život seniorů

Specifický cíl F2.1: Přispět ke zvýšení bezbariérovosti a dostupnosti veřejné dopravy jakožto zásadní podmínky pro aktivní stárnutí a zapojení seniorů do společnosti

Opatření

F2.1a) V rámci Samostatného oddělení BESIP ministerstva dopravy trvale věnovat pozornost problematice seniorů v dopravě z hlediska aktivního i pasivního účastníka dopravy.

Gestor: MD

BESIP v roce 2015 realizoval ve všech krajích ČR akce zaměřené na seniory. Krajsí koordinátoři BESIP (v každém kraji ČR působí jeden koordinátor) zajišťovali besedy pro seniory v Klubech seniorů či Domech s pečovatelskou službou. Tématy těchto besed byly otázky výkladu zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, zejména pak novela zákona definující povinnost účastníků silničního provozu nosit reflexní doplňky za snížené viditelnosti. Na všech akcích byly seniorům rozdávány brožury "Senioři v dopravě" a také, v rámci běžící kampaně "Vidíme se", reflexní doplňky (pásky, tašky atd.). Besedy pro seniory byly doprovázeny promítáním DVD "Senioři v dopravě". Proběhlo rovněž setkání koordinátora BESIP s handicapovanými seniory - zdravotně postiženými motoristy - téma specifické ovládání motorového vozidla a orientace v dopravním prostředí.

Plněno průběžně.

Opatření:

F2.1b) Ve všech strategických dokumentech rozvoje veřejné dopravy explicitně zdůrazňovat potřeby seniorů, a to s pohledem na zajištění finanční, místní, časové dostupnosti a s ohledem na rozdílné potřeby vznikající v seniorském věku.

Gestor: MD

Ministerstvo dopravy postupovalo v roce 2015 ve své koncepční a normotvorné činnosti v souladu s Národním akčním plánem. Jako konkrétní příklad lze uvést materiál „Bílá kniha – Koncepce veřejné dopravy“, ve kterém jsou uplatňovány principy rovného zacházení, tj. dostupnost veřejné dopravy cestujících bez ohledu na věk, pohlaví, sociální status nebo etnickou a náboženskou příslušnost, avšak se zohledněním specifických potřeb seniorů, rodičů s dětmi, žáků a studentů a osob se sníženou schopností pohybu a orientace. V roce

2015 byla Bílá kniha dopracována a schválena usnesením vlády České republiky ze dne 15. června 2015 č. 467.

Navrhovaná opatření se promítnou do vyšší úrovně veřejné dopravy zejména ve zvýšení její časové a prostorové dostupnosti. V případě vyšší úrovně veřejné dopravy pro seniory lze konkrétně zmínit např.:

- Opatření II/1.4: Obsluhu malých obcí autobusovou dopravou řešit dopravními prostředky s odpovídající kapacitou. Zavádět alternativní systémy obsluhy méně osídlených území;
- Opatření II/2.3: Zajistit objednateli veřejných služeb v přepravě cestujících a prostřednictvím plánů dopravní obslužnosti, aby obsluha na páteřních linkách byla v odpovídajícím intervalu celodenní a celotýdenní;
- Opatření II/2.4: Vytvářet podmínky pro zpřístupnění všech druhů veřejné přepravy osobám s omezenou schopností pohybu nebo orientace a pro rovný přístup mužů a žen k veřejné dopravě.

Předmětná problematika je rovněž obsažena v „**Dopravní politice pro období 2014-2020 s výhledem do roku 2050**“ schválena usnesením vlády České republiky ze dne 12. června 2013 č. 449. Tento materiál zdůrazňuje význam bezbariérové veřejné dopravy, jejíž budování je velmi důležité s ohledem na zajištění rovných příležitostí všech skupin obyvatelstva včetně rodičů s dětmi, seniorů a osob se sníženou schopností pohybu a orientace.

Plněno průběžně.

Opatření:

F2.1c) Zvýšit povědomí seniorů o alternativních způsobech dopravy, které jsou bezpečnější než využívání automobilu do vysokého věku a které zároveň vedou ke zvýšení jejich mobility

Gestor: MD

České dráhy, a.s. a další železniční dopravci, regionální dopravci i městské dopravní podniky nabízejí zvláštní tarify zaměřené na seniory a příslušným způsobem je propagují. Viz např. webové stránky ČD.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F2.2: Zdůraznit populační stárnutí v bytové politice s ohledem na měnící se potřeby seniorů a jejich heterogenitu a podpořit rozvoj nových typologických forem bydlení pro seniory reagujících na aktuální společenskou potřebu

Opatření

F2.2a) Vytvořit nový investiční nástroj na podporu výstavby domů pro bydlení seniorů – komunitní bydlení seniorů. MMR, Státní fond rozvoje bydlení (SRFB)

Gestor: MMR, Státní fond rozvoje bydlení

V roce 2015 MMR poprvé realizovalo **dotační titul Komunitní dům seniorů**, který je součástí podprogramu Podporované byty programu Podpora bydlení. V roce 2015 byla částkou 211, 215 mil. podpořena výstavba 333 nájemních bytů v 21 Komunitním domě seniorů.

V roce 2015 byla připravena **novela Nařízení vlády č. 284/2011 Sb., o podmínkách poskytnutí a použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území České republiky**. Novela aktualizuje podmínky pro poskytování zvýhodněných úvěrů na výstavbu nájemního bydlení mj. i pro seniory.

Splněno částečně.

Opatření:

F2.2b) Ověřit možnost bezbariérových úprav bytů v panelových domech (bezbariérové úpravy a přístupy, bytová jádra a podobně).

Gestor: MMR

AP SRR – 3.3.1 Úpravy a rozšiřování kapacit bydlení v rozvojových zemích pro vybrané znevýhodněné skupiny obyvatel podle specifických místních podmínek. „Ve sledovaném období bude podporováno dostupné bydlení a to formou pořízení bytů, bytových domů a nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby bydlení se sociálním kontextem. Hlavními cílovými skupinami budou osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené, osoby se zdravotním postižením, senioři a osoby v bytové nouzi. Mimo tematiky dostupného bydlení budou intervence směřovat také na humanizaci sídlišť a deprivovaných území.“

Program podpora bydlení bez bariér. V roce 2015 připravena dokumentace k novému podprogramu Bytové domy bez bariér. Jedná se o podporu odstranění bariér při vstupu do domu a do výtahu a výstavby výtahů v domech, které jím nejsou vybaveny a u kterých jsou k tomu stavebně technické předpoklady.

Byla zahájena diskuse s ČVUT o možnosti přípravy metodického materiálu, který by umožnil lepší orientaci v problematice přestaveb typizované sídlištní výstavby pro potřeby seniorského bydlení. Cílem je vytvoření několika modelů úprav vybraných příkladů bytových jednotek i celých domů pro oblast nejtypičtější sídlištní panelové výstavby. Problematika tzv. univerzálního designu významného pro seniorské bydlení bude předmětem revize Koncepce bydlení ČR do roku 2020 jako jedno z opatření na zvyšování dostupnosti a kvality bydlení.

Plněno průběžně.

Opatření:

F2.2c) Provádět metodickou činnost v oblasti bezbariérového užívání staveb s ohledem také na stárnutí populace a seniory.

Gestor: MMR

MMR ve spolupráci s MD realizuje průběžné vzdělávání pro úředníky obecných stavebních úřadů;

- meziresortní připomínková řízení;
- podklady k tvorbě ČSN a připomínky k jejich změnám a revizím;
- pracovní pomůcky na portále MMR v sekci Informace z oblasti bezbariérového užívání staveb;
- stanoviska k aplikaci požadavků na bezbariérové užívání staveb
- pracovní porady s vedoucími pracovníky krajských stavebních úřadů.

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů, stanoví povinnost ve správních řízeních ověřit i přístupnost a užívání staveb pro všechny

generace (včetně seniorů) a zdravotně handicapované občany, což platí také pro občany se sníženou pohyblivostí.

V rámci podpory plnění tohoto bodu lze považovat za významnou aktivitu Ministerstva dopravy - vyhlášení programů pro poskytování příspěvků pro naplňování programů zaměřených ke zvýšení bezpečnosti dopravy a jejího zpřístupňování osobám s omezenou schopností pohybu a orientace. Informace o poskytnutých příspěvcích za r. 2015 jsou zveřejněny na webových stránkách SFDI <http://www.sfdi.cz/poskytovani-prispevku/zvysovani-bezpecnosti/>

Plněno průběžně.

Opatření:

F2.2d) Podporovat aktivity vedoucí ke zvýšení dostupnosti bydlení seniorů včetně návrhů změn legislativních úprav.

Gestor: MPSV

Dne 12. října 2015 byla schválena **Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015 – 2025**, která mimo jiné podporuje zvýšení dostupnosti bydlení pro seniory bez bydlení a ohrožené ztrátou bydlení. MPSV společně se spolugestory (MMR a ÚV- ministrem pro lidská práva, rovné příležitosti a legislativu) připravuje zákon o sociálním bydlení, ve kterém jsou senioři, spadající na základě příjmového a majetkového testu do cílové skupiny, definováni jako zvláště zranitelné osoby. To jsou osoby, které mají, na základě návrhu zákona o sociálním bydlení, požívat zvláštní zacházení. To spočívá v zrychlení procesu přidělování sociálního či dostupného bytu. Tyto osoby jsou také umisťovány zpravidla do sociálních a dostupných bytů mimo systém sociálních služeb.

Jako senioři a zvláště zranitelné osoby jsou pro účely připravovaného zákona o sociálním bydlení vnímány osoby pobírající starobní důchod či osoby splňující podmínku dosažení věku pro pobírání starobního důchodu dle věku narození (i pro osoby, které dosáhnou věku pro pobírání starobního důchodu, nicméně nezískají nárok pro jeho pobírání). Koncepce sociálního bydlení je dostupná zde: http://www.mpsv.cz/files/clanky/22514/Koncepce_soc_bydleni_2015.pdf.

Ke zvýšení dostupnosti bydlení přispívají také nepojistné dávkové systémy. Seniorům využívajícím nájemní a vlastnickou formu bydlení je poskytována dávková podpora prostřednictvím příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory. Seniorům v hmotné nouzi může být poskytován doplatek na bydlení i do jiných forem bydlení

Plněno průběžně.

MMR – spolugesce: AP SRR – kap. 3.3.1 Úpravy a rozšiřování kapacit bydlení v rozvojových zemích pro vybrané znevýhodněné skupiny obyvatel podle specifických místních podmínek. „Ve sledovaném období bude podporováno dostupné bydlení a to formou pořízení bytů, bytových domů a nebytových prostor a jejich adaptace pro potřeby bydlení se sociálním kontextem. Hlavními cílovými skupinami budou osoby sociálně vyloučené a sociálním vyloučením ohrožené, osoby se zdravotním postižením, senioři a osoby v bytové nouzi. Mimo tematiky dostupného bydlení budou intervence směřovat také na humanizaci sídlišť a deprivovaných území.“

V roce 2015 byla připravena novela Nařízení vlády č. 284/2011 Sb., o podmínkách poskytnutí a použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěru na podporu výstavby nájemních bytů na území České republiky. Novela aktualizuje podmínky pro poskytování zvýhodněných úvěrů na výstavbu nájemního bydlení mj. i pro seniory.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F2.3: Vytvářet podmínky, které umožní seniorům odpovídající bydlení v jim známém a přirozeném prostředí

Opatření

F2.3a) Podporovat realizaci projektu domů KLAS pro venkovské seniory, ve kterých senioři prožívají své stáří kvalitně v jim známém a blízkém venkovském prostředí.

Gestor: MZe:

Resort zemědělství se v rámci svých sociálních programů dlouhodobě zabývá i problematikou života seniorů na venkově. Na základě využití zkušeností francouzské Vzájemné zemědělské pojišťovny a ve spolupráci s nestátními neziskovými organizacemi se postupně realizuje projekt domovů KLAS (klidného a aktivního stáří) pro venkovské seniory. Princip domovů KLAS vychází z francouzské koncepce MARPA.

Cílem projektu je umožnit venkovským seniorům prožít své stáří důstojně a kvalitně v jim známém a blízkém venkovském prostředí a zabezpečit tak těmto starým lidem odpovídající kvalitu a dostupnost zdravotně sociálních služeb.

Realizace výstavby: Dům KLAS v obci Chrástany v Jihočeském kraji (2014)
konzultace k II. pilotnímu projektu (Domovy Klas v Temelíně) -
předpokládaná realizace je plánována na rok 2017.

Pro model ubytování seniorů ve venkovském prostředí byl vytvořen užitečný vzor, byla nastavena jeho pravidla a podmínky užívání (hlavní myšlenka, sociální motto, podmínky pro lokalizaci, parametry objektu, technické řešení). V souvislosti s tím byly u Úřadu průmyslového vlastnictví ČR podány dvě certifikace:

- Certifikace užitečného vzoru
- Certifikace ochranné známky.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F2.4: Zvýšit zapojení seniorů do systému ochrany obyvatelstva cestou posílení jejich schopnosti sebeochrany

Opatření

F2.4a) Organizovat semináře, besedy a další aktivity zaměřené na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí přizpůsobené obsahem na specifika a potřeby seniorů. Rozšířit aktivity zacílené na danou skupinu ve formě osvětových/informativních vstupů v místních médiích (lokální televizní a rozhlasové stanice, periodika obecních úřadů, městských částí statutárních měst), na webových stránkách, vydávat neperiodické tiskoviny s preventivně výchovným obsahem

Gestor: MV

Jedním z cílů Hasičského záchranného sboru ČR (dále jen „HZS ČR“) byla v roce 2015 příprava seniorů zaměřená na problematiku ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí. Tato příprava byla realizována všemi HZS krajů.

Příprava seniorů probíhala zejména formou přednášek a besed prostřednictvím „senior akademii“, univerzit třetího věku nebo ve spolupráci s občanskými sdruženími seniorů. Současně se osvědčilo při oslovení této specifické skupiny oslovit i vedení obce. Oproti roku 2014 se počet účastníků zvýšil o 10 %. Ke zvýšení počtu proškolených v této skupině přispěla i uskutečněná celostátní kontrola HZS ČR, která byla zaměřena na domy s pečovatelskou

službou. V rámci kontroly bylo v mnoha případech provedeno mimo proškolení personálu i proškolení obyvatel těchto domovů. V roce 2015 tak proběhlo 133 aktivit, kterých se zúčastnilo 4 006 osob.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F2.5: Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě, skrytého nebezpečí v oblasti rizikového chování na internetu

Opatření

F2.5a) Organizovat semináře a přednášky zaměřené na prevenci kriminálních útoků, prevenci domácího násilí, způsoby zabezpečení majetku, skryté nebezpečí v oblasti rizikového chování na internetu, prevenci poškozování spotřebitele – zákazníka, kurzy sebeobrany, a to ve spolupráci policejních škol s útvary Policie ČR

Gestor: MV

V rámci projektu ESF OP LZZ „Mezioborovým vzděláváním ke zvýšení bezpečnosti seniorů“ byl dubnu 2015 uspořádán třídní mezinárodní workshop. Klíčovými tématy semináře byly prezentace mezinárodní spolupráci policejních složek zaměřených na potírání přeshraniční organizované trestné činnosti páchané na seniorech, útoky vedené na seniory v rámci domácího či institucionálního násilí či prevence sekundární viktimizace v případě seniora jako oběti trestné činnosti.

Vzdělávací aktivity na školách:

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze - instrukčně metodické zaměstnání na téma „**Kriminalita seniorů a kriminalita páchaná na seniorech**“ pro učitele policejních škol MV.

Policejní akademie ČR v Praze - Katedra kriminologie organizovala vědeckou konferenci s mezinárodní účastí na téma „**Postpenitenciární péče – možnosti, limity, perspektivy**“.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola v Holešově - Centrum vzdělávacích aktivit a osobnostního poradenství. Žáci 1. až 4. ročníku pravidelně 1x týdně docházejí a působí v Centru pro seniory v Holešově jako dobrovolníci. Škola také spolupracuje s nevládními a jinými organizacemi v dané problematice: Gender Studies, Bílý kruh bezpečí, Univerzita Palackého Olomouc, Občanské sdružení Madio Otrokovice, Intervenční centrum Zlín, Arcibiskupství Olomouc, Centrum pro seniory Holešov, Ústav pro osoby se zdravotním postižením Kvasice.

Vyšší policejní škola a Střední policejní škola MV v Praze - zařazení lidských práv, respektu k menšinám a jejich ochrany a profesní etiky do profesní přípravy P ČR a práce české policie“. Škola lektorsky zabezpečila přednášky zaměřené na prevenci kriminality pro seniory v rámci programu Bílý kruh bezpečí a Akademie pro seniory.

Oddělení bezpečnostní politiky a prevence MV ve spolupráci s Útvarem policejního vzdělávání a služební přípravy P ČR realizoval **projekt zaměřený na zlepšení komunikace mezi policisty a seniory**. Součástí projektu byla mj. i vzdělávací aktivita v oblasti komunikace se seniory, které se zúčastnili učitelé policejních škol MV. Témata: Malý exkurz do komunikace, Jednosměrná a obousměrná komunikace, Senioři ve společnosti, Specifika vyššího věku, Empatie, Procesní postavení seniora v kontaktu s policií.

Všechna krajská ředitelství policie pravidelně organizují besedy a semináře pro seniory. Tématem je obvykle osobní bezpečí, podvodné podomní nabídky prodeje, viditelnost v silničním provozu.

Plněno průběžně,

Opatření:

F2.5b) Zohledňovat seniory jako účastníky silničního provozu a posilovat vzájemnou spolupráci ze strany Policie ČR a městské policie.

Gestor: MV

Zviditelňování seniorů v silničním provozu je jednou z priorit Policie ČR. V rámci preventivních aktivit jsou senioři informováni o rizicích spojených s jejich účastí v silničním provozu a zároveň jsou jim předávány různé informační letáky, předměty s reflexními prvky jako jsou tašky s reflexními pruhy, reflexní pásy apod. Služba dopravní policie se v rámci prevence obecně spolupodílí na vyhlášených preventivních akcích v této oblasti.

Služba dopravní policie se zaměřuje také v rámci navrhování stavebních úprav v rámci dopravně inženýrských staveb či opatření, kdy se jedná zejména o prvky usnadňující přecházení vozovky (např. přechody pro chodce či místa pro přecházení dělené ochranným ostrůvkem, snížené obruby chodníků v místech přecházení), prvky pro bezpečnou chůzi (nové chodníky, nástupní plochy u autobusových zastávek) nebo výraznější nasvětlení možných kolizních ploch apod.

Plněno průběžně,

Opatření:

F2.5c) Prostřednictvím pořádání seminářů a přednášek a využitím veřejnoprávních sdělovacích prostředků zvýšit informovanost seniorů – spotřebitelů o nekalých obchodních praktikách.

Gestor: MV

V rámci dotačního programu MV **Prevence kriminality 2015** byla podpořena řada projektů cílených na zvýšení bezpečí a zlepšení kvality života seniorů. Podpořeny byly projekty zaměřené přímo na seniory v celkové výši 547 000,-Kč (finanční gramotnost seniorů, prevence podvodů páchaných na internetu se zaměřením na seniory, projekty zaměřené na prevenci proti nekalým praktikám „šmejdu“, vzdělávací akce, praktické výcviky zaměřené na osobní ochranu seniorů). Kromě těchto přímých „seniorských“ projektů byly v hodnotě desítek mil. Kč podpořeny projekty cílené na rozšíření a modernizaci kamerových systémů ve městech a obcích, často instalovaných v příchozích cestách na hřbitovy, kolem seniorských domů apod. právě pro zvýšení bezpečí seniorů.

Plněno průběžně.

MPO – spolupracující gestor: Od května 2013 Ministerstvo průmyslu a obchodu realizuje systém tzv. spotřebitelského ombudsmana, což je systém, který za pomoci kontaktních míst na živnostenských úřadech a jejich spolupráce s nevládními neziskovými organizacemi umožňuje oklamaným a zneužitým spotřebitelům, zejména seniorům, efektivně, rychle a bezplatně se domoci svých spotřebitelských práv. Spotřebitelský ombudsman byl zaveden zejména v souvislosti s předváděcími akcemi. V řadě případů bylo na těchto akcích prodáváno zboží nebo byly nabízeny služby za použití tzv. nekalých praktik. Spotřebitelský ombudsman využívá existující síť obecních živnostenských úřadů, z nestátních neziskových organizací bylo do tohoto systému v roce 2015 zapojeno 5 organizací – dTest, Sdružení

českých spotřebitelů, Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace, Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska a Západočeské sdružení obrany spotřebitelů. V období od ledna do prosince 2015 bylo zaevidováno těmito organizacemi celkem 1613 případů, z toho 967 případů bylo uzavřeno poskytnutím rady nebo informace, 510 případů kontaktováním prodejce a 67 případů pomocí při podání žaloby.

Důležitou úlohu dále sehrály preventivní akce nestátních neziskových organizací v podobě seminářů a besed zaměřených mj. na seniory. Jednalo se o přednášky a semináře např. na téma základní práva spotřebitelů v každodenních obchodních vztazích, nákupy na předváděcích akcích, nekalé způsoby prodeje zboží a služeb. Semináře a besedy pro seniory realizovalo v roce 2015 např. Sdružení obrany spotřebitelů – Asociace (24 seminářů, na kterých bylo proškolen 1397 seniorů) a Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska (15 besed, kterých se zúčastnilo 546 seniorů).

Plněno průběžně.

Opatření:

F2.5d) Analyzovat legislativní nástroje upravující ochranu spotřebitelů a využívání kontrolních mechanismů ze strany České obchodní inspekce.

Gestor: MPO

Česká obchodní inspekce (dále jen „ČOI“) i v roce 2015 zaměřila svoji pozornost na ochranu seniorů, zejména v oblasti předváděcích akcí a spotřebitelských úvěrů. V roce 2015 provedla ČOI 420 kontrol předváděcích akcí, z nichž 339, tj. 80,71 % bylo se zjištěním. Nejčastěji se jednalo o nekalé, klamavé nebo agresivní obchodní praktiky právě vůči seniorům. Za zjištěné nedostatky při předváděcích akcích uložila v roce 2015 ČOI celkem 258 pravomocných pokut za 29,56 mil. Kč.

V oblasti spotřebitelských úvěrů, kde jednu z ohrožených skupin představují právě senioři, bylo v roce 2015 provedeno 258 kontrol, z nichž 105 (40,7 %) bylo se zjištěním. Za zjištěné nedostatky bylo uloženo 176 pravomocných pokut v celkové výši 5,54 mil. Kč. Nedostatky byly nejčastěji zjišťovány v oblasti reklamy nabídky a zprostředkování spotřebitelského úvěru. Spotřebitelům nebyly a nejsou v těchto reklamách poskytovány veškeré informace, které stanovuje zákon, a zájemci o úvěr nemají možnost se seznámit s informacemi důležitými pro jejich další rozhodování. ČOI ve svých tiskových zprávách nebo na internetových stránkách průběžně informovala o rizicích spojených se spotřebitelskými půjčkami, stejně tak trvale doporučuje spotřebitelům pečlivě posuzovat informace uváděné v reklamě a vždy se podrobně seznámit s podmínkami zprostředkování nebo poskytnutí úvěru.

V jednom případě byla zjištěna při nabídce spotřebitelského úvěru diskriminace seniorů, neboť nabídka byla omezena věkovou hranicí 65 let.

Nezastupitelnou roli představuje i poradenská a informační služba, která je spotřebiteli seniorského věku hojně využívána. Na stránkách www.coi.cz je k dispozici i veřejně přístupný formulář pro podání podnětu či dotazu, nicméně tuto formu komunikace senioři využívají v menší míře. Prostřednictvím poradenské a informační služby jsou průběžně distribuovány i různé informační brožurky vysvětlující práva spotřebitelů.

ČOI spolupracuje rovněž i s městskými a obecními úřady a s občanskými iniciativami, zabývajícími se ochranou práv seniorů. V rámci této spolupráce se pracovníci ČOI zapojili i do přednáškové činnosti. Účastníci přednášek se tak mohli seznámit s nekorektními

praktikami některých prodejců a zároveň byli informováni, jak se lze proti nim účinně bránit, jaká jsou jejich spotřebitelská práva a jaké povinnosti musí podnikatelé – obchodníci plnit. Přednášek a besed, úzce zaměřených právě na seniory, zrealizovaly všechny inspektoráty ČOI celkem 21.

ČOI bude i v roce 2016 pokračovat v intenzivní kontrolní činnosti předváděcích akcí a spotřebitelských úvěrů, stejně tak ve spolupráci s Ministerstvem průmyslu a obchodu a spotřebitelskými sdruženími i v osvětové činnosti zaměřené na občany seniorského věku.

Plněno průběžně.

Specifický cíl F2.6: Zvýšit informovanost příslušníků Policie České republiky o problematice stárnutí

Opatření

F2.6a) Zapracovat oblast stárnutí a seniorů do vzdělávacích osnov policejních škol všech úrovní.

Gestor: MV

V podmínkách policejního vzdělávání jde o průběžný úkol; začlenění problematiky je možné při reakreditaci programů VOŠ, jinak se využívá dosavadních možností (začlenění do modelových cvičení, příkladů z praxe, atp.).

Problematika seniorů a stárnutí se ve vzdělávacím obsahu policejního vzdělávání promítá zejména v souvislostech těchto témat:

- lidská práva,
- osoby se specifickými potřebami přístupu z hlediska policejní praxe, zejména s akcentem na zvláštnosti jednání s oběťmi
- trestných činů, osobami v seniorském věku a handicapovanými,
- domácí násilí.

Informace o vzdělávání policistů v této oblasti je již uvedena u priority B, strategického cíle B1, specifického cíle 1b) - zavedení výukového programu **Specifika komunikace se seniorem jako obětí či svědkem trestného činu** do základní odborné přípravy nastupujících policistů.

Plněno průběžně.

Oblast G. Zdravé stárnutí

Strategický cíl G1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl G1.1: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě

Opatření

G1.1b) Podporovat rehabilitaci a následnou péči.

Gestor: MZ

V roce 2015 zpracovalo MZ v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí „Akční plán Zvýšení dostupnosti, kvality a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče“, který byl spolu s ostatními akčními plány vzat vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím unesení č. 99.

V rámci dotačního titulu Program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením a Program grantové podpory jsou finančně podporovány investiční i neinvestiční projekty, např. pobytové a docházkové akce s rehabilitačním programem, vybavení oddělení následné péče a rehabilitační péče apod.

Plněno částečně.

Opatření:

G1.1c) Zajistit lepší finanční dostupnosti očkování pro dospělé jako nejjednodušší formy zdravotní prevence.

Gestor: MZ

Na základě změny zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění je v souladu s tímto zákonem v ČR hrazeno od 1. 10. 2015 u pojištěnců starších 65 let očkování a očkovací látka proti pneumokokovým nákazám. Přijetím úpravy výše byla rozšířena finanční dostupnost očkování proti stavu, kdy bylo očkování dospělých osob proti pneumokokovým nákazám již dílčím způsobem upraveno, a to ve vyhlášce č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, a bylo hrazeno dle ustanovení § 6 odst. 1 pouze u fyzických osob umístěných v léčebnách pro dlouhodobě nemocné a v domovech pro seniory a dále u fyzických osob umístěných v domovech pro osoby se zdravotním postižením nebo v domovech se zvláštním režimem, pokud tyto fyzické osoby trpí chronickým nespecifickým onemocněním dýchacích cest, chronickým onemocněním srdce, cév nebo ledvin nebo diabetem léčeným inzulínem.

Plněno průběžně.

Opatření:

G1.1d) Využít potenciál vzdělávací soustavy (včetně Universit třetího věku (VU3V)) k rozvinutí tématu zdravého životního stylu a jeho dopadu na zdraví populace.

Gestor: MŠMT

NIDV - podpora spolupráce s NNO, kulatý stůl k tématu pozitivního stárnutí; začleňování opatření do vzdělávacích programů pro DVPP; Na základě resortního úkolu pro Národní ústav pro vzdělávání bylo zpracováno digifolio "Stáří a mezigenerační dialog", které je k dispozici veřejnosti od listopadu 2014 na metodickém portálu www.rvp.cz. (digifolio.rvp.cz/view/view.php?id=9014); V rámci plánu činnosti pracovní skupiny Rady vlády pro seniory a stárnutí populace na podporu vzdělávání a dobrovolnictví bylo navrženo, že MŠMT vytvoří doporučení pro ZŠ a SŠ, jak prostřednictvím stávající sítě a možností ZŠ a SŠ podpořit oblast stárnutí (den seniorů, soutěže, udělování záštit, mezigenerační učení, besedy apod.). Další plnění zatím odloženo, není vyjasněna forma podpory.

Plněno částečně.

Specifický cíl G1.2: Podpořit výzkum na téma podpory zdraví a zdravého stárnutí a sledovat relevantní statistická data, která budou využitelná pro porovnávání jednotlivých územních celků

Opatření

G1.2a) Každoročně z vybraných dostupných statistických dat zpracovávat statistický přehled o seniorech.

Gestor: ČSÚ

Statistická data jsou zveřejňována na: https://www.czso.cz/csu/czso/seniori_publicace
"Seniory v kraji" (pro Prahu: <https://www.czso.cz/csu/czso/seniori-v-hlavnim-meste-praze>)

Plněno průběžně.

Opatření:

G1.2b) Navázat spolupráci s Českým statistickým úřadem a Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR za účelem vytvoření sady—dostupných indikátorů k následnému porovnávání zdravotního stavu seniorů podle územních celků.

Gestor: MZ

Vytvořen ve spolupráci s ÚZIS ČR v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí akční plán č. 13 Rozvoj ukazatelů zdravotního stavu obyvatel, který byl spolu s ostatními akčními plány vzat vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím unesení č. 99. Spolupráce při jeho realizaci bude pokračovat i nadále.

Splněno.

Strategický cíl G2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup

Specifický cíl G2.1: Podporovat a aktivizovat obce a regiony v rozvíjení zdravého prostředí, které je přátelské všem generacím

Opatření

G2 1a) Prohlubovat zapojení krajské a místní samosprávy do programů Národní sítě Zdravých měst ČR, Komunitně vedeného místního rozvoje (CLLD) a souvisejících

tematických programů prostřednictvím sbírání a šíření příkladů dobré praxe a každoročně vyhodnocovat fungování uvedených programů.

Gestor: MZ

V rámci Dvouleté smlouvy o spolupráci mezi MZ a Regionální úřadovnou WHO pro Evropu na období 2014 – 2015 je navázána spolupráce s Národní sítí zdravých měst (NSZM) prostřednictvím zveřejňování dobrých praxí na portálu NSZM v souladu s průvodcem Globální města přátelská k seniorům.

MZ o svých aktivitách informuje také na pracovních jednáních s vedoucími odborů zdravotnictví krajských úřadů a se zaměstnanci krajských úřadů pro oblast výkonu přenesené působnosti v oblasti zdravotnictví.

Plněno průběžně.

Specifický cíl G2.2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

Opatření

G2.2a) Podporovat realizace dotačních programů na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory a zvýšení informovanosti o těchto aktivitách

Gestor: MPSV, MZ

MPSV: V rámci dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací“ byla podporována témata na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory a zvýšení informovanosti o těchto aktivitách.

Splněno.

MZ: V roce 2015 realizovalo dotační programy, v rámci kterých byly podpořeny mimo jiné projekty na podporu zdraví a zdravého životního stylu pro seniory: Program grantové podpory, Program vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením, Národní program zdraví – projekty podpory zdraví a Program na podporu činnosti NNO působících v oblasti zdravotnictví a ochrany zdraví.

Splněno.

Opatření:

G2.2b) Realizovat implementaci strategie Zdraví 2020 - Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí v oblasti zdravého stárnutí se zaměřením na primární prevenci nejzávažnějších neinfekčních i infekčních nemocí seniorů vč. podpory a ochrany jejich zdraví a zvyšování jejich zdravotní gramotnosti

Gestor: MZ

V roce 2015 zpracovalo MZ v rámci **Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí mimo jiné akční plány týkající se Rozvoje zdravotní gramotnosti**, **Podpory pohybové aktivity**, **Zvládání infekčních onemocnění**, které byly spolu s ostatními akčními plány vzaty vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím unesení č. 99.

Plněno průběžně.

Opatření:

G2.2c) Každoročně udělovat formát ocenění za nejlepší aktivitu v oblasti péče o seniory.

Gestor: MZ

Dne 1. 10. 2015 byla v Národním divadle v Praze předána cena ministra zdravotnictví za péči o seniory - **Cena Makropulos**. Ocenění získala Charita Ostrava za mimořádný přínos v oblasti zdravotních a sociálních služeb. Mimořádný přínos spočívá v provázání zdravotních a sociálních služeb pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením, ale také jejich rodinných příslušníků z ostravského regionu. Komunitní centrum pro seniory přispívá k navázání nových sociálních vazeb, ke snížení osamělosti, udržení soběstačnosti a samostatnosti, odstraňuje izolaci a tím podporuje setrvávání seniorů v domácím prostředí. Rodinám pak pomáhají další služby, např. Pečovatelská služba, Domácí ošetrovatelská služba, Denní centrum pro seniory nebo Odlehčovací služba.

Splněno.

Opatření:

G2.2d) Sledovat probíhající spolupráci a koordinaci aktivit v rámci Evropského inovačního partnerství pro aktivní a zdravé stárnutí a informovat se o plánovaných a probíhajících projektech v oblasti inovací na mezinárodní úrovni.

Gestor: MPSV, MZ

MPSV: MPSV sleduje aktivity Evropského inovačního partnerství pro aktivní a zdravé stárnutí. Informace je možno nalézt na webových stránkách Evropské komise: http://ec.europa.eu/health/ageing/innovation/index_cs.htm.

Plněno průběžně.

MZ: MZ sleduje aktivity Evropského inovačního partnerství ve spolupráci se zdravotní attaché.

Plněno průběžně.

Specifický cíl G2.3: Podpořit vzdělávání pro relevantní profese v oblasti veřejného zdraví za účelem zvýšení znalostí nástrojů ke zvyšování komunitního zdraví a principů v jejich práci se staršími lidmi

Opatření

G2.3a) Prostřednictvím akreditace kurzů celoživotního vzdělávání zdravotnických a sociálních pracovníků a pracovníků sociální péče podporovat témata se zaměřením na zdravé stárnutí.

Gestor: MPSV, MZ

MPSV: Od roku 2012 do konce roku 2015 probíhala realizace projektu **Podpora kvality v celoživotním a kvalifikačním vzdělávání zaměstnanců v sociálních službách (Systém akreditací)**. Aktivity budou průběžně pokračovat. Změny se promítnou v novele zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách a v novele vyhlášky č. 505/2006 (T: pol. 2017).

Plněno průběžně.

MZ: V rámci vzdělávacích programů všech oborů specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů byl v roce 2005 zaveden povinný kurz „Základy zdravotnické legislativy,

etiky a komunikace“, v jehož rámci jsou tito zdravotníci edukováni pro komunikaci a jednání s pacientem. Tento kurz tedy zahrnuje získávání znalostí a dovedností pro práci se všemi pacienty. K 1. 1. 2016 byl obsah kurzu aktualizován.

Plněno průběžně.

Opatření:

G2.3b) Zahrnout oblast stárnutí do rámcového vzdělávacího programu pro střední odborné vzdělávání ve zdravotnických a sociálních oborech.

Gestor: MŠMT

V Rámcovém vzdělávacím programu pro střední školy je problematika stárnutí rozvíjena především ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost a Člověk a zdraví a průřezovém tématu Osobnostní a sociální výchova. RVP zdravotnických a sociálních oborů pracují s problematikou seniorů. Téma bude znovu posíleno v rámci revizí RVP; NIDV - začleňování opatření do vzdělávacího programu pro DVPP, příprava vzdělávacího programu k akreditaci.

Plněno částečně.

Oblast H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

Strategický cíl H1: Nastavit škály zdravotních a sociálních služeb, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů

Specifický cíl H1.1: Nastavit podmínky pro zajištění dlouhodobé a paliativní zdravotní péče s ohledem na zajištění kontinuity a místní i časovou dostupnost

Opatření

H1.1a) Nastavit fungující systém dlouhodobé péče (včetně paliativní), který zajistí seniorům přístup ke kvalitním koordinovaným, komplexním a vzájemně provázaným zdravotně-sociálním službám v České republice., na základě výstupů mezirezortní pracovní skupiny k řešení problematiky sociálně zdravotního pomezí připravit legislativní návrh k řešení problematiky dlouhodobé péče.

Gestor: MPSV

V roce 2015 se pracovalo na přípravě tzv. změnového zákona, resp. návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s úpravou zdravotních a sociálních služeb. Tento tzv. změnový zákon předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí společně s Ministerstvem zdravotnictví. Návrh bude v roce 2016 procházet legislativním procesem:

- předpokládaný termín rozeslání do vnějšího připomínkového řízení 7/2016
- stanovený termín předložení vládě 9/2016
- předpokládaný termín nabytí účinnosti tohoto zákona je 6/2017

Plněno průběžně.

MZ – spolupracující rezort: V roce 2015 zpracovalo MZ v rámci Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí „**Akční plán Zvýšení dostupnosti, kvality a efektivity následné, dlouhodobé a domácí péče**“, který byl spolu s ostatními akčními plány vzat vládou na vědomí dne 20. srpna 2015 usnesením č. 671. Podporu akčním plánům vyslovil i Výbor pro zdravotnictví Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR dne 2. září 2015 a v souvisejícím usnesení č. 99. V roce 2015 zároveň probíhala čtená setkání mezirezortní pracovní skupiny MPSV k řešení problematiky sociálně-zdravotního pomezí, která řešila úhrady za zdravotní péči v sociálních službách a návrh tzv. změnového zákona.

Plněno průběžně.

Opatření:

H1.1b) Na základě spolupráce s odbornou společností ČLS JEP podpořit koncepci rozvoje geriatrické péče v ČR.

Gestor: MZ

Spolupráce s Českou gerontologickou a geriatrickou společností ČLS JEP probíhala v rámci Dvouleté smlouvy o spolupráci mezi MZ a Regionální úřadovnou WHO pro Evropu na období 2014 – 2015 byla zpracována studie „**Ekonomická analýza dlouhodobé lůžkové a terénní péče**“ odevzdaná v září 2015. Studie spočívá v popisu současného stavu, monitoringu dat (spolupráce s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR), případně indikátorů kvality (spolupráce s Centrem pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče CELLO), dále v popisu současného systému financování dlouhodobé lůžkové a terénní péče. Studie se zabývá také dopady do praxe či srovnáním s vybranými zeměmi Evropského regionu. Hlavním výstupem studie jsou doporučení pro MZ a MPSV.

Plněno průběžně.

Opatření:

H1.1c) Na základě spolupráce s odbornou společností ČSPM (Česká společnost paliativní medicíny) podpořit koncepci rozvoje specializované paliativní péče v ČR včetně implementace do sociálních služeb.

Gestor: MZ

Na jednání s náměstkem pro zdravotní péči a zástupci České společnosti paliativní medicíny dne 14. 12. 2015 byla potvrzena spolupráce na vytvoření koncepce rozvoje specializované paliativní péče v ČR. Toto téma je jednou z oblastí podpory v rámci plánované Dvouleté smlouvy o spolupráci mezi MZ a Regionální úřadovnou WHO pro Evropu na období 2016 – 2017.

Splněno částečně.

Opatření:

H1.1d) Zavést dotační program pro podporu neformálních pečujících.

Gestor: MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí se zúčastnilo jednání se zástupci Ministerstva zdravotnictví k této problematice. V rámci přípravy Koncepce rodinné politiky je podpora neformální péče a zavedení institutu dlouhodobého ošetrového jedním z významných úkolů této koncepce. Podpora neformálních pečujících je jedna z podporovaných aktivit v rámci dotačního programu MPSV „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací“.

Plněno částečně.

Specifický cíl H1.2: Nastavit systém péče o osoby s demencí včetně výcvikových programů a vzdělávání v této oblasti

Opatření

H1.2a) Pokračovat v činnosti odborné pracovní skupiny pro zpracování národního plánu péče o osoby s demencí (tzv. Plánu Alzheimer), jehož součástí bude i vyčíslení finančních nákladů a jeho schválení vládou

Gestor: MZ

Národní akční plán pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění na léta 2016 až 2019 byl přijat usnesením vlády č. 85 dne 3. 2. 2016. Hlavními oblastmi jsou mimo jiné např. zlepšení přístupu ke stanovení diagnózy a zajištění včasné a správné diagnózy syndromu demence, zvýšení podpory pro pečovatele, prevence v rámci zdravotních a sociálních služeb, zvýšení povědomí široké veřejnosti o onemocnění, výchova k ohleduplnosti vůči seniorům, vzdělávání pracovníků ve školství a veřejném sektoru apod.

Splněno.

Specifický cíl H1.3: Podpořit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb asistovaného života pro seniory v ČR

Opatření

H1.3a) Zpracovat návrh udržitelného systému pro rozvoj fungování služeb asistovaného života pro seniory.

Gestor: MPSV

Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci podpory agendy rozvoje informačních a komunikačních technologií a služeb asistovaného života pro seniory zpracovalo v rámci **projektu OP LZZ „Podpora procesů v sociálních službách“** materiál shrnující oblast IT. Materiál je dostupný na webové adrese: <http://www.podporaprocessu.cz/pracovni-dokument-shrnujici-oblast-asistivnich-technologiei-a-moznosti-jejich-vyuziti-v-systemech-socialnich-zdravotnich-a-v-systemu-neformalni-pece/>. Viz opatření H1 3b).

Splněno částečně.

Opatření:

H1.3b) Splnit usnesení vlády č. 769 z 2011 a realizovat Koncepti rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory.

Gestor: MPSV

Na podporu plnění Koncepte Koncepti rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory byla v roce 2015 realizována **Klíčová aktivita č. 13 Asistivní technologie v rámci projektu Podpora procesů v sociálních službách**. Výstupem je obsáhlá analýza možností využívání a další podpory rozvoje asistivních technologií jako prostředků nejen pro aktivní stárnutí, ale i pro lepší integraci a kompenzaci vůči osobám se zdravotním postižením a lepší poskytování sociálních služeb v domácím prostředí. Analýza ve svých jednotlivých částech věnovaným jednotlivým segmentům využívání asistivních technologií a poprvé v historii popsala aktuální stav a současné i budoucí možnosti. MPSV bude při stanovování podmínek pro další rozvoj asistivních technologií vycházet ze závěrů této klíčové aktivity a z doporučení na další projekty v této oblasti. MPSV také úzce spolupracuje s dalšími resorty (jako je Ministerstvo vnitra jako gestor za informační technologie, přístupnost a governance accessibility a e-government v ČR) a také s odbornými organizacemi jako je ATIS forum na oblasti asistivních technologií.

Splněno částečně.

MV: Spolugesce a národní kontaktní bod pro programy EU - zřizuje na základě usnesení vlády č. 769 z roku 2011 každoročně zvláštní **dotlační titul na podporu zapojení**, kde vypomáhá českým subjektům s finanční spoluúčastí v projektech zaměřených na informační společnost.

Splněno částečně.

Opatření:

H1.3c) Standardizovat informační systémy v oblasti asistivních technologií po stránce technické a organizační.

Gestor: MPSV

V projektu „Podpora procesů v sociálních službách (Klíčová aktivita č. 13 Asistivní technologie) byla analyzována oblast informačních systémů a portálů v resortu. Ministerstvo naplňuje potřeby uvedené v související legislativě a to zejména pravidla přístupnosti. Odborníci z resortu MPSV se aktivně podílejí na diskusích v rámci governance accessibility a podílejí se na jednáních k připravované evropské legislativě a to zejména připravované Směrnici o přístupnosti webových stránek subjektů veřejného sektoru a připravované směrnici European accessibility act. Vnímáme potřebu přizpůsobení užívání asistivních technologií ze strany uživatelů našich veřejných portálů a systémů.

Plněno průběžně.

Opatření:

H1.3d) Podporovat zapojení do mezinárodních programů podporujících rozvoj asistivních technologií pro seniory prostřednictvím spolupráce mezi státní správou a akademickou a soukromou sférou a každoročně vyhodnocovat dosažený pokrok.

Gestor: MŠMT

Každoročně se vyhodnocuje probíhající spolupráci a zpracovává materiál pro informaci členům vlády, který mapuje vyhodnocení potenciálních možností účasti České republiky v mezinárodních projektech v oblasti výzkumu a vývoje v kontextu stárnutí populace v rámci Koncepce rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory.

MV: Spolugesce, MV podává informace, poskytuje rady českým subjektům, které se hlásí do programů EU se svými projekty a vyhlašuje každoročně zvláštní dotační titul na překonání bariér spojených se zapojením českých subjektů do těchto programů. V rámci konkrétních výzev programů CIP ICT-PSP a CEF zaměřených na téma Zdraví, důstojné stárnutí a začlenění se české subjekty mohou zapojovat do evropských projektů a MV na žádost poskytuje finanční podporu spoluúčasti.

Plněno částečně.

Opatření:

H1.3e) Projednat možnosti zapojení a finanční spoluúčasti ČR do Společného programu aktivního a asistovaného žití („Active and Assisted Living Joint Programme“, AAL 2).

Gestor: MŠMT

Možnosti zapojení ČR do AAL 2 jsou průběžně projednávány a analyzovány na resortní i meziresortní úrovni. Rozhodnuto o případném zapojení nebylo.

Nesplněno.

Specifický cíl H1.5: Otevřít pobytové sociální služby komunitě tak, aby se senioři žijící v takovýchto zařízeních nestali skupinou vyloučenou ze společnosti

Opatření

H1.5a) Prostřednictvím osvěty a sběru příkladů dobré praxe podporovat poskytovatele sociálních služeb k větší otevřenosti těchto služeb širší veřejnosti.

Gestor: MPSV

Opatření je plněno v rámci dotačních programů a aktivní účastí na seminářích, konferencích a dalších akcích týkajících se rozvoje sociálních služeb.

Plněno průběžně.

Strategický cíl H2: Zvýšit informovanost neformálních pečujících, kteří využívají svůj maximální potenciál jak ve svém zaměstnání, tak v rámci péče o své blízké

Specifický cíl H2.1: Téma podpory pečujících osob zohlednit při budoucí standardizaci činností sociální práce s cílem zkvalitňovat podmínky pro pečující rodinné příslušníky a motivovat je k účasti na péči o své starší rodiče

Opatření

H2.1a) Realizovat informační kampaň a osvětu o možnostech péče o seniory rodinnými příslušníky za účelem zvýšení jejich motivace a zároveň prestiže pečujících, zvyšovat povědomí seniorů a pečujících osob o možnostech a nabídce dostupné pomoci.

Gestor: MPSV

V rámci přípravy Koncepce rodinné politiky probíhají jednání k danému tématu v rámci pracovních týmů s cílem legislativně upravit podmínky pro neformální pečovatele, prosadit zřízení institutu pečovatelského volna včetně poskytnutí dlouhodobého ošetrovného.

Plněno průběžně.

Opatření:

H2.1c) V souladu s řešením problematiky sociálně zdravotního pomezí podporovat aktivity směřující na rozšiřování terénních a s nimi souvisejících odlehčovacích služeb pro neformální pečující.

Gestor: MPSV

V roce 2015 se připravovala novela zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách. Navrhuje se mimo jiné nastavit cílenější podporu, pomoc a péči pro klienty sociálních služeb, která bude poskytována na základě zjištěných reálných potřeb občanů. Díky tomu bude možno, i pro cílovou skupinu seniorů, lépe identifikovat reálnou potřebu péče a to, kde je a kde není dostatečná.

Splněno částečně.

Opatření:

H2.1d) Zvýšit nabídku kvalitních krátkodobých kurzů, e-learningového vzdělávání a dalších nových nástrojů, které povedou k posílení spolupráce neformálních pečovatelů s profesionálními pracovníky

Gestor: MPSV

Posílení spolupráce neformálních pečovatelů s profesionálními pracovníky se realizuje v rámci aktivit pracovníků v sociálních službách v oblasti sociální prevence, sociální péče a sociálního poradenství (včetně neformálních pečovatelů).

Plněno částečně.

Př. č. 2 – Vyhodnocení seniorských a proseniorských organizací

Zpráva o participaci Rady seniorů ČR na plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 za období roku 2015

Národní akční plán podporující pozitivní stárnutí pro období let 2013 až 2017 se dle rozhodnutí 2. sjezdu Rady seniorů ČR stal součástí Programu Rady, která současně převzala za plnění Radou ovlivnitelnou část úkolů odpovědnost.

Oblast B: Poradenství, podpora a pomoc seniorské populaci – strategický cíl B2, specifický cíl 1, opatření c)

Rok 2015 byl již desátým rokem, ve kterém Rada seniorů ČR poskytovala bezplatné poradenství, podporu a pomoc seniorské populaci. Bezplatné ambulantní poradny pracovaly v Praze, Brně, Ostravě, Hradci Králové, v Kladně a ve Zlíně. Terénní poradenství a pomoc byla poskytována v Praze. Celkově bylo obslouženo 1 817 klientů a některých opakovaně v poradnách, o 45 klientů se celoročně staral terénní sociální poradce. Převážně šlo o osamělé seniorky vyššího věku bez rodinného zázemí. Další desetitisíce seniorů využily poradenství v měsíčníku „Doba seniorů“, který obsahuje pravidelné poradenské rubriky právního, bytového, spotřebitelského, zdravotního a zájmového poradenství. Poradenství a pomoc poskytují též některé z členských organizací Rady, ročně jde o desetitisíce uspokojených klientů. Např. Český svaz žen poskytuje pomoc v pracovním právním, sociálním a občanském právu, Svaz diabetiků ČR v problematice diabetu, Sdružení obrany spotřebitelů a Sdružení českých spotřebitelů ve spotřebitelském a finančním právu a Sdružení nájemníků ČR v právu bytovém.

Oblast B. Ochrana seniorské populace před pachateli trestným činů – strategický cíl B2, specifický cíl 1, opatření h)

Ochrana seniorské populace před pachateli trestných činů není v České republice na rozdíl od okolních zemí dostatečná. Přes možnost soudů využívat při výměře trestu spáchaných na osobě vysokého věku ustanovení tzv. přitěžující okolnosti, stále jsme svědky nejen majetkových trestných činů, ale i brutálních vražd. Navíc se v posledním období brutalita trestných činů páchaných na seniorské populaci stupňuje. Rada seniorů ČR již od července 2014 prosazuje, podle slovenského vzoru, zapracování do českého právního řádu statutu seniora jako chráněné osoby. Požadavek byl uplatněn při jednáních s ministrem vnitra i s ministrem spravedlnosti. V roce 2015 se z iniciativy Rady podařilo v zákoně o obětech trestných činů rozšířit kategorii „zvlášť zranitelných obětí“ o osoby vyššího věku. Jde o první krok. Po získání a vyhodnocení dat ze Slovenska ministr spravedlnosti rozhodne, zda slovenský vzor bude pro Českou republiku akceptovatelný, či nikoliv.

Oblast C: Celoživotní učení - strategický cíl C2, specifický cíl 1, opatření a), b), c), d), f)

Vzdělávací aktivity seniorské populaci zabezpečují dvě významné členské organizace Rady seniorů ČR. Jde o Asociaci univerzit třetího věku a Centrum celoživotního vzdělávání.

V Centru celoživotního vzdělávání loni studovalo 4 300 posluchačů a v Univerzitách 3 věku cca 43 000 posluchačů.

Oblast D: Důchodová reforma - strategický cíl D1, specifický cíl 1, opatření a), b)

Po dohodě s Odbornou komisí pro důchodovou reformu zorganizovala Rada seniorů ČR veřejnou diskusi k tzv. „Zelené knize o státních důchodech a jejich zvyšování“. Text dokumentu s průvodním vystoupením předsedy RS ČR byl uveřejněn na webových stránkách Rady a v měsíčníku Doba seniorů. Zasláné odpovědi byly komisi předány, která je zapracovala do své agendy a programu jednání.

Oblast D: Měření kvality života českých seniorů – strategický cíl D1, specifický cíl 1, opatření c), d)

V roce 2015 zpracovala Rada seniorů ČR aktualizaci historicky ojedinělé studie „Osobní spotřeba důchodců za léta 2004 až 2014“. Studie posuzuje analýzu jednoho z nejvýznamnějších indikátorů kvality života seniorské populace, tj. **vývoj reálné spotřeby důchodců za uplynulých 11 let**. Studie byla prezentována na konferenci konané u příležitosti 25. výročí založení Univerzity třetího věku na Masarykově univerzitě v Brně a na semináři předního funkcionářského aktivu RS ČR. Studie byla postoupena též Odborné komisi pro důchodovou reformu. Pro širokou veřejnost je zpřístupněna na webových stránkách Rady www.rscr.cz.

Oblast E: Popularizace seniorských aktivit v médiích – strategický cíl E1, specifický cíl 1, opatření a)

Rada seniorů ČR navázala v roce 2014 aktivní spolupráci s Českou televizí. Dle vzájemné dohody jsou České televizi měsíčně předkládány návrhy aktuálních seniorských témat a akcí seniorských organizací k uveřejnění, za rok 2015 jich bylo předloženo 39. Společné zasedání vedoucích představitelů Rady a vedoucích představitelů ČT dne 29. března 2016 konstatovalo, že mezitím došlo k podstatnému rozšíření seniorských témat ve zpravodajství a nově též do diskusních pořadů veřejnoprávní televize, kterých bylo loni odvysíláno více než 300. Seniorské témata loni obsahovaly prakticky všechny diskusní pořady od pořadu „Hyde park“, přes pořad „Máte slovo“ až po pořady „Fokus Václava Moravce“ nebo „Otázky Václava Moravce“. Za rezervu je považována absence specifických zábavních pořadů pro seniory.

Radou seniorů ČR jsou k popularizaci seniorských aktivit využívána vlastní média, tj. měsíčník „Doba seniorů“, webové stránky Rady a webové stránky členských organizací Rady. Měsíčník „Doba seniorů“ vychází v 10 000 nákladu a již 10 let popularizuje život seniorského hnutí. Dále organizuje výměnu zkušeností mezi seniorskými organizacemi i kluby a čtenářům nabízí široké spektrum měsíční nabídky aktivního stárnutí. Prostřednictvím tribuny čtenářů jsou publikovány názory a stanoviska seniorské populace k aktuálním problémům současnosti a také k činnosti politiků. Na webových stránkách Rady bylo v roce 2015 vyvěšeno 150 reportáží o legislativních a analytických aktivitách Rady, o průběhu a výsledcích jednání Rady s ústavními činiteli, s hejtmany krajů a s primátory statutárních a dalších měst. Odborná veřejnost měla možnost čerpat data z vyvěšených analytických a výzkumných materiálů a z uveřejněných prezentací Rady na odborných konferencích. Webové stránky Rady seniorů ČR byly v roce 2015 využívány též studenty vysokých škol, poslanci a senátory.

Oblast F: Spolupráce krajských a městských samospráv se seniorskými a proseniorskými organizacemi – strategický cíl F1, specifický cíl 1, opatření a), b)

Věcné a organizační vymezení spolupráce Rady s krajskými samosprávami je stanoveno Memorandem o spolupráci mezi Asociací krajů ČR a Radou seniorů ČR. Jde o participaci krajských rad seniorů na tvorbě koncepčních a právních předpisů krajů, o spolupráci při krajských oslavách Mezinárodního dne seniorů, o koordinaci a vzájemnou podporu aktivit organizovaných ve prospěch života seniorů, o koordinaci mediálních a marketingových aktivit atd.

Jednání mezi krajskými radami seniorů s představiteli krajů proběhly v roce 2015 ve všech 12 krajích, ve kterých má Rada seniorů ČR ustaveny krajské rady. Předmětem byly seniorská témata a konkrétní formy spolupráce mezi krajskými samosprávami a krajskými radami seniorů. Současně byl hodnocen stav realizace volebních závazků samospráv ve vztahu k seniorské populaci. Tj. rozšíření sítě sociálních služeb, výstavba nových Domovů pro seniory, finanční podpora obcím při výstavbě malometrážních bytů a domů s pečovatelskou službou, zavedení regionální dopravy pro osoby starší 70 let zdarma, rozvoj Senior Pasů a Senior Pointů a podpora volnočasových a vzdělávacích aktivit seniorské populace.

Ve všech 12 krajích zorganizovaly krajské rady seniorů důstojné oslavy Mezinárodního dne seniorů. Oslav se zúčastnily tisíce seniorů, dále představitelé krajů a v některých krajích také představitelé městských samospráv. Sportovní turnaje nebo seniorské běhy uspořádaly krajské rady seniorů Moravskoslezského, Ústeckého, Jihočeského a Středočeského kraje. Turistické akce uspořádala krajská rada seniorů Královéhradeckého kraje. Kulturní akce uspořádala krajská rada seniorů Jihočeského kraje. Gerontologické dny, nebo dny zdraví uspořádaly krajské rady seniorů Plzeňského a Jihočeského kraje. Výstavy k prezentaci svých aktivit a pomoci jednotlivým seniorům uspořádaly krajské rady seniorů Moravskoslezského a Jihočeského kraje. Příhraniční činnost se zahraničními partnery realizovaly krajské rady seniorů Plzeňského, Ústeckého a Jihomoravského kraje.

Od září 2013 realizuje Rada seniorů ČR ve spolupráci s firmou Sun Drive projekt Senior Pas. Jde o bezplatné karty slev vstupného do kulturních památek, masážních a kosmetických salónů, slev na nákup zájezdů a rekreačních pobytů, slev v lékárnách a nadstandardních služeb v nemocnicích, slev v prodejnách nábytku, restauracích, ubytovacích zařízeních, atd. Karta je platná na celém území České republiky a na některých teritoriích Dolního Rakouska. Prostřednictvím EURAGu usiluje Rada seniorů ČR o rozšíření projektu Senior Pas na Slovensko a do dalších zemí EU. V roce 2015 byly Senior Pasy vydány 37 879 novým držitelům a v síti slev bylo zapojeno 2 751 firem.

Oblast F: Kvalita života seniorů, participace seniorských organizací na rozhodování věcí veřejných

Participace seniorské populace na rozhodování věcí veřejných je systémově nastavena prostřednictvím vyjednávacích mechanismů s politiky a participací na tvorbě právních a koncepčních předpisů státu, krajských a městských samospráv.

V roce 2015 vyjednávala Rada seniorů ČR 1x s premiérem ČR (valorizace penzí, zákon o seniorech, sociální bydlení, minimální starobní důchod), 1x s 1. vicepremiérem a ministrem financí (valorizace penzí 2016, zákon o seniorech), 1x s vicepremiérem pro vědu a výzkum (zákon o seniorech, valorizace penzí 2016), 1x s ministrem zdravotnictví (bezúplatné očkování seniorů proti pneumokokovým infekcím, rekondiční pobyty pro důchodce, hodnocení Memoranda „Za dostupnost zdravotní péče seniorům“) a 1x s ministryní

školství, mládeže a tělovýchovy (státní podpora seniorského sportu, podpora U3V a dalších forem vzdělávání seniorské populace, prosazení výchovy „Společnosti více generací“ do všech typů škol v ČR). U příležitosti Mezinárodního dne seniorů 2016 byla delegace Rady seniorů ČR přijata prezidentem České republiky, při které se mimo jiné řešily (valorizace penzí 2016, zákon o seniorech). Rada seniorů ČR participuje na tvorbě sociálního, zdravotního, bytového, daňového a majetkového zákonodárství státu. V roce 2015 předložilo ministerstvo práce a sociálních věcí Radě k připomínkování **5 návrhů** právních předpisů a **jeden** návrh koncepčního dokumentu. A to:

- návrh nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2016 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájemným, částek, které se započítávají za pevná paliva a částek normativních nákladů na bydlení – uplatněna jedna zásadní připomínka,
- návrh zákona, kterým se mění zákon č.155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů – uplatněna jedna zásadní připomínka,
- návrh zákona o jednorázovém příspěvku důchodci – uplatněna jedna zásadní připomínka,
- návrh zákona, kterým se mění zákon č.111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony – uplatněny 3 konkrétní legislativní návrhy,
- návrh zákona, kterým se mění zákon č.108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů a další zákony – uplatněny 2 zásadní připomínky a 3 konkrétní legislativní návrhy,
- návrh Koncepce sociálního bydlení ČR 2015 až 2025 – uplatněno 5 zásadních připomínek. Ke všem předloženým návrhům bylo zpracováno stanovisko, dále bylo uplatněno 10 zásadních připomínek a 6 konkrétních doplňujících legislativních návrhů.

Kromě uvedeného zpracovala Rada seniorů ČR vlastní návrh zákona o podpoře záležitostí starší generace, který byl předán prezidentovi ČR, předsedovi vlády ČR, MPSV, MF a ministru pro lidská práva a legislativu. **Přijetí zákona významným způsobem ovlivní výsledky plnění Národního akčního plánu pozitivního stárnutí.** Dále předseda Rady oslovil osobními dopisy všech 200 poslanců Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR s požadavkem navýšit tzv. jednorázový příspěvek důchodci z vládních 600 Kč na poslaneckých 1 000 až 1 200 Kč. **Parlament Radě vyhověl a schválil jednorázový příspěvek důchodci na úrovni 1 200 Kč.** Rada seniorů ČR aktivně pracuje v Odborné komisi pro důchodovou reformu, v komisích pro tvorbu Koncepce a zákona o sociálním bydlení a v komisi pro sociální začleňování.

Ministerstvo zdravotnictví předložilo Radě k připomínkování **dva návrhy** právních předpisů, a to:

- návrh nařízení vlády o stanovení vyměřovacího základu u osoby, za kterou je plátcem pojistného na veřejné zdravotní pojištění stát,
- návrh zákona o neziskových zdravotnických organizacích – uplatněny 4 zásadní připomínky.
- K oběma návrhům právních předpisů bylo zpracováno stanovisko, dále byly uplatněny 4 zásadní připomínky.

Kromě uvedeného podnítila Rada seniorů ČR poslaneckou iniciativu a zpracovala legislativní návrh na úpravu zákona č.48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (očkování proti pneumokokovým infekcím jako hrazenou službu pro osoby starší 65 let). **Návrh byl Parlamentem ČR schválen.**

Ministerstvo financí předložilo Radě k připomínkování **dva návrhy** právních předpisů. A to:

- návrh zákona o evidenci tržeb,
- návrh vyhlášky o stanovení vyňatých účtů pro účely automatické výměny informací s jiným státem v rámci mezinárodní spolupráce při správě daní.

K oběma návrhům právních předpisů bylo zpracováno stanovisko.

Oblast G: Rozšíření zdravotní prevence seniorské populace – strategický cíl G1, specifický cíl 1, opatření c)
--

S ohledem na nízkou proočkovanost seniorské populace oproti vyspělým zemím u pneumokokových infekcí usiluje Rada seniorů ČR již od roku 2013 o zařazení tohoto očkování mezi hrazené služby u osob 65+. Splnění tohoto požadavku bylo předmětem jednání se všemi ministry zdravotnictví předchozích i současné vlády. V roce 2015 iniciovala Rada v této věci podání poslaneckého návrhu na úpravu zákona, kterou Parlament ČR přijal. Bezúplatné očkování proti pneumokokovým infekcím je obsahem českého právního řádu od září 2015. Neočekávané problémy ale nastaly při praktickém uplatňování dikce zákona!

Zpráva o plnění Národního akčního plánu podporujícího pozitivní stárnutí spolkem Život 90

Oblast B: Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Strategický cíl B1: Zajistit informovanost společnosti o potřebách starších osob a zvýšit její otevřenost vůči jejich potřebám za účelem jejich lepšího naplňování

Specifický cíl: 1. Zvýšit povědomí ve společnosti o právech starších osob a seniorů
Opatření:

a) Podporovat a šířit informační a vzdělávací materiály zaměřené na ochranu práv starších osob.

Život 90 trvale zveřejňuje informace o životě starších osob, o jejich potřebách na webovém portálu www.seniorum.cz (průměrně 80 000 návštěv měsíčně), na webových stránkách www.zivot90.cz a v médiích včetně celostátních. Portál je podporován z grantové výzvy VÚA MPSV. Součástí nabídek jsou i aktuální legislativní informace a právní poradna, kterou poskytujeme i prezenčně.

d) Realizovat mediální kampaň s cílem podpořit diskusi ve společnosti na téma zvládnutí sociálně negativních jevů ve společnosti spojených se sociálním začleňováním ohrožených skupin - starších lidí do společnosti.

V rámci realizace projektu "Podpora sociálního začleňování na místní a regionální úrovni" Život 90 uskutečnil celostátní kampaň „Babička je lepší než auto“, podpořenou z MPSV VUA. V kampani jsme zdůrazňovali potřebu prarodičů pro nejmladší generace, což se projevuje nejen ve funkčním spojení (hlídání vnoučků), ale především v předávání hodnot. Klip kampaně byl oceněn Českou televizí, a proto bude vysílán ještě celý rok 2016.

Strategický cíl B2: Zajistit ochranu starších osob před diskriminací a všemi projevy nedůstojného zacházení, týrání a zneužívání

Specifický cíl 1: Zvýšit ochranu práv starších osob a seniorů (před diskriminací a jinými zásahy do jejich práv, před zneužíváním, špatným zacházením, týráním a zanedbáváním, posílení jejich samostatnosti a možnosti ochrany a vymahatelnosti jejich práv, zvýšení prevence před nabídkami např. nebankovních půjček a současně zvýšení postižitelnosti podvodných prodejců)

c) Podporovat dostupnost různých forem pomoci, podpory a poradenství pro seniory (zejména právní, psychologické, sociální, zdravotní, finanční apod.). Připravit výzvy z Operačního programu Zaměstnanost na zajištění odborného a sociálního poradenství pro seniory různými formami s využitím různých informačních nástrojů.

Život 90 se na nepřetržitě a bezplatné lince krizové pomoci Senior-telefon soustavně věnuje případům seniorského abusu. Počet nahlášených případů i v roce 2015 opět vzrostl na varujících 475! Nejčastějším bylo mezigenerační týrání, násilí a zanedbávání péče. Na druhém místě pak partnerské. Statisticky významný počet představují i případy, kdy byla agresorem úřední osoba, pečující profesionál.

Dále Život 90 poskytuje soustavně poradenství sociální, právní, psychologické, zdravotní, finanční, technologické v různých formách a bez dotací z veřejných rozpočtů. V roce 2015 využilo poradny Života 90 celkem 1964 uživatelů.

e) Zpracovat analýzu právního rámce péče a zacházení se staršími osobami z hlediska prevence a ochrany starších osob před nedůstojným zacházením, týráním a zanedbáváním, realizovat výzkum o seniorském abusu.

Život 90 se tématu seniorského abusu věnuje soustavně od roku 2006. **I když opakovaně upozorňujeme na potřebu relevantního výzkumu o výskytu tohoto jevu v ČR, nebyl uskutečněn.** Jediný výzkum, který podpořilo Ministerstvo zahraničí (!) v roce 2006. Chybí nám relevantní data. Máme k dispozici statistiku Policie ČR, ale ta zachycuje pouze nahlášené případy, těch může být asi jen 10% výskytu. Na vládní úrovni je seniorský abusus nesprávně redukován na oblast domácího násilí, což neodpovídá mezinárodnímu pojetí a dokumentům OSN.

ch) Navázat spolupráci s neziskovým sektorem za účelem zvýšení informovanosti odborné i široké veřejnosti o nepřijatelnosti špatného zacházení, zanedbávání a všech forem zneužívání zranitelnosti starších osob a seniorů, prevenci a možnostech řešení a zlepšení spolupráce

Život 90 sleduje případy špatného zacházení, reaguje na ně upozorněním příslušnému orgánu státní správy i mediálním zveřejněním.

K 15. červnu 2015, tak jako každý rok k World Elder Abuse Awareness Day, uspořádal Život 90 konferenci o seniorském abusu, které se zúčastnili odborníci, formální i neformální pečující, senioři i novináři. Výstupy byly prezentovány ve 4 celostátních médiích.

Specifický cíl 2: Participace na veřejných/politických záležitostech v oblasti lidských práv v souvislosti se seniorskou problematikou v mezinárodní oblasti
--

a) Podílet se v rámci Pracovní skupiny EHK pro stárnutí (UNECE Working Group on Ageing) na zpracování "Zprávy o plnění Regionální implementace strategie Evropského hospodářského prostoru k Madridskému mezinárodnímu plánu aktivního stárnutí (MIPAA) pro léta 2012 - 2016 a projednat možnost finanční spoluúčasti pro činnost UNECE Working Group on Ageing.

Život 90, jako řádný člen Age Platform Europe a přidružený člen Help Age International se podílel na zpracování zprávy o plnění RIS.

b) Spolupracovat v oblasti lidských práv týkajících se seniorů v rámci činnosti Otevřené pracovní skupiny OSN ke stárnutí v New Yorku.

Život 90, jako přidružený člen Help Age International přispívá k činnosti Otevřené pracovní skupiny – Open Working Group UN.

Oblast C: Celoživotní učení

Strategický cíl C2: Zvýšit podíl seniorů zapojených do vzdělávání zejména prostřednictvím U3V a akademie seniorů, a to s ohledem na místní dostupnost

Specifický cíl 1: Rozvíjet programy středních škol, U3V a další vzdělávací aktivity pro seniory, a to jak formou kontaktní výuky, tak způsobem vhodným pro zajištění dostupnosti i v menších městech a obcích

Život 90 poskytl vzdělávání formou pravidelných lekcí akademie seniorů a centra denních služeb 585 seniorům, přičemž bylo poskytnuto celkem 6 518 hodin přímé péče. Kontaktní výuka v malých skupinách (do 20 studentů) je zaměřena na cizí jazyky, ovládání moderních technologií, rehabilitační a holistická cvičení, zdravotně pohybové a naučné aktivity, keramiku a malířství, aranžovací techniky. Dále Život 90 uspořádal přednáškové cykly věnované

- zdravotně
- finanční gramotnosti
- zdravé výživě
- performativním uměním (Akademii umění), který podpořilo Ministerstvo kultury.

Oblast E: Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Strategický cíl E1: Posilování stabilních mezigeneračních vztahů a spolupráce v rodině, komunitě i na celospolečenské úrovni

Specifický cíl 1: Posilování kvality sdělovacích prostředků s ohledem na profesionalitu, osobní zodpovědnost a serióznost

a) Zvyšovat povědomí veřejnosti o potenciálu a přínosech starších pracovníků a seniorů pro společnost

b) Vytvářet prostor pro veřejnou diskusi zaměřenou na destigmatizaci seniorů, proces stárnutí a postavení seniorů ve společnosti, detabuizaci smrti, šíření příkladů dobré praxe mezigenerační spolupráce aj.

Život 90 uskutečnil celostátní kampaň „Babička je lepší než auto“, podpořenou z MPSV VUA. V kampani jsme zdůrazňovali potřebu prarodičů pro nejmladší generace, což se projevuje nejen ve funkčním spojení (hlídání vnuček), ale především v předávání hodnot. Klip kampaně byl oceněn Českou televizí, a proto bude vysílán ještě celý rok 2016.

Specifický cíl 2: Zvyšovat respekt k životu starších lidí, podporovat dialog a spolupráci mezi žáky a seniory na základních a středních školách

d) Při zvyšování úcty ke stáří, rozvíjení dialogu a spolupráce zohledňovat při realizaci jednotlivých aktivit znevýhodněné a zranitelné skupiny seniorů (např. oběti totalitních režimů, osamocené seniory aj.).

e) Podporovat mezigenerační subjektivní ústní předávání historie 20. století žákům základních a středních škol, motivovat školy k pořádání diskuzí s významnými pamětníky.

Život 90 se soustavně věnuje vícegeneračnímu subjektivnímu ústnímu předávání historie. Cykly Ctíce předky, sebe ctíme, Přežili jsme..., Benefice, Lásky, Legendy opery byly podpořeny v rámci VÚA MPSV. V nich představuje osudy a hodnoty významných osobností nejstarší generace a jejich odkaz pro dnešek i budoucnost. Celkem 25 pořadů navštívilo více než 1200 posluchačů. Život 90 spolupracuje se Živou pamětí a Pamětí národa.

Specifický cíl 3: Rozvíjet podmínky pro mezigenerační setkávání a spolupráci

a) Podpořit rozvoj mezigeneračních komunitních center poskytujících zázemí pro setkávání napříč věkovými a sociálními skupinami, které zprostředkovávají vzdělávací, zájmové a další aktivity a služby.

Život 90 dlouhodobě, od roku 1995, rozvíjí komunitní centrum pro seniory a jejich blízké Dům Portus. Jsou v něm poskytovány sociální, zdravotní služby, vzdělávání, kulturní programy. Významná je provázanost dílčích služeb a programů a jejich synergie. Návštěvnost centra přesahuje 10 000 osob ročně.

V centru Dům Portus pracuje soustavně 145 dobrovolníků, především z řad seniorů. Na jednorázových akcích pak dalších 65.

Strategický cíl E2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit.

Strategický cíl E2: Podpořit zapojení seniorů do dobrovolnické činnosti a překonání mýtu, že senioři mohou být pouze „příjemci“ dobrovolných aktivit

Specifický cíl 1: Rozvoj dobrovolnictví na základě nového zákona o dobrovolnictví a podpory dobrovolných činností

c) Podporovat zapojení seniorů do projektů podporujících dobrovolnické aktivity ve veřejných službách a institucích, jako například ve školství (pěší doprovod dětí do škol, hlídání přechodů před školami, doučování, smysluplné využití volného času dětí), v knihovnách, v nemocnicích nebo v sociálních a zdravotních službách (domovy pro seniory, aj.).

d) Podpořit zapojení seniorů do sousedské i širší komunity a podpořit vzájemnou výpomoc mezi seniory (např. využívání tzv. časové banky).

Život 90 uskutečňuje dlouhodobý projekt Hausbesuche bei immobilen NS-Opfern durch Senioren-Ehrenamtliche, podpořený nadací Stiftung „Erinnerung, Verantwortung und Zukunft“. Podílí se na něm 40 seniorů, kteří pečují o osamělé seniory se sníženou mobilitou, oběti německé okupace.

V centru Dům Portus, který je popsán výše, pracuje soustavně 145 dobrovolníků, především z řad seniorů. Na jednorázových akcích pak dalších 65.

Oblast F: Kvalitní prostředí pro život seniorů

Strategický cíl F1: Zvyšovat aktivní zapojení seniorů do komunitního života, usilovat o snižování sociálních a územních rozdílů v přístupu k veřejným službám

Specifický cíl 1: Zapojit seniory do diskuze nad důležitými opatřeními týkající se života obyvatel na místní a krajské úrovni

a) Podporovat prohlubování spolupráce krajských a místních samospráv se seniorskými a proseniorskými organizacemi ve prospěch života seniorů - vzájemná výměna informací, zdroj validních dat o potřebách seniorů na území kraje, dostupnost zdravotních a sociálních služeb, podpora aktivního života seniorů

b) Sbírat a oceňovat podněty pro nové koncepce práce se seniory a podporovat jejich přenos do praxe na místní a krajské úrovni.

Spolek Život 90 je od roku 2013 iniciátorem pravidelných konferencí Stáří spojuje, které se zabývají problémy stárnoucího člověka a společnosti ve smyslu využití vzájemných potenciálů. Otevírá témata, jako je vzájemná participace, objektivní i subjektivní hodnocení překážek, existenciální výzvy, smysl života nebo vyprázdněnost pojmů a politik. Účastníky konference byli odborníci, pracovníci veřejné správy a regionální politici. Na ročníku 2015 bylo předneseno 15 příspěvků a přijata závěrečná Deklarace, která vycházela z diskuzního dokumentu „Co potřebují senioři v hlavním městě Praze“. Konference je příkladem spolupráce na regionální úrovni.

Specifický cíl 2: Usilovat o snižování sociálních a územních rozdílů v přístupu k veřejným službám.

b) Prostřednictvím výběrových dotačních řízení podporovat kulturní aktivity, které nabízejí hodnotné využití volného času seniorů, jsou zdrojem jejich seberealizace a sociálních kontaktů, přispívají k prevenci sociálního vyloučení a izolace seniorů a jsou příležitostmi pro posílení mezigeneračních kontaktů a sounáležitosti.

Život 90 využívá dotačních řízení na celostátní i regionální úrovni pro podporu tvůrčího potenciálu starší generace. Arteterapií a kulturními programy rozvíjí motivaci seniorů a zdravotně postižených seniorů, kteří pro své omezení (snížená hybnost, nedostatek finančních prostředků, samota, aj.) nemají možnost plně se podílet na běžném kulturním a společenském životě, k uplatnění osobních schopností. Cílem je aktivizovat seniory, omezit deficit psychických aktivit, zpomalit proces stárnutí – regenerací vnitřní energie člověka a zlepšení psychické a fyzické kondice stimulující arteterapií. Jednotlivé činnosti jsou metodicky a tematicky vedeny odbornými lektory. Volíme formy aktivní tvorby i kultivace vnímání kulturních hodnot. Ve spolku Život 90 působí hudební a pěvecké skupiny, jejich průměrný věk je 75 let. Aktivity jsou podporovány Ministerstvem kultury a Městskou částí Praha 1.

ŽIVOT 90 provozuje také Divadlo U Valšů, které je podporováno grantem VÚA MPSV, Státním fondem kultury, hlavním městem Prahou i Městskou částí Praha 1. Jedná se o jedinou scénu v Praze i v celé České republice, kde je stáří v hlavní roli (chcete-li into main stream) v hledišti i na jevišti. Divadlo U Valšů je vůči seniorským divákům vstřícné především repertoárem, bezbariérovým přístupem, nízkou cenou vstupenek a termíny představení. Divadlo akcentuje reminiscenční aspekt své činnosti a nabízí tak seniorům možnost společně zavzpomínat, udržovat a předávat hodnoty zkušenějších generací, a zároveň se obracíme také k nejmladšímu publiku, abychom se jim pokusili zprostředkovat zkušenosti lidí o několik generací starších a přispěli tím k budování mezigeneračního dialogu. Každým rokem divadlo navštíví přes 5500 diváků, převážně z cílové skupiny seniorů, v posledních dvou letech ale také přibývá návštěvníků mladších generací (především lidé ve středním věku, vybraných vzpomínkových představení se účastní také žáci středních škol).

Specifický cíl 3: Vytvořit podmínky pro trvalý rozvoj komunitních center, senior cohousingu a Systému integrovaných podpůrných služeb (SIPS)

b) Otevřít diskusi o podpoře a rozvoji komunitních center a senior co-housingu, které jsou příležitostmi pro udržení a rozvoj schopností starších lidí či prostoru pro svépomoc a spontánní mezigenerační solidaritu

Na výše zmíněné konferenci Stáří spojuje, kterou každoročně pořádá spolek Život 90, byl už v roce 2014 německými experty prezentován koncept co-housingu. Opakovaně v letech 2014 a roce 2015 byl představen Systém integrovaných podpůrných služeb v komunitě přímo jeho

autorem Dr. Zdeňkem Kalvachem, který je členem výboru spolku Život 90. Život 90 je významným propagátorem uvedených komunitních řešení.

Strategický cíl F2: Vytvářet prostředí s odpovídající infrastrukturou, vhodnou nabídkou různých forem bydlen a dostatečné občanské vybavenosti, vytvářet podmínky pro bezpečný život seniorů

Specifický cíl 5: Zvýšit bezpečnost a ochranu seniorů s důrazem na témata prevence kriminálních útoků, domácího násilí, poškozování spotřebitele – zákazníka a bezpečnost v dopravě, skrytého nebezpečí v oblasti rizikového chování na internetu

a) Organizovat semináře a přednášky zaměřené na prevenci kriminálních útoků, prevenci domácího násilí, způsoby zabezpečení majetku, skryté nebezpečí v oblasti rizikového chování na internetu, prevenci poškozování spotřebitele – zákazníka, kurzy sebeobrany, a to ve spolupráci policejních škol s útvary Policie ČR.

Život 90 se na nepřetržitě a bezplatné lince krizové pomoci Senior-telefon soustavně věnuje případům seniorského abusu. Počet nahlášených případů i v roce 2015 opět vzrostl na varujících 475! Nejčastějším bylo mezigenerační týrání, násilí a zanedbávání péče. Na druhém místě pak partnerské problémy. Statisticky významný počet představují i případy, kdy byla agresorem úřední osoba, pečující profesionál.

Dále Život 90 poskytuje soustavně poradenství sociální, právní, psychologické, zdravotní, finanční, technologické v různých formách a bez dotací z veřejných rozpočtů. V roce 2015 využilo poradny Života 90 celkem 1964 uživatelů.

Život 90 sleduje případy špatného zacházení, reaguje na ně upozorněním příslušnému orgánu státní správy i mediálním zveřejněním.

K 15. červnu 2015, tak jako každý rok k World Elder Abuse Awareness Day, uspořádal Život 90 konferenci o seniorském abusu, které se zúčastnili odborníci, formální i neformální pečující, senioři i novináři. Výstupy byly prezentovány ve 4 celostátních médiích.

c) Prostřednictvím pořádání seminářů a přednášek a využitím veřejnoprávních sdělovacích prostředků zvýšit informovanost seniorů – spotřebitelů o nekalých obchodních praktikách.

Život 90 se soustavně sleduje případy nekalých obchodních praktik, které působí v osobním i virtuálním prostředí, v ubytovacích službách. Upozorňuje na ně Radu vlády pro seniory, varuje na zneužívání seniory prostřednictvím médií.

Život 90 vypracoval a vydal brožury Stop násilí na seniorech, Desatero bezpečného internetu, Desatero pro výběr domova pro seniory.

Oblast G: Zdravé stárnutí

Strategický cíl G1: Zvyšovat informovanost nejen seniorů o zdravém životním stylu a motivovat je k odpovědnosti za své zdraví

Specifický cíl 1: Zvýšit informovanost o významu zdravého životního stylu a prevence nemoci mezi všemi věkovými skupinami se zaměřením na občany starší 50 a více let tak, aby mohli na základě znalostí a informací rozhodovat o svém životě.

a) Realizovat cílené informační kampaně o pozitivních dopadech podpory zdraví pro seniory za využití nástrojů sociálního marketingu.

Život 90 se soustavně věnuje šíření vědomostí o zdravém životním stylu, o osobní odpovědnosti člověka za své zdraví. Proto uspořádal i cykly přednášek o zdravé výživě a svépomocné podpoře zdraví v seniorském věku.

b) Podporovat rehabilitaci a následnou péči.

Život 90 poskytuje ucelenou rehabilitaci a fyzioterapii, jako součást konceptu respitního pobytového centra.

c) Zajistit lepší finanční dostupnosti očkování pro dospělé jako nejjednodušší formy zdravotní prevence.

Život 90 se podílel na prosazení §30 novely zákona 48 /1997 o veřejném zdravotním pojištění, ve které je zakotvena úhrada očkování proti pneumokokovým infekcím. Na jednání rady vlády trvale podporuje zástupce Života 90 respektování stanoviska Světové zdravotnické organizace, České vakcinologické společnosti, Národní imunizační komise v této věci. Bohužel tato stanoviska nerespektují zdravotní pojišťovny ani Ministerstvo zdravotnictví.

Strategický cíl G2: Vytvářet dostatečnou nabídku preventivních programů v komunitě a ve společnosti, která akcentuje holistický přístup

Specifický cíl 2: Podpořit aktivity a projekty související s tématem zdravého stárnutí s ohledem na rozmanité potřeby seniorů (s ohledem na jejich věk, etnický původ, socioekonomický statut)

c) Každoročně udělovat formát ocenění za nejlepší aktivitu v oblasti péče o seniory

Život 90 dává prostor ministru zdravotnictví předat na slavnostním večeru v Národním divadle Cenu Makropulos nejlepší službě (sociálně-zdravotní) v péči o seniory.

.....

Oblast H: Péče o seniory s omezenou soběstačností

Strategický cíl H1: Nastavit škály zdravotních a sociálních služeb, které odpovídají rozdílným potřebám a specifickým životním situacím seniorů

Specifický cíl 3: Podpořit rozvoj informačních a komunikačních technologií a služeb asistovaného života pro seniory v ČR

a) Zpracovat návrh udržitelného systému pro rozvoj fungování služeb asistovaného života pro seniory

Život 90 již v roce 2008 předložil Radě vlády návrh Celostátního systému služeb asistovaného života. Následně se podílel na dalších koncepčních dokumentech, které se staly podkladem pro jednání vlády.

b) Splnit usnesení vlády č. 769 z 2011 a realizovat Koncepti rozvoje technologií a služeb asistovaného života pro seniory

Život 90 konstatuje, že toto usnesení není respektováno a nebylo splněno.

d) Podporovat zapojení do mezinárodních programů podporujících rozvoj asistivních technologií pro seniory prostřednictvím spolupráce mezi státní správou a akademickou a soukromou sférou a každoročně vyhodnocovat dosažený pokrok.

e) Projednat možnosti zapojení a finanční spoluúčasti ČR do Společného programu aktivního a asistovaného žití („Active and Assisted Living Joint Programme“, AAL 2).

Život 90 soustavně prosazuje zapojení České republiky do AAL programů. Byl k tomu vyzván představitelem Evropské komise již v roce 2007. Bohužel, toto opatření nebylo dosud splněno.

Strategický cíl H2: Zvýšit informovanost neformálních pečujících, kteří využívají svůj maximální potenciál jak ve svém zaměstnání, tak v rámci péče o své blízké

Specifický cíl 1: Téma podpory pečujících osob zohlednit při budoucí standardizaci činnosti sociální práce s cílem zkvalitňovat podmínky pro pečující rodinné příslušníky a motivovat je k účasti na péči o své starší rodiče

a) Realizovat informační kampaň a osvětu o možnostech péče o seniory rodinnými příslušníky za účelem zvýšení jejich motivace a zároveň prestiže pečujících, zvyšovat povědomí seniorů a pečujících osob o možnostech a nabídce dostupné pomoci.

Život 90 zpracoval a realizoval mediální a outdoorovou kampaň „Ženy uprostřed“, která byla podpořena z programu VÚA MPSV, a byla zaměřena na těžkosti a podporu žen pečujících o své blízké.

b) Konceptně se zabývat otázkou podpory neformálně pečujících v situaci, kdy pečují o osobu blízkou, závislou po přechodnou dobu na péči jiné osoby v jejím domácím přirozeném prostředí, pokud spolu nežijí ve společné domácnosti, a to včetně podpory finanční a legislativní: - zabývat se zřízením institutu pečovatelského volna - usnadnit návrat do zaměstnání pro osoby nad 50 let pečujících o osobu blízkou podobně jako u rodičovské dovolené - vyhodnotit oblast příspěvku na péči

Život 90 se věnuje situaci neformálních pečujících osob a navrhuje řešení.

c) V souladu s řešením problematiky sociálně zdravotního pomezí podporovat aktivity směřující na rozšiřování terénních a s nimi souvisejících odlehčovacích služeb pro neformální pečující.

Posláním spolku Život 90 je podporovat seniory tak, aby mohli žít ve svém vlastním prostředí, tak dlouho, jak je to jen možné. Za tím účelem poskytuje terénní a ambulantní služby, které jsou na pomezí sociálním a zdravotním.

Př. č. 3 - Vyhodnocení krajských úřadů a magistrátů

Jihočeský kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Podpořeno 20 projektů pro cílovou skupinu seniory v celkové výši 1 700 000 Kč. Částka byla rozdělena mezi neziskové organizace, domovy pro seniory, apod.
- Vyhlášen Krajský dotační program na podporu sociálních služeb s celkovou alokací 20.000.000,- Kč, v rámci kterého byly podpořeny mimo jiné sociální služby zaměřené na cílovou skupinu seniorů.
- Krajské radě seniorů Jihočeského kraje byl schválen finanční příspěvek ve výši 140 tis Kč k zajištění činnosti.

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Preventivní PČR - preventivními programy pro seniory v domovech pro seniory a dalších zařízeních. Byla řešena témata „Jak se nestát obětí trestného činu či přestupku" a „I senior se může bránit“. Projekt byl zacílen na specifickou problematiku trestné činnosti páchané na seniorech.

Jihomoravský kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Byla schválena Koncepce rodinné politiky Jihomoravského kraje na období 2015-2019. Obsahuje opatření na podporu zdravého životního stylu, mezigeneračních vztahů, pečujících osob a dotačních programů pro obce a NNO. Dále je podpora seniorů zanesena v Programovém prohlášení Jihomoravského kraje ve volebním období 2012 – 2016.

C. Celoživotní učení

- Podporováno v rámci dotačních programů v oblasti rodinné politiky pro NNO a obce. Finančně podpořen projekt Aktivní senior pro 21. století, jehož cílem je přímá podpora vzdělávání seniorů v domácím prostředí. Mezi základní aktivity patří například vzdělávání seniorů dobrovolníků pro aktivní život v komunitě. Ve spolupráci s Masarykovou univerzitou zajištěna realizace kurzů U3V přímo v domovech pro seniory, což umožnilo širšímu okruhu osob žijících v pobytových zařízeních sociálních služeb zapojit se do vzdělávání.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpořen pilotní projekt na podporu mezigeneračního dialogu, realizován na školách prostřednictvím výukových programů, které mají posloužit jako základ pro tvorbu potřebných dokumentů. Na základě získaných poznatků z besed a asi 4.000 dotazníků byla vytvořena metodická příručka, která pedagogům nabídne doporučení, jak téma života seniorů začlenit do školních vzdělávacích plánů.
- Podpora projektu Senior point, který je zaměřen na podporu života seniorů formou realizace kontaktních míst. Cílem je zapojit seniory do aktivního způsobu života kolem nich, pomoci jim orientovat se v každodenní záplavě informací, a usnadnit jim např. komunikaci s úřady a institucemi.

- Podpora projektu Trojlístek - zprostředkování kontaktu mezi náhradními babičkami a rodinami s dětmi. Projekt mj. reaguje na nedostatek míst v zařízeních předškolní péče.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Web rodinné politiky Jihomoravského kraje obsahuje verzi pro seniory a slabozraké. Problematika péče o seniory je dlouhodobou prioritou Jihomoravského kraje a je zacílena na podporu terénních a ambulantních služeb.
- Finanční podpora určená na aktivity krajské Rady seniorů ČR pro informovanost seniorů v oblastech právních, sociálně-zdravotních a bezpečnostních.

G. Zdravé stárnutí

- Dotační programy pro obce a NNO v oblasti rodinné politiky mj. na podporu zdravého životního stylu. Projekt Senior pasy – jižní Morava je prvním regionem ČR, který již od roku 2010 pomáhá seniorům systémem slev, které mohou čerpat nejen na území Jihomoravského kraje, ale i v dalších krajích ČR a v zahraničí (Rakousko, Slovensko).
- Podpořeny projekty v rámci dotačních programů „Podpora rozvoje cyklistiky a cyklistické dopravy v JMK“, „Podpora udržování čistoty cyklistických komunikací a úpravy běžeckých lyžařských tratí v Jihomoravském kraji“. Realizace projektu „Zdravý kraj“ a „Zdravě a bezpečně v JMK“. V rámci projektu "Zdravý kraj" se uskutečnila konference na téma Alzheimerovy choroby.

Karlovarský kraj

C. Celoživotní učení

- Konference na téma „Psychologie barev“, určená seniorům Karlovarského kraje.
- Podpora univerzity třetího věku při Vysoké škole Karlovy Vary, poskytnut příspěvek ve výši 40 000 Kč.
- Finanční podpora portálu www.dvkk.cz; portál dalšího vzdělávání, kde jsou kurzy pro veřejnost vč. starších občanů.
- Spolu s Domem zahraniční spolupráce uspořádána akce „Na kafe s Erasmem+“, probíhá průběžně.

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Konference na podporu pečujících osob.

Královéhradecký kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Posilování hodnot rodin a mezigeneračních vztahů, podpora zdravého života ve zdravém prostředí je mj. tématem Koncepce rodinné politiky Královéhradeckého kraje 2012 – 2016.
- Od roku 2005 funguje Komise Rady Královéhradeckého kraje pro řešení problematiky seniorů, která je mj. nástrojem pro zapojení seniorů do spolurozhodování na regionální úrovni.

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Podpořeny služby odborného sociálního poradenství. Dlouhodobě je podporována činnost poradny Rady seniorů ČR.

- Na základě podnětů a aktivního vyhledávání neregistrovaných sociálních služeb byla vedena 3 správní řízení (ve dvou případech uložena pokuta za správní delikt, z toho 1 řízení pravomocně ukončeno, ve druhém po potvrzeném odvolání podána správní žaloba).

C. Celoživotní učení

- Nabídka vzdělávacích programů pro pedagogické pracovníky, zejména v oblasti rozvíjení etické výchovy a zpracování příslušných materiálů pro další využití ve výuce.
- Klíčovým dokumentem pro oblast vzdělávání je Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Královéhradeckého kraje 2012-2016. Byly vytyčeny cíle: podpora rozvoje nabídky dalšího vzdělávání pro dospělé, vytváření podmínek pro růst vzdělanosti dospělých, vytváření podmínek pro získání, změnu, rozšíření či zvýšení kvalifikace dospělých. Královéhradecký kraj podporuje využívání kapacit středních škol pro realizaci dalšího vzdělávání. Problematice dalšího vzdělávání se věnovala rovněž Strategie rozvoje lidských zdrojů Královéhradeckého kraje pro období 2007 - 2015.

Od r. 2006 Královéhradecký kraj motivuje občany k dalšímu vzdělávání zapojením do akce Týdny vzdělávání dospělých®.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Ve školách v rámci např. dnů otevřených dveří, se konají společné činnosti žáků a seniorů. Školy pravidelně zvou na besedy se svými žáky pamětníky významných událostí z regionu, čímž se mj. posiluje kontakt se seniory.
- Aktivity podporující mezigenerační soužití patří mezi činnosti, které mohou být každoročně podpořeny v rámci dotačních programů Královéhradeckého kraje.
- Některé školy zřizované krajem navázaly spolupráci s domovy pro seniory či s domy s pečovatelskou službou formou pravidelných návštěv těchto zařízení. Žáci tak při svých návštěvách seniory potěší svým vystoupením nebo docházejí seniorům pravidelně předčítat z jejich oblíbených knih v případech, kdy jim již neslouží zrak jako dříve.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Královéhradecký kraj každoročně uděluje cenu za přínos v sociálních službách, a to v šesti kategoriích. Již podruhé bylo udílení ceny spojeno s oslavou Mezinárodního dne seniorů.
- Královéhradecký kraj je zapojen do projektu Senior pas, který přináší systém slev na výrobky a služby pro držitele karet Senior Pas.
- Královéhradecký kraj podporuje každoročně prostřednictvím darů kulturní, volnočasové a sportovní aktivity seniorů. V roce 2015 byly mj. podpořeny sportovní hry seniorů a projekt podporující výměnu zkušeností v oblasti soc. služeb podporujících život osob se zdravotním postižením a seniorů v jejich přirozeném prostředí.
- Při vytipování vhodných oběhů nízkopodlažních vozidel se vždy přihlíží k počtům jednotlivých cestujících s průkazy TP, ZTP, ZTP/P, dětí věku do 6 let či osob ve věku nad 70 let, lokalitě, ve které vozidlo jezdí, trase linek (dostupnost zdravotních či sociálních služeb, škol apod.), proběhy vozidel a promítá se zde snaha o vzájemnou koordinovanost (cestující, který přijede bezbariérově přístupným vlakem a musí přestupovat, nastoupí do bezbariérově přístupného autobusu). Dochází ke zlepšení dopravní obslužnosti seniorů, zejm. v menších obcích. Došlo také k rozšíření počtu nasazovaných železničních spojů, kde jsou přístupná nízkopodlažní vozidla.

- KHK společně s Romanou Mazalovou, spoluautorkou filmu Šmejdi, připravil projekt, kdy jsou senioři vzdělávání zábavnou formou, pomocí komentovaného divadelního představení s možnostmi nácviku obranných technik. Projekt je realizován za finanční podpory MVČR.

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Schválena Koncepce zdravotnictví Královéhradeckého kraje 2016 – 2020. K jejím dlouhodobým cílům patří navýšení počtu lékařů zabývajících se gerontologickou problematikou nebo majících atestaci z medicíny dlouhodobé péče, zlepšení hygienických a sociálních podmínek pro gerontologické pacienty zásadní úpravou stávajících a výstavbou nových objektů a navýšení kapacit lůžek pro dlouhodobou péči ve vybraných lokalitách.
- Aktivity na podporu neformálních pečovatelských skupin patří mezi činnosti, které mohou být každoročně podpořeny v rámci dotačního programu Královéhradeckého kraje pro podporu činností, které navazují, kooperují nebo rozšiřují sociální služby, a pro podporu prarodinných aktivit v Královéhradeckém kraji.
- V rámci pobytových sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů vzrostl podíl kapacit domovů se zvláštním režimem, poskytujících služby pro osoby se stařeckými demencemi. Důvodem je obtížná řešitelnost potřeb lidí s demencemi v přirozeném prostředí.
- V roce 2015 se Královéhradecký kraj připojil k partnerství Týdne sociálních služeb ČR.
- V Královéhradeckém kraji se dlouhodobě daří podporovat rozvoj pečovatelské služby (posílením financování pečovatelských služeb a navyšování objemu přímé práce). Stejně tak se průběžně zvyšuje i podpora dalších druhů služeb. V roce 2015 meziročně stoupla podpora terénních služeb z veřejných zdrojů cca o 10 mil. Kč. Kromě rozvoje pečovatelské služby je také systematicky podporován růst osobní asistence poskytované v přirozeném prostředí.

Liberecký kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Implementace opatření do Programu rozvoje Libereckého kraje 2014-2020, cíl B3a.5 – Zajistit pro osoby se zdravotním postižením podmínky pro integraci do společnosti a zabezpečit důstojný život seniorů.

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Liberecký kraj mapuje neregistrované sociální služby a v roce 2015 zahájil dvě správní řízení. V jednom případě byla uložena pokuta za správní delikt, v druhém probíhá odvolání.
- Navázání komunikace s neziskovým sektorem a zapojení jeho zastřešující organizace do různých pracovních skupin a uskupení při krajském úřadu – např. pracovní skupina pro neziskový sektor jako poradní orgán člena rady kraje, NNO zastoupeny v Regionální stálé konferenci Libereckého kraje. Smlouva o účelové dotaci pro zastřešující organizaci NNO. NNO jsou příjemci dotací z Dotačního fondu Libereckého kraje. Uzavření smlouvy o zpracování studie „Nestátní neziskové organizace, jejich postavení a budoucnost v Libereckém kraji“.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- **Organizace výtvarných soutěží** na příslušné téma, dny seniorů, besedy – aktivity jsou v kompetenci jednotlivých škol.
- V návaznosti na projekty UNIV a UNIV 2 jsou nadále **školy podporovány jako centra vzdělávání a celoživotního vzdělávání**, k podpoře celoživotního vzdělávání přispívají každoroční veletrhy vzdělávání či Týdny vzdělávání dospělých.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- V rámci Krajské koordinační struktury pro plánování sociálních služeb v Libereckém kraji byla **ustanovena pracovní skupina „Senioři“**, na obecní úrovni probíhá komunitní plánování sociálních služeb, kde jsou ustanoveny pracovní skupiny zabývající se problematikou seniorů. V říjnu se uskutečnilo pod záštitou hejtmana Libereckého kraje setkání Krajské rady seniorů.
- Zapojení příspěvkových organizací kraje (např. domovy důchodců, atd.) do pracovních skupin pro tvorbu dokumentu **Program rozvoje Libereckého kraje 2014-2020**, projednávání, vypořádání a případné zapracování jejich podnětů do dokumentu.

G. Zdravé stárnutí

- Spolupráce s odborem zdravotnictví při přípravě akce Dny zdraví v Libereckém kraji.
- Liberecký kraj je členem NSZM – kategorie E. Podporuje aktivity, kterými usiluje o dosažení kategorie D. Např. vytvořením **dotačního programu Podpora místní agendy 21**.
- V rámci naplňování programu Dlouhodobého zlepšování zdravotního stavu obyvatel Libereckého kraje bylo realizováno mnoho akcí a projektů. Proběhl již **třetí ročník akce „Pojďme žít zdravě“** v rámci „Dne zdraví ve Zdravém Městě“. Široký sortiment prostředků zdravotnické techniky, ortopedických pomůcek nabídli zaměstnanci nemocniční lékárny všem občanům města, tedy i seniorům, současně s odborníky ze Státního zdravotního ústavu dislokované pracoviště v Liberci, kteří přijeli s nabídkou měření vybraných ukazatelů zdravotního stavu.

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- **Otevření kamenného hospice** – odlehčovací služby v pobytové formě, provázání zdravotní a sociální péče. Rozvoj terénní odlehčovací služby a odborného sociálního poradenství.
- V roce 2015 byla úspěšně dokončena rekonstrukce objektu pro lůžkový hospic s kapacitou 28 lůžek. Hospic byl vybaven nábytkem a zdravotnickými technologiemi. Celková částka rekonstrukce budovy hospice byla 108,4 mil.
- Od roku 2013, tedy i v roce 2015, odbor zdravotnictví KÚ pravidelně zpracovává vyjádření k zpracovaným závěrům a jednotlivým cílům NAP pro Alzheimerovu nemoc a další obdobná onemocnění pro léta 2014 – 2017.
- Příklady dobré praxe poskytovatelů sociálních služeb: umožnit klientům pravidelné nákupy, organizace cvičení, kroužků, besed, tanečních zábav, uspořádání výletů do okolí, exkurzí, dny otevřených dveří, akce organizované s možností účasti veřejnosti: kavárničky, vystoupení pěveckých sborů, besedy o profesích, koncerty, výstavy, návštěvy divadel, akce pořádané kulturními subjekty ve městě s možností setkávání seniorů, vzájemná informovanost o akcích mezi sociálními službami pro seniory, setkávání napříč generacemi, přístupné areály zahrad veřejnosti, využívání nabídek činností od veřejnosti,

aktivity pořádané v domově přístupny i veřejnosti, informování o dění v blízkém okolí, atd.

Moravskoslezský kraj

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

Pravidelná informovanost cílové skupiny formou krajské čtyřstrany v denících Právo a Deník dle aktuálních témat kvartálně (2013-2015) a měsíčně (2016).

- Využití webu MSK formou aktualit k tématu.
- Využití facebook MSK k tématu průběžně.
- Využití vysílacího času pro prezentaci aktuálních témat na rádiích Orion a Čas.
- Medializace spolupráce s aktivisty ČSBS pro vzdělávání mládeže v rámci programu Historická paměť.
- Účast představitelů MSK k problematice v regionálním vysílání ČT 1.
- Popularizace oblasti ve spotu o aktivitách MSK k 15. Výročí existence krajů v ČR.
- Vydání a distribuce letáků „Jak vybrat pobytovou službu“, „Průvodce opatrovnictvím“, „Směrovka pro lidi, kteří pečují o svého blízkého“.
- **Problematice nelegálně poskytovaných sociálních služeb** se KÚ MSK intenzivně věnuje. V roce 2015 KÚ prokázal a uložil pokutu sedmi subjektům. Prověřoval i další případy a vedl několik správních řízení na základě podezření ze správného deliktu poskytování sociálních služeb bez oprávnění.
- **Aktivní spolupráce s MPSV na legislativních úpravách**
- **Podpora Krajské rady seniorů Moravskoslezského kraje.** Aktivity v roce 2015: informační a vzdělávací kampaň k bezpečnosti seniorů, mezigenerační aktivity, setkání seniorů u příležitosti Mezinárodního dne seniorů, zastupování seniorských organizací, hájení zájmů seniorů aj.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

Spolupráce se základními, středními, zejména zdravotnickými školami:

- projekty na podporu dobrovolnických aktivit, např. Dny seniorů, Zdravý senior, Svátek seniorů. Ve školách a školských zařízeních jsou zaměstnáváni také pracovníci v seniorském věku.
- Diskuze a programy pro domovy pro seniory či hospice při různých příležitostech se zaměřením na zdravotní a sociální oblast; **někteří žáci středních škol jsou také dobrovolným spolupracovníky v zařízeních sociální či zdravotní péče.**
- V rámci celoživotního učení střední školy se zdravotnickými a sociálními obory pořádají přednášky a besedy a realizují **rekvalifikační kurzy pro rodinné příslušníky pečující o seniory.**
- V rámci spolupráce základních uměleckých škol s domovy pro seniory, domy s pečovatelskou službou a jinými typy zařízení probíhají např. tvůrčí dílny, jsou organizovány koncerty, výstavy.
- Střední i základní školy pořádají v rámci celoživotního učení v prostorách škol např. **kurzy počítačové gramotnosti** pro širokou veřejnost včetně seniorů, kurzy Finanční gramotnost, Sexualita ve vyšším věku atp.
- Podpora dobrovolnictví v rámci dotačního programu „Program podpory činnosti v oblasti sociálně-právní ochrany dětí a navazujících činností v sociálních službách“, dotační titul **„Podpora dobrovolnictví v sociálních službách.“**

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Spolupráce s Krajskou radou seniorů v Moravskoslezském kraji, finanční podpora v roce 2015.
- Spolupráce s obcemi ohledně plánování sociálních služeb pro seniory.
- Pracovní skupina Prevence kriminality dává vyjádření k projektům obcí, podaných v rámci programu „Prevence kriminality MV“.
- Dotační podpora příspěvkové organizaci MD „Centrum služeb pro silniční dopravu“, která byla zřízená MD pro realizaci úkolů v oblasti prevence BESIP.
- Rozšiřování bezbariérové dopravy - zahrnuto v dokumentech kraje („Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje“, program „Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením na léta 2014 – 2020“).
- Pravidelná setkání se zástupci Národní rady osob se zdravotním postižením ČR s cílem vymezit slabá místa v dopravním systému kraje.
- Výrazné slevy pro seniory při využívání veřejné dopravy v IDS MSK.
- Spotřebitelský ombudsman – u obecních živnostenských úřadů je zřízeno „poradní centrum“, v rámci kterého jsou poskytována pomoc spotřebitelům.
- Školení obecních živnostenských úřadů s cílem je seznamovat s nekalými či podvodnými podnikatelskými aktivitami, které jsou zaměřeny zejména na seniory.
- Školení přestupkových orgánů o domácím násilí (v rámci školení je probírána i problematika domácího násilí na seniorech).
- Zpracování výkazů domácího násilí za MS kraj pro Ministerstvo vnitra.

G. Zdravé stárnutí

- Zapojení střední školy do aktivit měst pořádaných pro seniory (např. projekt Zdravé město, Den zdraví a sociálních služeb, Zdravý senior).
- V rámci celoživotního učení střední školy se zdravotnickými a sociálními obory pořádají přednášky a besedy, realizují rovněž rekvalifikační kurzy pro rodinné příslušníky pečující o seniory.

Dotační programy: Podpora hospicové péče, Podpora projektů zaměřených na zdravotnickou osvětu a prevenci.

Individuální dotace: Počteníčko s babičkou (sloužící k aktivizaci seniorů).

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- V roce 2015 proběhla rekonstrukce geriatrického oddělení v Nemocnici v Havířově.
- Vyhlášení dotačního programu na podporu zvýšení kvality sociálních služeb, v rámci nějž byl také vyhlášen dotační titul „Podpora systematického vzdělávání a rozvoje týmů (pracovníků) poskytovatelů sociálních služeb, včetně dobrovolníků“.
- Provádění průběžných kontrol u příspěvkových organizací kraje, poskytující sociální služby.
- V roce 2015 byl připravován projekt pro pečující osoby, který je zaměřený na podporu a zvýšení kompetencí, sdílení informací a emoční podporu pečujících osob.
- Jednou z priorit Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v MSK na léta 2015-2020 je podpora rozvoje zejména terénních a ambulantních služeb,

- Komunitní plánování v obcích - Všechny příspěvkové organizace MSK poskytující pobytové sociální služby seniorům jsou schopny reagovat na potřebu pobytových odlehčovacích služeb pro seniory zjištěnou na úrovni obce.
- Muzeum Beskyd Frýdek-Místek, příspěvková organizace nabízí možnosti studia v Senioregymnáziu. Jedná se o unikátní seniorský projekt v rámci České republiky, který bez přerušení pokračuje již 23 let.

Olomoucký kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Olomoucký kraj spolupracuje s Krajskou Radou seniorů. Krajská rada seniorů je připomínkovým místem krajské samosprávy. Navrhuje mimo jiné opatření ve prospěch seniorů, analyzuje data o sociálním postavení a životní úrovni seniorů nebo realizuje projekty pro seniory.
- Průběžné vzdělávání odborného personálu ke zvýšení kvality sociálních služeb (z podpořených projektů v rámci výzvy A7 OP LZZ)

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- **Problematické nelegálně poskytovaných sociálních služeb bez oprávnění** se KÚ Olomouckého kraje intenzivně věnuje. V roce 2015 se za účelem ochrany práv uživatelů služeb (převážně seniorů) zabýval celkem 17 případy, přičemž s jedním subjektem bylo vedeno správní řízení z důvodu spáchání správního deliktu a byla udělena sankce ve výši 550 tis.
- Podpora projektu organizace Sdružení obrany spotřebitelů Moravy a Slezska, z. s. - cyklus seminářů pro seniory s cílem zajistit dostatek relevantních informací v oblasti prevence kriminality páchané na této zvlášť zranitelné skupině prostřednictvím předváděcích akcí a podomního prodeje.
- Příprava Dotačního programu pro sociální oblast na rok 2016, kde jedním z dotačních titulů bude také Podpora aktivit směřujících k sociálnímu začleňování.

C. Celoživotní učení

- Domy dětí a mládeže poskytují dostatečnou nabídku vzdělávání pro seniory (např. aktuálně nejčastěji kurzy gramotnosti na PC) i spektrum volnočasových aktivit v rámci zájmových kroužků či jednorázových akcí. Dále je zajištěn přístup do knihoven, sociální rovnost na trhu a dostupnost univerzity třetího věku.
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Olomouckého kraje je základním strategickým dokumentem Olomouckého kraje pro oblast školství, nově schválený Radou Olomouckého kraje dne 22. 2. 2016. Tento dokument je v souladu s NAP. Výroční zprávě o stavu a rozvoji vzdělávací soustavy v kraji, která je veřejně přístupná na webových stránkách Olomouckého kraje.
- Plánuje se informační seminář programu Erasmus+ KA2. Seminář bude zaměřen na organizace pracující ve všech oblastech vzdělávání (školní vzdělávání, odborné vzdělávání a příprava, vysokoškolské vzdělávání, vzdělávání dospělých a neformální vzdělávání mládeže).

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Spolupráce se školami - problematika je ve specifických tématech (např. úcta ke stáří, genderové otázky, tolerance a výchova ke zdravému životnímu stylu (rovněž řešena v rámci tzv. primární prevence), jež je ze zákona realizována na všech základních a středních školách v rámci tzv. Minimálních preventivních programů.
- Dobrovolnická cena „Křesadlo – cena pro obyčejné lidi, kteří dělají neobyčejné věci“. V rámci vyhlášení ceny Křesadlo vyhlášena cenu GOAL (GRADD Olomouc Region Area Link), která byla ustanovena na základě dohody s partnerským regionem GRADD v americkém státě Kentucky.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Krajská rada seniorů uspořádala ve spolupráci s Olomouckým **krajem 5 inteligentních vzdělávacích seminářů na ochranu vzdělávání seniorů**. Témata seminářů - obchodní a domovní práva seniorů a ochrana a prevence proti šmejdům, Domácí násilí.
- **Mezinárodní den seniorů** – Krajská rada seniorů ve spolupráci s Olomouckým krajem připravila Den seniorů v Olomouci.
- **Seniorské cestování** - tematické zájezdy, jejichž pořádání bylo z rozpočtu Olomouckého kraje podpořeno částkou 1,5 mil. korun.
- Příklady podpořených projektů z rozpočtu Olomouckého kraje:
 - „**Podpora sociální integrace seniorů**“ - kulturně vzdělávací činnost pro zapojení seniorů do společenského života.
 - projekt „**Senioři bez hranic**“.
 - **realizace sociálně aktivizačního pobytu pro seniory a osoby se zdravotním postižením**.
 - **cyklus seminářů pro seniory** v oblasti prevence kriminality páchané na této zvlášť zranitelné skupině prostřednictvím předváděcích akcí a podomního prodeje
 - projektu „**Nesed'te doma, přijd'te mezi nás**“
 - projektu na činnost **Krajské rady seniorů** Olomouckého kraje.

Významné projekty Olomouckého kraje

- **Projekt Senior pas** (od roku 2012) - podstatou projektu je vytvoření sítě míst, kde budou poskytovány slevy na výrobky a služby držitelům karet Senior pas. Informace o projektu na webových stránkách www.seniorpasy.cz. Nedílnou součástí projektu je provoz kontaktní telefonické linky.
- vydání velmi žádaného průvodce „**Určitě si poradíte**“
- informování seniorů o aktuálních novinkách ve veřejné osobní dráží a linkové dopravě včetně městské dopravy, např. zlevněné jízdné pro seniory, přeprava nízkopodlažními autobusy, tramvajemi, budování bezbariérových nástupišť, placení jízdného bezkontaktní platební kartou. Od 1. července se Integrovaný dopravní systém (IDS) Olomouckého kraje rozšířil o tři další železniční tratě.
- V roce 2015 Olomoucký kraj finančně **přispíval provozovatelům veřejné linkové dopravy na provoz nízkopodlažních autobusů**. Koordinátor Integrovaného dopravního systému Olomouckého kraje, p. o. každoročně aktualizuje **informační leták „Cestování seniorů v Olomouckém kraji“**, který je zveřejněn na internetové stránce www.kidsok.cz.
- Prostřednictvím koordinátora BESIP - přednášky pro seniory v rámci **kampaně**

„senioři v dopravě“. Uvolnil finanční prostředky na pořízení reflexních prvků pro seniory ke zvýšení jejich bezpečnosti. Finančně se podílel na akcích, např. soutěž seniorů, pořádanou Městskou policií Olomouc.

- Finanční podpora záměry měst a obcí v oblasti cyklistické dopravy (budování cyklostezek)
- neinvestiční projekt v rámci programu prevence kriminality pod názvem „**Malý průvodce domácím bezpečím II**“ - vzdělávání pracovníků domácí ošetrovatelské péče, kteří dochází do přirozeného prostředí seniorů.

G. Zdravé stárnutí

- ACTIVITY FEST 2015 - festival volnočasových aktivit a zdravého životního stylu
- Podpořené projekty: Rekondiční pobyty a plavání, Rekondiční léčebné procedury seniorů, Ozdravný program pro seniorky, Preventivní programy proti bolestem pohybového aparátu
- strategický dokument Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Olomouckém kraji pro roky 2015 – 2017. V dokumentu jsou vytýčeny cíle a opatření pro jednotlivé cílové skupiny (Děti, mládež a rodina, Osoby se zdravotním postižením, **Senioři**, Etnické menšiny a cizinci, Osoby sociálně vyloučené a osoby v krizi, Osoby ohrožené návykovým jednáním). Pracovní skupina č.3 **senioři** uskutečnila v roce 2015 celkem 5 pracovních setkání.
- Vzhledem k legislativním změnám, které nastaly v oblasti sociálních služeb od roku 2015, týkajících se financování a plánování rozvoje sociálních služeb, Olomoucký kraj určil pro rok 2015 síť sociálních služeb Olomouckého kraje a vytvořil pravidla pro rozdělování veřejných prostředků tak, aby veřejné prostředky poskytované prostřednictvím krajského rozpočtu byly udělovány v souladu s legislativou EU.
- Program finanční podpory poskytování sociálních služeb v Olomouckém kraji Podprogramu č. 2. Významné množství těchto služeb je poskytováno cílové skupině seniorů, přičemž majoritní podíl těchto služeb představují služby sociální péče.
- Mezi nejvýznamnější aktivity roku 2015 patří: Domov seniorů František – přístavba pavilonu.

Pardubický kraj

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Podpora provozu tísňové služby - organizace Život 90, městská policie Pardubice prostřednictvím projektu Signál v tísni, tísňová péče v Pardubicích, tísňový telefon ve Svitavách,
- Podpora Intervenčního centra Pardubického kraje
- Podpora Bílého kruhu bezpečí pro oběti trestných činů
- Podpora občanských poraden, vzdělávání poradců v dluhové problematice
- KÚ Pardubického kraje má povědomí o neregistrovaných sociálních službách na území Pardubického kraje. V roce 2015 bylo vedeno 5 správních řízení dle zákona o sociálních službách z důvodu správního deliktu; pro poskytování sociálních služeb bez registrace bylo vedeno jedno řízení.

- Preventisté městských policií v jednotlivých obcích kraje – ochrana před zneužívání starších osob a kriminalitou páchanou na seniorech
- Zřízena pozice „Krajská manažerka prevence kriminality“ pro Pardubický kraj
- Preventivní aktivity Policie ČR (přednášky, semináře, distribuce informačních letáků či samolepek.

C. Celoživotní učení

- Pardubický kraj má téma celoživotního vzdělávání a jeho realizace zpracované ve strategickém dokumentu Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy v Pardubickém kraji (2012–2016);
- Cílená podpora projektů univerzit 3. a 4. věku, rozvoj dalšího vzdělávání pro dospělé obyvatele kraje Informačním kanálem v oblasti dalšího vzdělávání pro seniory, který obsahuje aktuální informace, je Školský portál.
- V Pardubickém kraji existují U3V na Univerzitě Pardubice, v Chrudimi, v Moravské Třebové, Poličce, v Litomyšli a ve Svitavách. V některých případech se na přípravě programu podílejí i střední školy zřizované Pardubickým krajem. Některé obce využívají možnosti vzdělávání U3V formou el. seminářů.
- Týdny vzdělávání dospělých.
- Mentoring v rámci projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání za spolupráce středních škol se zaměstnanci 50+ při odborném vedení kroužků v rámci projektu Podpora přírodovědného a technického vzdělávání.
- Využití prostor Krajské knihovny v Pardubicích k pořádání výstav seniorských autorů – např. paličkování, apod., týden mozkového joggingu, apod.
- Aktivity městských a obecních knihoven zaměřené na oblast neformálního učení.
- Akademie volného času – v roce 2015 se konal 7. ročník (dobrovolnická báze).
- „Nebojte se počítače“ – školení na počítačích pro seniory zajišťované Centrem pro zdravotně postižené v Pk, o.p.s.

D. Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

Informace Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Pardubicích:

- Regionální individuální projekt “Klíč k úspěchu v Pardubickém kraji“ - zaměřen na zlepšení přístupu k zaměstnání - nejvíce využívanými rekvalifikacemi byly kurzy: Pracovník v sociálních službách, Účetnictví a daňová evidence s využitím výpočetní techniky, Počítačové kurzy, Strážný Svařování a Základy podnikání.
- Projekt realizovaný ÚP v Pardubickém kraji – „Zkušenosti jsou výhodou“ – zaměřen na uchazeče o zaměstnání starší 50 let evidované na ÚP ČR déle než 5 měsíců.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Pardubický kraj podporuje činnost dobrovolnických center a ve spolupráci s organizací KONEP zajišťuje koordinaci dobrovolnictví na území kraje. V roce 2015 byla podpořena dobrovolnická centra v návaznosti na aktivity pro seniory z rozpočtu kraje částkou 270.000,-Kč.
- Z projektu Burza filantropie byly podpořeny projekty: „Pořízení nového auta pro pečovatelskou službu“ a „Když se nadechnu, zvládnu víc“
- Galavečer oceňování dobrovolníků, neziskových organizací a společensky odpovědných firem

- Udělování cen nositelé tradic - oceňování lidí, kteří pečují o udržení lidových tradic a tradičních výrobních postupů a předávání zkušeností mladé generaci.
- Dobrovolnictví v rámci aktivit Krajské knihovny v Pardubicích – ve spolupráci s klubem Sensen Praha (senzační senioři)
- Podpora neziskového sektoru (aktivity Koalice nevládek KONEP), obcí a jejich organizací.
- Den dětí s dobrovolníky v Hamzově léčebně, kde se senioři zapojili jako dobrovolníci.
- Program 3 Podpora prorodinných aktivit - podpora mezigenerační soužití, v rodinných a mateřských centrech

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- **Strategické dokumenty kraje** – Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje 2012-2015, Akční plán rozvoje sociálních služeb Pardubického kraje na rok 2015
- **Zapojování seniorů do aktuálních otázek** řešení problematiky kvalitního prostředí života seniorů - prostřednictvím Rady seniorů, která jen v krajském městě sdružuje 27 klubů seniorů, dále pak, senior klubů či pracovních skupin komunitního plánování jednotlivých obcí.
- **Webové stránky Krajské knihovny v Pardubicích** - aktualizovaný seznam kulturních organizací s uvedením možnosti bezbariérového přístupu.
- **Podpora zvyšování přístupnosti veřejné dopravy pro osoby s omezenou schopností pohybu a orientace, včetně seniorů** – oporou jsou strategické dokumenty, zejména Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2012 – 2015
- Je zajištěn **plně fungující dispečink autobusové a železniční dopravy**, který podá seniorům i osobám se zdravotním postižením kompetentní informace k veřejné hromadné dopravě.
- **Slevy pro seniory**: Speciální tarif pro seniory – 70+ podmínkou je nakoupení čipové karty, která umožňuje ½ slevy základního jízdného (ve spolupráci s Královéhradeckým krajem), výrazně snížené jízdné u Dopravního podniku města Pardubic pro osoby 70+.
- **Senior doprava** provozovaná v Pardubickém kraji Českým Červeným Křížem či doprava provozovaná Střediskem sociálních služeb Salvia, z.o.
- Pardubický kraj v rámci grantového řízení odboru sociálních věcí pro rok 2015 podpořil také projekty, které se zabývají **mapování bezbariérovosti** v Pardubickém kraji. Analýzy bezbariérovosti jsou uveřejněny na webových stránkách Pardubického kraje.
- Besedy - „**Senioři proti šmejdům**“ v Centru zdravotně postižených Pardubice s Policií ČR, beseda k dluhovému poradenství „**Nejste v tom sami**“.
- projekt „**Ochrana seniorů před mimořádnými událostmi**“
- Vydané a distribuované publikace a brožury: **Kraj proti dluhům, Určitě si poradíte, Stop násilí na seniorech, Násilí zraňuje v každém věku.**

G. Zdravé stárnutí

- Akce konané pod záštitou kraje: - např. výstava Dny zdraví, projekt Udržení motorické zručnosti seniorů, podpora veteránů na MS v basketbale v USA, kulturně-společenský výlet pro členy Klubu seniorů, aj.
- Další akce: Dny zdraví Chrudim, Dny zdraví - koncepce psychiatrické péče Nemocnice Litomyšl, Týden pro duševní zdraví, Seminář Veřejného ochránce práv na téma Ochrana práv pacientů, Zábavně vzdělávací den „Zachraňme své srdce“.
- Akce ve spolupráci s Centrem pro zdravotně postižené a seniory Pk, o.p.s. (plavání s cvičením pro seniory), aj.
- Projekt Přátelské nemocnice – mimo jiné řeší i problémy týkající se seniorů v nemocnicích (zlepšení komunikace mezi personálem nemocnice a seniorem). Dostupnost nočních lékárenských služeb aj.
- Grantové programy odboru sociálních věcí - podpora aktivity zájmových sdružení seniorů, případně osob zdravotně znevýhodněných.

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Pardubický kraj v souladu se Střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb na období 2012 – 2015 podporoval síť sociálních služeb pro seniory (v roce 2015 byly v rámci dotace MPSV podpořeny sociální služby pro seniory dotací cca 225 mil. Kč a v rámci grantového řízení částkou 27.691 mil. Kč.
- Nemocnice Pardubického kraje – Pardubická nemocnice - působí zde odborné geriatrické oddělení Geriatrické centrum s lůžkovou i ambulantní částí.
- V Pardubickém kraji působí Hospic Smíření v Chrudimi.
- Oblastní charita Pardubice poskytuje mobilní hospicovou péči ve středisku Pardubice a Holice, seminář pro praktické lékaře a zdravotní sestry zaměřený na problematiku domácí hospicové péče.
- Interaktivní setkání poskytovatelů sociálních služeb „Víte jak pomoci?“ za účasti členů pardubických klubů seniorů, zástupce regionální rady seniorů, škol a dalších zájemců o problematiku sociálních služeb.
- Domovy pro seniory jsou otevřeny komunikaci s veřejností, pořádají různé akce otevřené široké veřejnosti apod.,
- brožura Určitě si poradíte - s praktickými radami pro životní situace, kdy jsou nezbytné zdravotní a sociální služby.
- Metodické vedení sociální pracovníků obcí, sociálních pracovníků sociálních služeb tak, aby nabízeli možnosti zajištění péče terénní a ambulantní formou.

Příklady dobré praxe:

- Kurzy Pečuj doma (podpora z ESF OP LZZ, státního rozpočtu a rozpočtu kraje)
- Podpora terénních sociálních služeb a odlehčovacích služeb je jednou z priorit Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb 2012 – 2015.
- prioritně jsou podporovány poskytované pečovatelské služby pro seniory žijící ve svých domácnostech či domech s pečovatelskou službou, příp. v domech či bytech zvláštního určení, dále pak služby ambulantní, pobytové, včetně odlehčovacích služeb. Na území kraje působí řada půjčoven kompenzačních pomůcek, které současně zajišťují nácvik jejich obsluhy.

- Příkladem dobré praxe je i zapojení dobrovolnických center do činnosti nemocnic a sociálních pobytových služeb, dále pak iniciativy poskytovatelů sociálních služeb (proškolování domácích pečovatelů).

Plzeňský kraj

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Úspěšně pracuje Krajská rada seniorů Plzeňského kraje a Svaz důchodců Plzeňského kraje; důležité pro seniorskou oblast je vznik zastřešujících orgánů, které by se pak celou problematikou zabývaly v rámci své působnosti.
- Projekt „Informovaný senior“, již čtvrtý ročník, kterého se zúčastnilo 2.602 seniorů při 140 setkáních ve 36 městech a obcích Plzeňského kraje. Velký podíl na úspěchu projektu měli odborní lektoři z řad policistů, zdravotníků, pedagogů, informatiků i jiných odborných poradců, kteří zprostředkovali pro seniory informace z oblastí finanční gramotnosti a nového občanského zákoníku, první pomoci a zdravého životního stylu, informační gramotnosti, sebeobrany a nově občanské gramotnosti – sousedských vztahů.
- Bezplatná právní poradna pro seniory a invalidní důchodce (Magistrátu města Plzně); o poradnu je mezi seniory velký zájem, převažují dotazy z oblasti dědického práva a sousedských vztahů a podvodných prodejních akcí.
- ePoradna - součástí webu Odboru sociálních služeb MMP (webové stránky <http://socialnisluzby.plzen.eu/> - <http://socialnisluzby.plzen.eu/eporadna/>. Odpovědi na dotazy zpracovávají fundovaní zaměstnanci odboru, kteří zároveň garantují odpověď do 36 hodin.
- Katalog sociálních služeb v Plzni (aktualizovaný 2014) – katalog organizací, které naúzemí města Plzně poskytují a nabízejí své služby sociálního charakteru, a to v tištěné i elektronické verzi. Katalog sociálních služeb v Plzni získal v loňském roce stříbrné ocenění v soutěži Zlatý erb 2014 v kategorii „Nejlepší elektronická služba“.
- Pravidelná každoroční setkání pracovních skupin, zformovaných už v rámci projektu Komunitní plánování sociálních služeb, při nichž účastníci vznášejí své připomínky a postřehy k problematice a budoucnosti osob se zdravotním postižením, osob ohrožených sociálním vyloučením, seniorů, cizinců, matek s malými dětmi či k oblasti péče o děti a mladistvé.
- Dlouhodobá kampaň pod názvem: „Zajímá nás Vaše (ne)spokojenost“ podporuje filozofii „open office“, tedy úřadu přístupného veřejnosti i mimo úřední hodiny. Podstatou je přiblížení úřadu široké veřejnosti, tedy i seniorům.

C. Celoživotní učení

- **Podpora dlouhodobých aktivit a možností k seniorům**, aby se společně vyvíjeli s ostatní společností, a to na základě vlastních preferencí a zájmů, kam patří např. projekty Akademie třetího věku, Moudření – škola aktivního stárnutí, počítačové kurzy, zájmové kluby (Seniorkapela, Jamáček, Plus, bubnování, břišní tance a rehabilitační cvičení, jóga, Latinsko-americké tance, autorský divadelní klub Světloň(ž)ky, konverzace v cizím jazyce, přeshraniční spolupráce, výměnné návštěvy, Třetí festival, přehlídka seniorských uměleckých aktivit), internetové kluby, jazykové kurzy, cestovatelské promítání, trénování paměti, přednášky z oblasti práva a finanční gramotnosti.
- Konzultační středisko Virtuální Univerzity třetího věku na Správě informačních technologií města Plzně.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora neziskových organizací v rámci vyhlašovaných dotačních programů.
- Činnost Mezigeneračního a dobrovolnického centra TOTEM, z.s. - podporuje občanskou angažovanost seniorské skupiny. Senioři jako dobrovolníci ve službách sociálního a zdravotnického charakteru (nemocnice, domovy důchodců, hospice apod.).
- Seniorské dobrovolnické projekty – Seniorský dobrovolnický klub Letokruhy – kreativní a hudební workshopy pro pacienty plicní léčebny Janov, hudební vystoupení pro Domovy seniorů 53 koncertů pro seniorské organizace v Plzeňském kraji. SOUSEDÉ plus – implementace do dalších krajů ČR (Vysočina, Jihočeský, Karlovarský, Jihomoravský, Zlínský, Praha).
- Jednorázové dobrovolnické aktivity – okamžitá pomoc potřebným, organizační pomoc při různých akcích – Třetí festival, hudební vystoupení v domovech důchodců.
- Centrum pro zdravotně postižené Plzeňského kraje.
- Dobrovolnická Regionální Agentura DoRA.
- Mezigenerační centrum při SVC RADOVÁNEK.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

Naplňování „Krajského plánu vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2013 – 2018“, který se ve všech oblastech zaměřuje na uplatňování principu Design for All, tedy aby prostředí, produkty, služby a veškeré výstupy lidské činnosti byly přístupné všem lidem bez ohledu na věk či zdravotní stav. Plán se soustřeďuje na oblasti zpřístupňování staveb, dopravy a informací, oblast vzdělávání a školství, oblast zdravotnictví a zdravotní péče, oblast sociálních věcí a oblastí kultury, sportu a volnočasových aktivit.

- Gerontologický den - zajímavá témata týkající se praktických doporučení pro aktivní život seniorů.
- Městská doprava v Plzni je z více jak 90% bezbariérová.
- Služba Senior Expres, podepsání Smlouvy o zajištění přepravy seniorů a těžce zdravotně postižených občanů mezi městem Plzní a Plzeňskými městskými dopravními podniky.
- Informační brožura „Obezřetnost se vyplácí“ ve spolupráci s PČR, Městskou policií Plzeň, NNO a organizací Člověk v tísni.
- Projekt „Školení řidičů“ s vytvořenou brožurou „Senioři a doprava“.
- „**Senioři opět baví seniory a nejen je...**“ - cílem akce je podpora aktivního života seniorů a schopností osob vyššího věku. Program je postaven do dvou rovin. První je osobitý projev (zpěv, tanec, recitace, hudební produkce) a druhá jako prezentace ručních prací a výtvarného umění. Součástí akce bylo i dotazníkové šetření zaměřené na volný čas seniorů, spokojenost se sociálními službami a jejich případnými náměty na zlepšení služeb pro seniory.
- Podpora seniorů v rámci dotačních řízení – podpořena Krajská rada seniorů Plzeňského kraje a Svaz důchodců Plzeňského kraje (rekondiční pobyty, rehabilitace, volné plavání, společenské a kulturní akce, technické vybavení, školení pro seniory).

G. Zdravé stárnutí

- Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM, z.s. (multifunkční a mezigenerační centrum), které vytváří prostor, kde se mohou senioři seberealizovat, navzájem si být prospěšní, předávat si celoživotně získané zkušenosti, informace. Je místem s veřejnou podporou občanské angažovanosti, kde mohou spolupracovat a mít aktivní podíl

na vytváření nových programů, na organizaci kulturních, sportovních, tematicky zaměřených akcí, kde mohou uplatňovat již nabyté vědomosti a dovednosti a kde najdou odborné, teoretické i praktické informace a kde se mohou též obohatit dalším vzděláváním.

- Klubová kavárna, Výstavní galerie, Odpoledne deskových her, TOTEMový rozcestník – vše jako komunitní prostor pro seniory, kteří nemají z různých důvodů podnětné rodinné zázemí.
- Mezigenerační komunitní zahrada, Celé Česko čte dětem, Náhradní babička, 52 týdnů (mezigenerační fotografický projekt) – akce s cílem propojení generací a udržování pozitivního mezigeneračního dialogu.
- Pochod pro rodiny s dětmi, senioři s vnoučaty, nácvik nordik walking.
- Pravidelné měsíční taneční večery.
- Dotace Plzeňského kraje na projekty Management dobrovolnictví pro podporu regionu – 110 seniorů v aktivní dobrovolnické službě, Třetí festival, Sousedský jarmark, Světloňoš(ž)ky, Setkání evropské sítě Zeitbank 55+ a Management dobrovolnictví NNO v plzeňském regionu.
- Každoroční „Přátelské posezení seniorů s představiteli Plzeňského kraje“. Této kulturně vzdělávací akce se pravidelně účastní na 400 seniorů z celého kraje. Náplní jsou vědomostní soutěže o Plzeňském kraji a informace v oblastech bezpečnosti seniorů.

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Systém individuálního plánování v oblasti informačních a komunikačních technologií pro seniory a služeb asistovaného života pro seniory v příspěvkových organizacích Plzeňského kraje.
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Plzeňském kraji - zahrnutý potřeby zajištění kvalitních a dostupných služeb pro seniory, a to i terénních.
- Podpora komunitních forem péče o stárnoucí a umírající lidi (Institut důstojného stárnutí Diakonie ČCE).
- „Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením na období 2013 – 2018“, kde převážná část opatření plánu se zabývá potřebami seniorů.
- Oblasti tísňové péče - v Plzni poskytují své služby DOMOVINKA – sociální služby, se zařízením DOMOVINKA – tísňová péče a Městská charita Plzeň se zařízením Tísňová péče.
- Projekt „Pečuj doma“ (Diakonie ČCE), který je určen laickým pečujícím z rodin, starajících se zejména o seniory. Kurzy jsou tematicky zaměřené na ošetrovatelské a pečovatelské minimum, psychologické minimum, sociálně-právní minimum a základní a nácvikový kurz.
- Dotační „Program podpory činnosti organizací sdružujících zdravotně postižené a chronicky nemocné v Plzeňském kraji“.
- Dotační program „Podpora pro obce, které mají uzavřenu smlouvu s registrovaným poskytovatelem sociálních služeb na zajišťování pečovatelské služby na území Plzeňského kraje“.
- Dotační program „Podpora sociálních služeb“.

Středočeský kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Středočeský kraj věnuje pozornost ochraně práv a edukaci seniorů s ohledem na fenomén neregistrovaných pobytových sociálních služeb.
- **Vytvoření metodického doporučeného postupu** pro pracovníky obecních úřadů Středočeského kraje s cílem zlepšit kontrolu v oblasti neregistrovaných pobytových sociálních služeb.
- **Senior databáze volných míst** - přehled o volných kapacitách v pobytových zařízeních pro seniory na webových stránkách kraje

C. Celoživotní učení

- Akademie třetího věku – realizováno Vzdělávacím institutem Středočeského kraje

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- **Šikovné ruce našich seniorů** – pro radost a potěšení - celorepubliková výstava seniorských prací v Lysé nad Labem

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Strategickým dokumentem je v této oblasti „**Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje 2014 – 2020**“, který obsahuje opatření na podporu ekonomického a sociálního rozvoje kraje.

G. Zdravé stárnutí

- **Tradiční akcí sportovní hry** pořádané zařízeními sociálních služeb
- **cyklostezky** - rozvoj na území kraje

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

„**Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Středočeském kraji pro období 2015 – 2017**“ je základním strategickým dokumentem pro rok 2015 v sociální oblasti

Individuální projekty Středočeského kraje:

- Projekt „**Podpora procesů směřujících k poskytování sociálních služeb a sociální práce**“ s důrazem na jednotnou strategii ve Středočeském kraji“ - zmapování situací ve Středočeském kraji s ohledem na probíhající změny v oblasti sociálních služeb a rozvoj proces plánování.
- Projekt „**Kvalita sítě pobytových služeb pro seniory a osoby se zdravotním postižením ve Středočeském kraji**“ - nastavení optimálního a udržitelného systému sociálních služeb pro seniory a zdravotně postižené ve Středočeském kraji.
- finanční podpora prostřednictvím Středočeského humanitárního fondu projekty organizací, které sám nezřizuje (na domovy se zvláštním režimem s cílovou skupinou seniorů s demencemi, na pečovatelskou službu, denní stacionáře pro seniory, sociálně aktivizační služby pro seniory, tísňovou péči, edukačně rekondiční pobyty, domácí hospicovou péči, půjčovny kompenzačních a rehabilitačních pomůcek, podporu volnočasových a sportovních aktivit)
- výstavba a slavnostní otevření Domova seniorů v Uhlířských Janovicích s kapacitou 60 lůžek domovy (spolufinancování kraje a podpora z Regionálního operačního programu Střední Čechy)

- zvyšování kapacit v domovech se zvláštním režimem, kde je poskytována pomoc a podpora seniorům s různými typy demencí, převážně s Alzheimerovou chorobou;
- podpora efektivní práci s kapacitou pobytových zařízení ve smyslu transformace lůžkových kapacit domovů pro seniory na kapacity domovů se zvláštním režimem (včetně opačných případů) na základě definovaných potřeb a jednání s poskytovateli sociálních služeb.

Ústecký kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Implementace opatření do dokumentu Strategie podpory zdraví a rozvoje zdravotních služeb Ústeckého kraje na období 2015-2020

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- 10 ročník kongresu Gerontologické dny Severozápad - z každého ročníku kongresu vzniká sborník, který je k dispozici k dalšímu užití
- Vydání publikace – Určitě si poradíte
- Mapování podnětů; zahajování správních řízení; správní delikty
- Ve spolupráci s neziskovou organizací, Policií ČR a Ústeckým krajem proběhlo mezioborové setkání odborníků v rámci projektu „Interdisciplinární spolupráce jako prostředek pomoci seniorům ohroženým domácím násilím“ s názvem „Setkání s bezmocí i nadějí“.

C. Celoživotní učení

- Ústecký kraj podporuje celoživotní vzdělávání osob a činnost univerzit třetího věku v kraji.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Činnost poradního orgánu hejtmana pro seniory a zdravotně postižené – zapojení, kromě jiných – Krajská rada seniorů, Svaz důchodců Ústeckého kraje a Krajská rada osob se zdravotním postižením. Ve vzájemné spolupráci se organizují různé aktivity – např. výtvarná soutěž pro seniory „Senior Art“, soutěž o „Nejaktivnější klub seniorů“ a „Sportovní hry seniorů“. Vydávání čtvrtletníku – Seniorské listy. Zapojení kraje do projektu Senior Pas.
- Je zpracován strategický dokument „Plán dopravní obslužnosti Ústeckého kraje“ – je organizována dopravní obslužnost území Ústeckého kraje veřejnou osobní dopravou, jakož i rozvíjen integrovaný tarifní systém.
- V rámci zadávacích řízení na zajištění dopravní obslužnosti Ústeckého kraje jsou plně zohledňovány potřeby seniorů, jsou požadovány pouze nízkopodlažní dopravní prostředky apod.

G. Zdravé stárnutí

- Dotační program „Podpora vybraných služeb zdravotní péče 2015“
- Dotační program „Podpora zvýšení komfortu pacientů při poskytování lůžkové péče na území Ústeckého kraje - 2015“
- od roku 2001 členem RHN - WHO - pravidelná setkání na výročních konferencích výměna dat a zkušeností

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- V rámci tvorby **Střednědobého plánu sociálních služeb v Ústeckém kraji a tvorby Sítě sociálních služeb** jsou zjišťovány potřeby seniorů v jednotlivých částech kraje a možnosti zajištění příslušné péče. V pracovních skupinách jsou aktivně zapojeni, kromě jiných zástupci obcí s rozšířenou působností i zástupci obcí nižší úrovně.
- **Příklady akcí:** Dny otevřených dveří; připojení se k Týdnu sociálních služeb ČR, mezigeneračních kulturních a sportovních akcí
- **Dotační programy:** „Podpora vybraných služeb zdravotní péče 2015“, „Podpora zvýšení komfortu pacientů při poskytování lůžkové péče na území Ústeckého kraje - 2015“

Kraj Vysočina

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Koncepce rodinné politiky Kraje Vysočina pro období 2012 – 2016“
- Pravidelné setkávání Rady Kraje Vysočina s Krajskou radou seniorů, krajská Rada seniorů, dostává 50 tisíc Kč ročně

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Informační kampaň pro seniory na téma bezpečnosti.
- Vydání publikací: Bezpečí a jistota pro seniory, Bezpečný region.

C. Celoživotní učení

- Podpora U3V ve spolupráci s Vysokou školou polytechnickou Jihlava, výuka probíhá i v konkrétních domovech pro seniory

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora neziskového sektoru - dotace dobrovolnickým centrům
- Srdce na dlani – setkávání seniorů z domovů pro seniory a dětí z různých stupňů škol.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů, G) Zdravé stárnutí

- Svátek seniorů, každoroční společenská akce na 2 místech
- Senior pointy v Kraji Vysočina, informační a metodická centra na zaměřená na služby a pomoc seniorům Podpora prarodinných aktivit z Fondu Vysočiny, v rámci grantového programu „Podporujeme prarodinnou a seniorskou politiku obcí“
- Osvěta: facebookové profily Rodinný pas a Senior pas.
- Sociální portál Kraje Vysočina

H. Péče o osoby s omezenou soběstačností

- **Domov pro seniory Ždírec (pro klienty s Alzheimerovou chorobou a dalšími syndromy demence (lůžková, terénní i ambulantní péče)**
- **Alzheimer poradna**

Zlínský kraj

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

Zlínský kraj má zájem na zvyšování kvality života seniorů. Jako stálý poradní orgán Rady Zlínského kraje byla zřízena Komise Rady Zlínského kraje pro seniory. Cílem práce Komise

je především zvýšení koordinace, pravidelná setkávání a řešení témat problematiky a potřeb seniorů.

Mnohé z realizovaných aktivit zaměřených na seniory vychází z jednotlivých koncepcí a strategických materiálů Zlínského kraje, jako je např.:

- Strategie rozvoje Zlínského kraje 2009 – 2020 (SRZK)
- Program rozvoje územního obvodu zlínského kraje 2013 - 2016
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2016 - 2018
Krajský plán vyrovnávání příležitostí pro osoby se zdravotním postižením 2013 – 2016

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- ZK vytváří podmínky pro zajišťování informovanosti ať už odborné, či laické veřejnosti. Děje se tomu na základě pravidelných školení, seminářů, přednášek na dané téma.
- ZK věnuje pozornost i **ochraně práv a edukaci seniorů s vazbou na fenomén neregistrovaných kapacit ubytovacích zařízení**, které se zaměřují na nejohroženější skupiny osob. Jsou využívány dostupné legislativní nástroje a edukativní aktivity zvyšující informovanost občanů o rizicích spojených s těmito především podnikatelskými záměry.
- Pro rok 2016 připravuje ZK projekt „**Násilí očima seniorů**“ zaměřený na seniory a násilí – zejména pak na domácí násilí. Cílovou skupinou projektu jsou senioři.
- Publikace „Určitě si poradíte“ - pro zvýšení informovanosti seniorů, konkrétně věnuje například těmto tématům: nástup a propuštění z nemocnice, práva a povinnosti pacienta, platby za péči, invalidita, nemocenská, příspěvky a dávky, dlouhodobá péče o blízkého člověka. Dále nabízí užitečné kontakty a informace o sociálních a zdravotních službách ve Zlínském kraji i o výrobcích a službách, které mohou pomoci zlepšit kvalitu života (lázně, zdravotní materiál a pomůcky, veřejné zdravotní pojištění, poštovní služby).

C. Celoživotní učení

- Realizace projektu zaměřený na zvyšování kompetencí pracovníků. Cílovou skupinou projektu byli sociální pracovníci a pracovníci v sociálních službách. V rámci 6 vzdělávacích modulů proběhlo 38 krátkodobých kurzů a 4 dlouhodobé výcviky. Účast v kurzech (celkem 2 686 úspěšných absolventů kurzů) přinesla účastníkům nejenom nové informace, osvojení si nových dovedností, ale přispěla i k navázání nových kontaktů a sdílení dobré praxe.
- Universita třetího věku při Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně - vzdělávací program realizovaný v rámci celoživotního vzdělávání, určený pro zájemce od 50 let věku, případně i mladším občanům pobírajícím různé formy důchodu, jako např. invalidní důchod.
- Dotační program „Sociální fond“ – podpořeny neziskové organizace zaměřené na edukativní programy pro seniory a osoby se zdravotním postižením.
- Konference při příležitosti Dne seniorů, součástí programu v minulém roce byl křest příručky Určitě si poradíte, prezentace na téma kurzů Univerzity třetího věku, počítačové gramotnosti či výměna dobré praxe mezi jednotlivými seniorskými spolky.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Podpora krajského turnaje pro kluby seniorů v pétanque v lázních Luhačovice.

- Projekt SOUSEDEÉ plus a založení komunitních spolků, v nichž je hlavním cílem vzájemná podpora členů v každodenních domácnostech. Myšlenkou projektu je vytvoření komunitních spolků, prostřednictvím kterých dochází ke komunikaci, výměny dobré praxe, vzájemné podpory a pomoci mezi seniory.
- Podprogram na podporu nestátních neziskových organizací na úseku rozvoje občanské společnosti -nejčastěji jsou dobrovolnické aktivity směřovány k organizování skupinových činností v domovech pro seniory a aktivitám k podpoře zdravotně postižených osob.

G. Zdravé stárnutí

- Sociální fond pro aktivity pro seniory – podpora pravidelných edukativních programů, programů pravidelného rekondičního a rehabilitačního cvičení a pobytové programy zaměřené na zlepšení fyzického a psychického stavu seniorů.
- Aktivity podporující pozitivní stárnutí jsou realizovány i v pobytových zařízeních, která se orientují na seniory s vysokou mírou potřeby péče - Barvy života a mezikrajský pétanque, soutěž pro seniory z široké veřejnosti ve hře pétanque pod názvem Senior Cup.

H. Péče o osoby s omezenou soběstačností

- Podpora rozvoje především terénních a ambulantních služeb - deklarována ve Střednědobém plánu rozvoje sociálních služeb ve Zlínském kraji na období 2012 – 2015.
- Zásadním realizovaným projektem byla rozhodnutí o opuštění velkokapacitního objektu situovaného do lokality mimo dostupné veřejné služby a náhrada tohoto objektu menšími zařízeními v lokalitách měst Vsetín a Valašské Meziříčí.
- V roce 2015 byl zahájen provoz nového Domova pro seniory Jasénka s kapacitou 51 míst, který je situován do běžné zástavby ve městě Vsetín a Domova pro seniory Seniopark Valašské Meziříčí s kapacitou 67 míst, který byl vybudován nedaleko centra města Valašské Meziříčí.
- V roce 2015 rovněž došlo k opuštění nevyhovující objektu v Luhačovicích a vybudování menšího zařízení s kapacitou 40 míst v tomto městě.
- Zlínský kraj realizuje rovněž projekty, jejichž cílem je rozvoj metod sociální práce v zařízení sociálních služeb, jedním z těchto projektů je projekt humanizace domova pro seniory v Rožnově pod Radhoštěm, jehož výstupy jsou zaměřeny na rozvoj nových metod práce se seniory a vybudování smyslové zahrady v roce 2016.

Magistrát města Brna

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

- Na Odboru zdraví MMB působí odborný referent, který zajišťuje řešení problematiky aktivního stárnutí ve městě Brně.
- Statutární město Brno od roku 2015 podporuje problematiku aktivního stárnutí také finančně – dotační program Aktivity realizované v rámci Plánu aktivního stárnutí ve městě Brně (v roce 2015 částka 500 tis. Kč).
- Bylo uzavřeno Memorandum o spolupráci mezi Jihomoravským krajem a statutárním městem Brnem v oblasti rodinné a seniorské problematiky.

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- Statutární město Brno uzavřelo v roce 2015 Memorandum o spolupráci mezi Odborem pro sociální začleňování Úřadu vlády ČR a statutárním městem Brnem.
- Byl zpracován Strategický plán sociálního začleňování města Brna 2016-2019 (schválen 2016).
- V rámci dotačního programu Aktivity realizované v rámci Plánu aktivního stárnutí ve městě Brně byl podpořen mj. rozvoj poraden pro seniory v Brně např. podpora Senior pointu a obnovení poradny pro seniory Svazu důchodců ČR, městské organizace Brno.
- Odbor sociální péče MMB v rámci Komunitního plánování sociálních služeb - skupina Senioři, úzce spolupracuje s poskytovateli služeb a reaguje v případě zjištění neregistrované služby.

C. Celoživotní učení

- Knihovna Jiřího Mahena v Brně, příspěvková organizace, pořádá **tréninky paměti a lekce počítačových kurzů, kurz úprav digitálních fotografií**, Facebook, tablety a dotyková zařízení. Ke všem kurzům senioři získají vytištěné výukové materiály, které slouží jako učebnice i příručka.
- Sedm brněnských kulturních institucí realizovalo v roce **2015 Kulturní akademii třetího věku**. Kulturní akademie třetího věku je určena všem milovníkům historie a brněnské kultury vůbec ve věku 55+ bez zvláštních nároků na vzdělání.
- Statutární město Brno v rámci dotačního programu Aktivity realizované v rámci Plánu aktivního stárnutí ve městě Brně podporuje mj. **vzdělávání seniorů v neziskových organizacích nebo Brněnskou akademii třetího věku**.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- Uspořádána výstava pro širokou veřejnost „**Vážíme si svých vrásek**“, kde se konala řada přednášek a diskusních fór, mezigenerační módní přehlídka a ve spolupráci se Sdružením aktivní babička výstava prací dětí MŠ a ZŠ na téma aktivity s babičkou a dědou
- Ve spolupráci s Lékařskou fakultou MU byl uspořádán cyklus přednášek pro žáky ZŠ „**Stárneme úspěšně**“. S Centrem pro rodinu a sociální péči uspořádána mezigenerační akce „Koncert pro rodiny“.
- V rámci dotačního programu byly podpořeny projekty na podporu mezigeneračního setkávání např. **projekt Lipky - Zdravé centrum v přírodní zahradě 2015** (předávání zkušeností od seniorů k jejich rodinným příslušníkům).

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- Proběhlo setkání Koordinační skupiny pro aktivní stárnutí a pracovních skupin pro tuto oblast – byla diskutována důležitá opatření ve městě Brně v této oblasti a byla navázána úzká spolupráce se seniorskými organizacemi např. Jihomoravská krajská rada seniorů, Svaz důchodců ČR, městská organizace Brno ad.
- V rámci výstavy „Vážíme si svých vrásek“ byl představen **projekt sdíleného seniorského bydlení ve městě Brně (10 pokojů pro 10 – 11)**.
- Dopravní podnik města Brna každoročně **zvyšuje podíl vozidel MHD s bezbariérovým nástupem do vozidla** a taktéž pravidelně upravuje nástupiště MHD pro usnadnění nástupu osobám s omezenou schopností pohybu. V roce 2015 bylo již 63,8% vozidel MHD nízkopodlažních. Z celkového počtu cca 300 zastávek MHD bylo 204 zastávek upraveno pro bezbariérový nástup.

- Na všech spojích jsou garantované pravidelné příjezdy nízkopodlažních vozů. Součástí systému jsou také dvě speciální bezbariérové autobusové linky 81 a 82 (nízkopodlažní autobusy s asistenty).
- **Senioři nad 70 let mají v Brně cestování městskou hromadnou dopravou zdarma.**
- Dopravní podnik města Brna také nabízí **službu DP Asistent**, kterou mohou využít osoby starší 75 let – doprovod při cestování.
- Městská policie Brno opět pořádala velice úspěšnou „**Senior akademii**“, ve spolupráci s dalšími subjekty. Jedná se o speciální studijní program ve formátu celoživotního vzdělávání určený seniorům, s širokým záběrem studijních témat teoreticky i prakticky zaměřených, včetně navazujícího programu pro absolventy.
- Aktivní senioři spolupracují s Městskou policií Brno na šíření osvěty v oblasti prevence kriminality ve svém přirozeném rodinném a společenském prostředí.
- Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje pořádalo ve spolupráci s Kluby seniorů pravidelné přednášky o tom, jak se nestát obětí trestného činu, případně jak nenaletět podvodníkům.
- Magistrát města Brna zajišťuje **činnost Interdisciplinárního týmu města Brna pro oblast domácího násilí** tzn. koordinaci, svolávání diskusních fór pro subjekty pomáhající osobám ohroženým domácím násilím za účelem přenosu zkušeností z práce s cílovou skupinou a interdisciplinárního řešení případů domácího násilí – kasuistik. Proběhla také mediální kampaň prostřednictvím brněnského periodika Brněnský Metropolitan, city-light vitrín, LCD monitorů ve vozech MHD Brno a dalších osvětových prostředků.
- Městská policie Brno připravila ve spolupráci se Sdružením obrany spotřebitelů – Asociace, Městskou částí Brno střed a divadlem Facka **divadelní představení ZLATÍ HOŠI**. Jeho cílem bylo navodit dokonalou atmosféru takzvané předváděcí akce. Zábavnou formou se podařilo zprostředkovat a posléze i vysvětlit praktiky, které jsou na podobných akcích používány

G. Zdravé stárnutí

Řada preventivních aktivit za účelem podpory zdraví a zdravého životního stylu seniorů je vykonávána v rámci projektu Brno – Zdravé město. V roce 2015 byly realizovány zejména tyto aktivity:

- Vydání brožury **Prevence úrazů v seniorském věku**, jejímž smyslem je upozorňovat seniory na rizika, která jim hrozí v běžném životě
- 21. ročník kampaně pro veřejnost **Brněnské dny pro zdraví**
- **Kampaň Střevo tour 2015**, jejímž cílem je informovat veřejnost o rakovině tlustého střeva a konečníku a o možnostech prevence těchto onemocnění.
- Občanské sdružení Ženy50 ve spolupráci s Kanceláří projektu "Brno – Zdravé město (KBZM) uspořádalo **7. ročník fotografické soutěže Úhel pohledu**, jejímž cílem je upozornit veřejnost na téma život ženy ve věku 50 a více let.
- Prostřednictvím **e-mailového informačního systému** zajišťovala KBZM pravidelnou distribuci informací brněnským klubům seniorů o pořádaných akcích z oblasti podpory zdraví, mezigeneračních aktivit apod.

- kampaň **Brněnské dny pro seniory** - v rámci této kampaně proběhla řada přednášek a cvičení.
- **Cyklus přednášek** Aktuální otázky kvalitního života a zdraví v seniorském věku - ve spolupráci s Masarykovou univerzitou
- Město Brno realizuje projekt Brno – **Zdravé město a je dlouhodobým členem Národní sítě Zdravých měst ČR**
- účast města Brna v pracovní skupině **Zdravé stárnutí při Evropské síti Zdravých měst Světové zdravotní organizace.**
- Dotační program **Aktivity realizované v rámci Plánu aktivního stárnutí ve městě Brně**, který zahrnuje také projekty na podporu zdraví a zdravého životního stylu

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Příprava pro vznik nového dotačního programu „**Aktivity v oblasti podpory neformálních pečovatelů**“ a Zastupitelstvo města Brna schválilo finanční prostředky do rozpočtu města na rok 2016 na tento program
- Konferenci **Podpora pečujících osob ve spolupráci s NRZP**
- **Terénní služby** - šest středisek městské pečovatelské služby při městských částech, která v roce 2015 poskytla své služby téměř šesti tisícům klientů, při těchto střediscích funguje pět center denních služeb a pět středisek provozuje odlehčovací služby pro seniory s celkovou kapacitou 75 lůžek.
- **Rezidenční služby pro seniory** i pečovatelskou službu nabízí rovněž řada nestátních neziskových organizací, jimž město ze svého rozpočtu pravidelně přispívá na činnost. Nestátní neziskové organizace provozují také odlehčovací služby a denní stacionáře. Odlehčovací služby představují významnou podporu rodin a rodinných příslušníků pečujících o své příbuzné-seniory.

Magistrát města Ostrava

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- **Projekt „Bezpečnější Ostrava“** – doplnění kurzů a přednášek o seniorskou populaci (oběti trestných činů), byly realizovány aktivity:
- **Infokampaně** – celkem **8**, v místech, kde senioři často pohybují (lékárny a zdravotní střediska), předávání preventivních materiálů – infoletáků
- **Práce strážníků okrskářů** – do povědomí občanů se stále více dostává přímý kontakt se seniory ve výkonu strážníka, včetně předání tzv. **Karty bezprostřední pomoci** pro případ, kdy je senior v ohrožení nebo se stal obětí trestného činu
- **Besedy v domech s pečovatelskou službou** – celkem **10 preventivních besed** – cílem bylo zvýšení informovanosti seniorů v oblasti jejich potřeb a práv
- **Kurzy pro veřejnost** – účastní se převážně senioři
- **Osvětová přednáška na kongresu Gerontologické dny Ostrava** – pro seniorskou veřejnost byly předneseny příspěvky na témata – „Nebezpečí komunikačních prostředků“ a „Zločin a oběti trestných činů“
- **Vzdělávací program pro seniory – studující Univerzitu volného času na SZŠ v Ostravě** – celkem **2 vzdělávací bloky** - byla přednesena témata „Oběti trestných činů“, „Nový občanský zákoník“ a „Podvodná jednání“,
- **Realizace projektu „Stop kriminalitě na seniorech“** – celkem se zúčastnilo **35 seniorů** ze dvou Klubů seniorů v Ostravě - Porubě. Témata přednášek byly zaměřeny na „Bezpečí seniorů doma“ a „Domácí násilí“

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- ročník uměleckých soutěží pro žáky ZŠ a středisek volného času s názvem „**Stáří očima ostravských dětí a mládeže 2015**“,
- **Podpora mezigeneračního dialogu** – dlouhodobě
- Finanční podpora spolupráce mezi Svazem důchodců ČR, městskou organizací Ostrava a MŠ z Ostravy-Muglinova
- Projekt „**Babičko, dědečku – pojd'me si hrát**“ - projekt na podporu mezigeneračních vztahů
- V rámci výkonu agendy válečných hrobů a pietních míst se realizovala **spolupráce se seniorskými svazy a spolky**
- Odbor kanceláře primátora přispívá finančně na provoz Českého svazu bojovníků za svobodu a aktivně se zapojuje do pátrání po předcích padlých ve válkách na základě podnětu seniorů.
- **V rámci projektu Bezpečnější Ostrava byla nově zakoupena internetové aplikace „Informační systém pro města a obce“**
- **Anketa Senior roku 2015** – od roku 2007, cílem je zviditelnit přínos starší generace a upozornit na osoby, které ve svém oboru dosáhli zajímavých úspěchů v oblasti společenského, kulturního či sportovního života. **Seniorem roku 2015** se stal **MUDr. Rajko Doleček, DrSc.**, lékař a uznávaná osobnost a **Klubem seniorů 2015** byla vyhlášena Společnost Senior, občanské sdružení
- Komentované přednášky a **společná setkávání v Archivu města Ostravy a Ostravském muzeu**
- **projekt reminiscence**
- výstava pod názvem „**Nezapomenutelná dovolená?**“ (4. ročník výstavy)
- **Finanční podpora projektů zaměřených na rozvoj dobrovolnictví** – dobrovolnické projekty „**Dobrovolnictví u seniorů v domácnostech**“ (DC ADRA), „**Dobrovolnictví u seniorů v sociálních a zdravotních zařízeních na území města Ostravy**“ (DC ADRA), a to v celkovém objemu 250 tisíc Kč. Do obou projektů jsou aktivně zapojeni **dobrovolníci – senioři**.
- **Anketa „Dobrovolník roku“** – SMO vyhláší od roku 2011 každoročně tuto anketu, a to u příležitosti Mezinárodního dne dobrovolníku; v roce 2015 se konal její 5. ročník. Za rok 2015 celkem **865 dobrovolníků** vykonalo přes **20 tisíc hodin dobrovolnické činnosti**.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

- **Kurzy pro veřejnost** – celkem **5 kurzů** od 01-09/2015 v tematických okruzích – „Nenechme se napálit, aneb výhodné nabídky“ (smlouvy a půjčky versus Občanský zákoník a další právní normy), „Integrovaný záchranný systém v Ostravě“ (přednáška a exkurze do operačního sálu IBC), „Vás pes – starost, nebo radost? Pes – pomocník IZS“ (psi ve městě, majitelé psů a právo, systém pomoci psa člověku), „Ochranné prvky v praktickém životě“ (využití předmětů osobní ochrany).
- Součástí vzdělávacích bloků byla také praktická výuka sebeobrany v objektu vzdělávacího a školicího střediska Městské Policie Ostrava, Hlubinská 6.
- **Prostřednictvím realizace projektu SMO a MPO s názvem „Stop kriminalitě na seniorech“** – celkem **11 besed**, kde v rámci vzdělávací části zazněly přednášky na témata „Nový občanský zákoník“, „Zákon o obětech trestných činů“, „Důstojné stáří“, „Stáří beze strachu“, „Finanční džungle“, „Podvodná jednání na seniorech“, „Domáci

násilí na seniorech“, „ Bezpečí seniorů doma, mimo domov, v dopravě“, „Bezpečné používání internetu“.

- **Prostřednictvím realizace projektu SMO-MPO „Forenzní značení jízdních kol a invalidních vozíků syntetickou DNA“**
- **Prostřednictvím realizace jednotlivých aktivit projektu „Senior linka“ a „Řetízek bezpečí“** - v roce 2015 bylo nainstalováno celkem **55 kusů zařízení senior linky** (celkem je v provozu již 243 linek) a **125 kusů řetízků** (celkem je zabezpečeno takto 2172 bydlíšť seniorů).
- **Prostřednictvím realizace preventivních programů zaměřených na cílovou skupinu – seniora** – v průběhu roku byly rozdávány reflexní prvky na oděv, nákupní tašku a jízdní kolo, zvyšující bezpečnost seniorů v silničním provozu. Dále proběhla kampaň pro zvýšení právního vědomí seniorské veřejnosti prostřednictvím strážníků – okrskářů.
- **Rada seniorů města Ostravy** - usnesením č.01018/RM1418/18 ze dne **29. 04. 2015** vzala Rada města na vědomí ustanovení Rady seniorů města Ostravy, a to z podnětu seniorských organizací, které zastřešuje Koordinační centrum seniorů Ostrava. V průběhu roku se uskutečnila **2 jednání**, na kterých se diskutovalo mimo jiné **otázka bezplatné hromadné dopravy v Ostravě a plnění NAP**.
- **Finanční podpora volnočasových aktivit pro seniory** – z rozpočtu města bylo v roce 2015 finančně podpořeno **18 projektů** v celkové výši 710 tisíc Kč na celoroční činnost subjektů zabývajících se aktivitami pro vyplnění volného času seniorů
- **Zvyšování informovanosti o sociálních službách a nabídce volnočasových aktivit** – v rámci dotačního řízení města dlouhodobě podpora **vydávání časopisu Seniortip** a provozování webových stránek www.seniortip, a to ve spolupráci s neziskovou organizací Společnost Senior, o.s.
- Byla zachována **zlevněná přeprava pro seniory a jízdné pro občany nad 70 let zdarma;**
- **Nasazování nízkopodlažních vozidel**
- **Bezbariérové řešení zastávek MHD** je prováděna v souladu s vyhláškou č.389/2009 Sb., o obecných technických požadavcích zabezpečujících bezbariérové užívání staveb.
- **Odstraňování bariér pro pěší a cyklisty**
- **Koridory pro cyklistické trasy**
- **Z hlediska bezbariérovosti budov** – posuzuje veřejné budovy pro státní a místní správu, budovy pro kulturu, volný čas a sport. Dále prověřuje vhodnost lokalit pro umístění zařízení pro seniory (domovy pro seniory, domovy s pečovatelskou službou) a jejich začlenění do místní komunity.
- **Bytová politika SMO** – v rámci Strategického plánu sociálního začleňování, schváleném v orgánech města, byl přijat cíl vytvoření **„Koncepce bydlení a pilotní odzkoušení vytvoření sociálního bydlení ve SMO“**

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- **Hospicová péče** – z rozpočtu města je finančně podporován provoz **2 mobilních hospiců** (Mobilní hospic Ondrášek a Mobilní hospic Kryštof provozovaný Charitou Ostrava); současně je k dispozici **30 míst** v rámci **Hospice sv. Lukáše** (Charita Ostrava),

na financování jehož provozu se rovněž podílí město (oblast zdravotní péče a oblast sociální péče).

- **2. V Městské nemocnici Ostrava** bylo zřízeno specializované lůžkové **geriatrické oddělení – 31 míst**, které zajišťuje komplexní zdravotní služby pro stárnoucí populaci. Po zlepšení nebo stabilizaci zdravotního stavu jsou senioři z tohoto i z jiných akutních oddělení následně předáváni do **léčebny dlouhodobě nemocných** (LDN Radvanice, LDN Klokočov) k pokračování rehabilitace nebo dlouhodobější ošetrovatelské péči, případně **do Domu sociálních služeb při MNO** (sociální služba ve zdravotnickém zařízení s kapacitou **66 míst**). Systém geriatrické péče doplňuje rovněž systém sociálních služeb - terénní a pobytové sociální služby (celkem **41 registrovaných sociálních služeb**), viz www.kpostrava.cz, na jejichž činnost SMO přispělo částkou 199 565 tisíc Kč.
- **Sociální služby pro cílovou skupinu s Alzheimerovou demencí – 6 poskytovatelů služby DZR** s kapacitou **329 míst**; 1 poskytovatel odlehčovací služby (12 míst), 1 poskytovatel centra denních služeb (20 míst) se zaměřením na péči o osoby se syndromem demence, 2 poskytovatelé jsou držiteli certifikátu „Vážka“. V roce 2015 probíhala rekonstrukce s cílem navýšení kapacit služby DZR o 12 míst ve službách Slezské diakonie (zahájení v 03/16). V rámci služeb Slezské diakonie je v provozu v Ostravě-Nové Vsi **kontaktní místo České alzheimerovy společnosti** (vyšetření poruch paměti, osvětová a vzdělávací činnost) a místo pro setkávání svépomocné skupiny osob pečujících o osoby s AD.
- Uskutečnil se 4. ročník **projektu reminiscence** pod názvem „Nezapomenutelná dovolená (zapojení poskytovatelů, uživatelů a pečujících osob z 11 sociálních služeb).
- **Otevřenost pobytových sociálních služeb** – patří k běžné praxi většiny z 19 poskytovatelů pobytových služeb, Příkladem dobré praxe může být, např. dobrovolnictví seniorů, spolupráce služby s klubem seniorů v daném obvodě, společné využívání zahrady domova a účast seniorů – z okolí služby na aktivitách pořádaných domovem i realizace vzájemné příhraniční spolupráce
- **Terénní a odlehčovací služby a činnost svépomocných skupin** – na území města v roce 2014 působilo celkem **18 poskytovatelů** terénních sociálních služeb (2 osobní asistence, 10 pečovatelská služba, 1 tísňová péče, 3 centra denních služeb a 1 denní stacionář, 1 sociálně aktivizační služba pro seniory a osoby se zdravotním postižením) a **5 poskytovatelů odlehčovací služby** s kapacitou **56 míst**, jejichž služby využilo 320 uživatelů.
- Současně probíhala pravidelná setkávání (1x měsíčně) **svépomocné skupiny pečujících osob**, a to v sídle centra denních služeb SILOE Ostrava – určená nově také široké veřejnosti. Setkání probíhají také za účasti odborných pracovníků (lékaři, psychiatři, kněz apod.).
- Pro zvýšení informovanosti o sociálních službách město provozuje stránky <https://socialnisluzby.ostrava.cz/>, www.kpostrava.cz a vydává katalog sociálních služeb a souvisejících aktivit na území města Ostravy.
- Pečující osoby se navíc zapojili do rozsáhlého sociálního šetření v rámci výzkumu potřeb občanů města Ostravy,
- Výstupy z Analýzy potřeb občanů města Ostravy v kontextu sociálních služeb jsou dostupné na webu
- http://www.kpostrava.cz/file_upload/analyza-potreb-obcanu-mesta-ostravy-v-kontextu-socialnich-sluzeb-2013.pdf.

Magistrát města Plzně

A. Realizace politiky přípravy na stárnutí v České republice

Při vytváření koncepčních dokumentů se klade důraz na soudržnost rodin. OSS MMP pořádá akci pro rodiny **Hodíme se do pohody, špacírujem kolem vody**, kterou navštěvují rodiny napříč generacemi.

- „**Den sociálních služeb**“ - OSS MMP touto akcí napomáhá od roku 2015 zvyšování osvěty a propagaci poskytovaných sociálních služeb v Plzni – důraz kladen na prezentaci služeb pro seniory
- V rámci OSS MMP je **zřízena pracovní pozice manažer pro cílovou skupinu Seniori**.
- Předsedkyně Svazu důchodců Plzeňského kraje je členkou poradního orgánu (komise) Rady města Plzně.
- Zástupci seniorů se pravidelně setkávají s vedením města Plzně.
- Úzká spolupráce odboru s kluby seniorů a svazy - často vznikají nové nápady a podněty, jak klubovou činnost zpestřit a zlepšit.
- Odbor zahájil **přípravy na zpracování Akčního plánu stárnutí na území města Plzně na léta 2017 – 2018**.

B. Zajištění a ochrana lidských práv starších osob

- **ePoradna** - součástí webu Odboru sociálních služeb MMP, byla spuštěna cca v polovině roku 2014, webové stránky:
- <http://socialnisluzby.plzen.eu/> - <http://socialnisluzby.plzen.eu/eporadna/> - odpovědi na dotazy zpracovávají fundovaní zaměstnanci odboru, kteří zároveň garantují odpověď do 36 hodin.
- **Bezplatná právní poradna pro seniory** - 1x týdně po předchozím objednání se mohou obrátit seniori se svými dotazy na zkušeného právníka
- **Odborné sociální poradenství** – individuální konzultace
- **webové stránky pod názvem „Sociální služby města Plzně“**
<http://socialnisluzby.plzen.eu.>
- V přípravě společné projekty s Městskou policií – pro rok 2016 – 2017: „Nedám se!“

C. Celoživotní učení

- **Gerontologický den** – v roce 2015 se konal již 13. ročník tradiční propagačně-vzdělávací akce
- Statutární město Plzeň prostřednictvím rozpočtu OSS MMP **podporuje např. organizaci TOTEM**, která nabízí plzeňským seniorům Akademii třetího věku, seniorské dílny, cestopisné přednášky apod.
- Na území města Plzně je bohatá **nabídka vzdělávacích institucí**, které se zaměřují na seniory. Zajímavé přednášky realizují také místní Svazy důchodců.
- Správa informačních technologií města Plzně, příspěvková organizace poskytuje **v Domě digitálních technologií na žádost OSS MMP pro zájemce VU3V**.

D. Zaměstnávání starších pracovníků a seniorů

- **V rámci OSS MMP existuje sdílené pracovní místo**, kdy jedno pracovní místo sdílí senior + matka s malými dětmi.
- V rámci OSS je zároveň zaměstnána pečující osoba v dětské skupině Malíček (DS zařazena do struktury MMP) na pozici asistent pedagoga (ročník 1946).

- Značnou měrou se na zaměstnávání seniorů podílí i městem podporované Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM, které nabízí prostor jak pro dobrovolníky z řad dříve narozených, tak pro starší zaměstnance – na DPP/DPC zde pracuje řada lektorů zájmových aktivit, ale i specialistů obohacujících každodenní činnost tohoto spolku.

E. Dobrovolnictví a mezigenerační spolupráce

- OSS má své pravidelné „okénko“ (sloupek/čtvrtstranu) ve zpravodaji „Radniční listy“, který vydává město Plzeň. V něm se dostávají k občanům aktuální informace z oblasti sociálních služeb, o novinkách a akcích, které Odbor sociálních služeb připravuje a pořádá pro širokou veřejnost.
- Finančně podporuje provoz **Mezigeneračního dobrovolnického centra TOTEM** - prostor pro vzdělávání seniorů, pro občanskou angažovanost seniorů, mezigenerační dialog a setkávání, prostor pro seberealizaci dříve narozených, ať již v roli dobrovolníka nebo lektora kurzu.
- **Anděl 2015 – Oceňování dobrovolníků**
- Finanční podpora projektu Sousedé 55+ - vytváření tzv. komunitních spolků/klubů, prostřednictvím kterých se vzájemně podporují a pomáhají si.

F. Kvalitní prostředí pro život seniorů

Doprava - plzeňské městské dopravní podniky dbají na bezbariérovost v MHD – cca 95 % spojů a zastávek je bezbariérových.

- **Senior Expres** - služba je určena seniorům nad 70 let nebo držitelům průkazu ZTP nebo ZTP/P. Služba, která je dotována z rozpočtu OSS MMP, lze objednat na telefonním čísle 601381381. Od ledna 2016 je služba zajišťována třemi osobními vozy VW Caddy.
- **Mezigenerační a dobrovolnické centrum TOTEM** - s finančním příspěvkem MPSV a města Plzně realizace investičního záměru – výtah - Tímto se „místo setkávání“ stalo kompletně bezbariérovým.

Bydlení - Statutární město Plzeň má jako první město v ČR schválenou **Koncepci sociálního a dostupného bydlení statutárního města Plzně na roky 2016 – 2020** – jedna z klíčových cílových skupin jsou právě senioři.

G. Zdravé stárnutí

- **Cyklus tematických tanečních večerů pro dříve narozené**, které se konaly jednou měsíčně. - s cílem podpořit aktivní způsob života osob vyššího věku.
- 6. ročník akce „**Senioři opět baví seniory a nejen je....**“ - cílem akce je podpora aktivního života seniorů a schopností osob vyššího věku.
- „**Osmiboj seniorů z pobytových zařízení – II. ročník** - cílem akce je aktivizace seniorů „sportovním soupeřením“
- Projekt „**Jedeme dál...**“ – cílem je poskytnout seniorům možnost pravidelných vhodných cvičebních aktivit pod vedením profesionálů, a to nikoli nárazově, ale v cyklech, v průběhu celého roku. (ve spolupráci s Mezigeneračním a dobrovolnickým centrem TOTEM)

H. Péče o seniory s omezenou soběstačností

- Statutární město Plzeň prostřednictvím OSS MMP poskytuje dotace na financování sociálních služeb. Na území města je široká nabídka sociálních služeb pro seniory s omezenou soběstačností – pečovatelské služby, osobní asistence, domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem, chráněné bydlení atd.

- OSS MMP se podařilo udržet velmi důležitou sociální službu tísňové péče, která byla dlouhodobě ze strany Plzeňského kraje podfinancovaná a Městská charita Plzeň chtěla poskytování této služby ukončit. Statutární město Plzeň na návrh OSS MMP převzalo zodpovědnost za financování této služby a její udržitelnost.

4. Seznam zkratk

AIVD ČR	Asociace institucí vzdělávání dospělých ČR, o.s.
AP SRR	Akční plán Strategie regionálního rozvoje pro období 2015 – 2016
APZ	Aktivní politika zaměstnanosti
BESIP	Bezpečnost silničního provozu
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
CELLO	Centrem pro studium dlouhověkosti a dlouhodobé péče
CERN	Evropská organizace pro jaderný výzkum
ČEZ	České energetické závody
ČOI	Česká obchodní inspekce
ČD	České dráhy
ČSN	České státní normy
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
ČVUT	České vysoké učení technické
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
EHK	Evropská hospodářská komise
ESF	Evropské strukturální fondy,
GŘ ÚP	Generální ředitelství Úřadu práce
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor ČR
INESAN	Institut evaluací a sociálních analýz
IDS	Integrovaný dopravní systém
KÚ	krajský úřad
KBZM	Kanceláři projektu Brno – Zdravé město
KŘP	Krajské ředitelství Policie
MA21	Místní Agenda 21
MIPAA	Madrid International Plan of Action on Ageing (Madridský mezinárodní plán aktivního stárnutí)
MO	Ministerstvo obrany
MD	Ministerstvo dopravy,
MK	Ministerstvo kultury,
MMB	Magistrát města Brno
MMP	Magistrát města Plzeň
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS	Ministerstvo spravedlnosti
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NAP	Národní akční plán
NIDV	Národní institut pro další vzdělávání
NPÚ	Národní památkový ústav
NSZM	Národní síť zdravých měst
NNO	nestátní nezisková organizace

NRZP	Národní rada osob zdravotně postižených
OMG	Odboru ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií MK
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OSN	Organizace spojených národů
OS SZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSS	Odbor sociálních služeb
PMS	Probační a mediační služba
SIPS	Systém integrovaných podpůrných služeb
SFŽP ČR	Státní fond životního prostředí ČR
SPOT	Sociálně právní ochrana dětí
SKIP	Svaz knihovníků a informačních pracovníků
SMO	Svaz měst a obcí
SRR ČR	Strategie regionálního rozvoje ČR
SZÚ	Státní zdravotnický ústav
RIP	Regionální individuální projekt
RHN – WHO	Regions for Health Network - World Health Organization
RVP	Rámcový vzdělávací program
UoZ 50+	uchazeč o zaměstnání 50+
U3V	Universita třetího věku
ÚP ČR	Úřad práce ČR
ÚV ČR	Úřad vlády ČR
ÚZIS ČR	Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR
VÚPSV	Výzkumný ústav práce a sociálních věcí
VS ČR	Vězeňská služba ČR
WAI	Work Ability Index (Index pracovních schopností)
ZK	Zlínský kraj